יום ה', כ"ה בחשון תשמ"ז, 27 בנובמבר 1986 / שנה מ"ד מס' 13202 / המחיר 75 אג' כולל מע"מ

נעצר חבר פרלמנט יהודי באיראן

„מואשם במעשי שחיתות ויחסים מיניים אסורים"

טהראן. — הציר היהודי היחיד בפרלמנט האיראני, מאנושר קלימי ניקרוז, נעצר כחשוד בעבירות מוסר — מסר אמש העתון היומי „טהראן טיימס". היוצא לאור בלשון האנגלית.

„העתון מוסר כי האיש נעצר ביום ג' לפי הוראותיו של התובע הכללי בטהראן אבולפאזל מירמאר. לאחר מתן הודעה מתאימה לשלטונות הפרלמנטריים. ההאשמות נגדו כללו „יחסים מיניים אסורים". העתון כותב. כי נערים ונערות צעירים שעבדו בבית אבות מיסודו של ניקרוז, נפלו קורבן ל„מעשי השחיתות שלו".

מתוך 270 המושבים בפרלמנט האיראני הוקצו חמישה מקומות למיעוטים רתיים מוכרים: אחד ליהודים, אחד לבני דת זורואסטרה ושלושה לנוצרים. ניקרוז, פרמקולוג בן 40, נבחר לפרלמנט לפני שנתיים וחצי.

שרים מבקרים הטיפול הכושל בעיסקות עם איראן — מאשימים עמירם ניר

את הביקורת מוביל השר אריאל שרון שהתנגד בשעתו למינויו של ניר כיועץ רה"מ למלחמה בטרור ● „כשהדברים נחתכים ברמה של סגן אלוף (נורת — האמריקני) ורס"ן במיל. (ניר הישראלי) זו התוצאה" — אומרים מותחי הביקורת ● וייצמן תוקף דרך קבלת ההחלטות בפרשה: הפרטים לא היו ידועים לאיש מלבד לשלושה (פרס, רבין ושמיר) והממשלה והקבינט מעולם לא דנו בנושא ● בירושלים סבורים שמיז הזכיר שם ישראל בעניין ניקאראגואה כדי להסיט הביקורת מרייגן ● מקווים כי הביקורת בארצות־הברית תרגע

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

חוגים בממשלה מותחים ביקורת קשה על חלקו של יועץ רה"מ למלחמה בטרור, עמירם

(המשך בעמוד 2)

יועץ רה"מ ניר — האם יפוטר כעמיתו האמריקני נורת?

„סקנדל"; „משבר"; „מי לקח את הכסף וברח?"

זועקות כותרות העתונים בארה"ב ● סנטורים ואישי ציבור תובעים לדעת: מי שיקר למי

מאת חנה הורוביץ, כתבת „על המשמר" בארה"ב

ניו־יורק. — „הסקנדל של עיסקת הנשק עם איראן". כתוב בשיקופית שמלוות את סיפורי החדשות בנושא זה ברשת אנ.בי.סי. „משבר" אומר „הדיילי־ניוז". וה„ניו־יורק פוסט" שואל: „מי לקח את הכסף וברח?"

תפנית מדהממת

סיפור עיסקות הנשק האיראניות קיבל תפנית חדשה ומהממת עם הודעתו של הנשיא רייגן ביום שלישי, שנודע לו כי כספים ששילמו האיראנים הועברו לחשבונות בנק שווייצריים של מורדי ה„קונטרס", ללא ידיעתו, וללא ידיעת אישים בכירים אחרים. לאמריקנים הסתבר לתדהמתם, שמישהו ניהל מדיניות חוץ פרטית עבור ארה"ב. לסיפור נוסף גם נופך של חשד כדבר שימוש בלתי כשר בכספים, שהתחוק

(המשך בעמוד 19)

פרס עצמו נפגש עם חשוגי

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארצות־הברית

וושינגטון. — פקידי ממשל אישרו אמש, שסעודיה היתה גם היא מעורבת במימון עיסקת הנשק הסודית להעברת נשק אמריקני לאיראן דרך ישראל.

הם אמרו, כי המליונר הסעודי עדנן חאשוגי, מילא תפקיד בהעברת הרווחים מעיסקות אלה — כנראה שלושים מיליון דולר — למורדי

(המשך בעמוד 2)

„אינני האיש שאתם רוצים לתלות"

● עמוד 4

הצעה מהפכנית: משק סגור בצה"ל

● עמוד 4

סוריה הורשעה במשפט בברלין

● עמוד 3

ניצול ממחנה ההשמדה בטרבלינקה, מחזיק בידיו תעודות על סבלו ונכותו, בפתח משפטו של דמאניוק (שריר: פי.סי.א.)

גרנות: 3 אנשים מנהלים המדינה ● עמוד 3

ערפאת קורא להפסקת הקרבות ● עמוד 22

עובדי „פרי זה" ימשיכו במחאה ● עמוד 24

כתב־האישום נגד ואנונו יוגש היום — מואשם בריגול ובגידה

מאת דוד פרידמן, כתב עתי"ם

כתב האישום נגד מרדכי ואנונו, שלו מייחסים אמצעי התיקשורת בחו"ל מכירת סודות הגרעין הישראלי, יוגש היום לבית המשפט המחוזי בירושלים.

כתב האישום מחזיק כ־3 עד 4 עמודים בלבד, הוא אושר אתמול ע"י היועץ המשפטי לממשלה. מרדכי ואנונו יואשם בשני סעיפי אשמה, סעיף אחד לפי פרק הבגידה שבחוק העונשין וסעיף אחר לפי פרק הריגול בחוק העונשין. (עתי"ם)

רייגן ושריו הבכירים נחקרו כבר ע"י מיז — מונה צוות חוקר לפרשה

אתמול מונתה ועדת חקירה מיוחדת בראשות הסנטור לשעבר ג'ון טאואר ושחברים בה שר־החוץ לשעבר אדמונד מאסקי וגנרל בדימוס ברנט סקאוקרופט ● בין תפקידי הוועדה: קביעת נהלים לפיקוח על פעולת המועצה לבטחון לאומי

מאת כתבנו בארה"ב וסוכנויות הידיעות

ושינגטון. — הנשיא רייגן, סגנו, שרים בכירים ומנהל סוכנות הביון המרכזית, נחקרו על־ידי משרד המשפטים בפרשת משלוחי הנשק הסודיים לאיראן, שגרמה למשבר חמור בממשל — גילה אמש דובר משרד המשפטים.

הדובר אמר, כי החקירה — שהחלה ביום שישי בהסכמתו של רייגן — נפתחה בצמרת, ממש, במאמץ לגלות אם הופרו חוקים בפרשת שיגור הנשק לאיראן והעברת מיליוני דולרים למורדי ניקאראגואה.

הדובר ציין, כי במסגרת החקירה, אותה ניהל שר המשפטים ארווין

מיז, הוצגו שאלות לרייגן, סגן הנשיא ג'ורג' בוש, שר החוץ ג'ורג'

הוועדה שתחקור. היו"ר טאוור (שמאל), אדמונד מאסקי (במרכז) וברנט סקוקרופט (צילום אי.פי.)

שולץ, שר ההגנה קספר וויינברגר ומנהל סוכנות הביון המרכזית ויליאם קייסי.

ועדת החוץ של בית הנבחרים כבר החלה בדיונים פתוחים על פרשת איראן, על סמך „תיקון בולאנד", שאסר כל תמיכה במורדים מלבד סיוע הומניטרי.

„החוק אסר סיוע מלחמתי ל„קונטראס". נראה כי החוק הופר", אמר היו"ר, סנטור נאן, בציינו כי רייגן יתקשה מאד לשכנע את הקונגרס לאשר סיוע צבאי נוסף למורדים, מלבד 100 מיליון הדולרים שאושרו בחודש שעבר.

החוק גם אסר על הסדרים בין ארה"ב לבין מדינות אחרות כדי להזרים בעקיפין סיוע מימוני למורדים.

(המשך בעמוד 19)

בנפנופו בעתון „דבר" הכריז פרס בזעם במרכז „העבודה":

„אין זה משנה מה שמפרסם פקיד בכיר פחדן, או רכלן מקצועי"

מאת רודית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

שר־החוץ, שמעון פרס, טען אתמול כי יחסי ארצות־הברית־ישראל נמצאים בשיאם גם היום ואין זה משנה מה שמפרסם „פקיד בכיר וחחדן, או רכלן מקצועי".

פרס דיבר במרכז מפלגת העבודה, כשהוא מחזיק בידו את עתון „דבר", שאותו קרא לדבריו רק אחרי הצהריים. יצא שר־החוץ בשצף קצף נגד מידעות של העתון תחת הכותרת „הקשר הישראלי", אשר לדבריו אינם נכונים. הוא הוסיף בלגלוג אילו היתה שקל את יחסי ישראל־ארצות־הברית על פי „דבר", הרי הם היו הרוסים מזמן.

(המשך בעמוד 2)

אף אחד לא קם

כשהחלה להיחשף אספקת הנשק האמריקנית לאיראן, הופיע הנשיא רייגן לפני עמו הנדהם ואמר: לא, לא ולא, לא ניהלנו משא ומתן עם טרוריסטים על שיחרור בני ערובה ולא נכנענו לדרישותיהם. סיבת הסיבות של המשלוחים האפלים הללו היתה תפיסה חדשה, חיובית יותר של תפקיד המהפכה האיסלאמית וסיכויי השרדותה. לא היו כאן חילופי חטופים תמורת משלוחי טילים, התעקש ומתעקש רייגן, לא היתה עיסקה, אלא אסטראטגיה גלובאלית חדשה.

תמונה הפוכה מזו הציג אתמול בכנסת שר החוץ וממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, בהשיבו למבקרים החריפים של המעורבות הישראלית בחושה של אירן (מעורבות שעזר וייצמן הגדיר אמש במלה אחת: אסון), העלה המ"מ על נס את החיבט המוסרי העמוק שלה: ישראל, לפי דבריו, רק נענתה לפנייה בחולה של ידיד בעת צרה, אשר ביקש מאיתנו לסייע בידיו לסגור עיסקה לשיחרור בני ערובה תמורת משלוחי נשק. שוב ושוב חזר פרס. לפרוט על הנימה של שיחרור החטופים במניע עיקרי, אם לא היחיד, להעברת הנשק האמריקני־ישראלי. שמעון מלא לא, יצא לנו שום „רווח כספי", כדבריו. אלא על רקע הידיעות שהגיעו וממשיכות להגיע בשעות אלה מוואשינגטון, ישראל, לפי הגירסה המופצת בדעת הקהל של ארה"ב, לא מילאה כאן תפקיד פאסיבי של צינור פתוח לזרימת נשק לכיוון אחד, ופטרודולארים לכיוון שני. הישראלים יעצו „ללכת לקראת איראן"; הם הפעילו את קשריהם בטהראן; ארזו, חתמו והכינו לבן ללכת אחרונה. לישראל היתה מדיניות איראנית מסויימת מאד והיא פיתחה את התפקיד של סטאטוסקוו. לכל הפחות אמרו, חברי השלישיה השלטת פרס־שמיר־רבין ועוזריהם, למי שאמרו בוואשינגטון: אתם מעוניינים להתקרב לאיראן ואת עוברכם בשמחה. גם אם תיאורים אלו מוגזמים, ברור שלא שיחקנו באמצעות מכירת נשק, ולבקש חטופים בתמורתה איזה רעיון נחזרו אנחנו נעשה בכך.

בכך באמת סיעה ירושלים לוואשינגטון — כלומר, פרס סייע לרייגן להסתבך עד מעל לראש בשערוריה הפוליטית הגדולה ביותר של ארה"ב מאז ווטרגייט. במקום לומר למקידי המועצה לבטחון לאומי: אל תמכרו נשק לאיראן, כי זהו אסון לישראל, למצרים, לירדן ולכל העמדה של ארה"ב באיזור קפצה ישראל הרשמית על העיסקה כמוצאת שלל רב. סיוע לידיד, הוא בדיוק מוסרי חשוב. אבל בתת בדיו אקדח לפצע לעצמו את הראש, זה לא מעשה מוסרי. צורם במיוחד ישראל מבריח כאן נשק מלחמתי מובחן למשטר שאנו סבורים בו, קנאי, טוטאליטארי, אנטי־אנושי, הכסף תמורתו. לאן באמת הלך הכסף לעצמו? למורדי ה„קונטראס" בניקאראגואה, מצוי עכשיו, מבחינת ישראלית רשמית, בשלב ההכחשה המוחלטת, בדיוק כמו שהיה הסיפור על הנשק לאיראן לפני חודש. אבל צריך להמתין בסבלנות, עד שהאמריקנים יגלו לנו את כל האמת. אם גם בנושא מבליך זה.

הופעתו באחרונה ישירה לסיבובה של ישראל בפרשיות מלוכלכות אלה, אנשים שעמדו בטחון המדינה ובעתידה, הם הוועצים אשר הקדיחו את התבשיל — שמים תשרים, וראש הממשלה דאז והנוכחי. ואף אחד מהם עוד לא קם.

„מודה" או „לא מודה" – יצטרך דמאניוק להשיב לביהמ"ש היום

בבית־המשפט המחוזי בירושלים יתחיל הבוקר משפטו של המואשם כי הוא „איוואן האיום", ממחנה ההשמדה טרבלינקה, ג'ון דמאניוק, שהפעיל את המנועים שהזרימו לתוך תאי הגאזים את גאז המוות שגרם למותם של מאות אלפי יהודים בתקופת השואה.

ג'ון דמאניוק מואשם ברצח יהודים רבים בקרב „אסירי העבודה" במחנה ההשמדה טרבלינקה, תוך התעללות בקרבנותיו עד מוות. בשל פעילות זו ואכזריותו הנודעת לשימצה כונה על־ידי אסירי המחנה „איוואן גרוזני", שהוא „איוואן האיום" בפולנית.

הרכב השופטים המיוחד שמונה, לפי החוק לעשיית דין בנאצים ועוזריהם, דב לוין, דליה דורנר וצבי טל, ייכנסו הבוקר בשעה 08.30 לאולם מספר 203 בבית־המשפט המחוזי בירושלים. אולם זה משמש בימים כתיקונם כאולמו של נשיא בית־המשפט המחוזי, השופט יהודה וייס. יו"ר הרכב השופטים, שופט בית־המשפט העליון, השופט דב לוין, ישאל את הנאשם ואת סניגורו אם קראו והבינו את כתב־האישום. אם התשובה תהיה כי לא הבינו את כתב־האישום, יקריא השופט דב לוין את כתב־האישום ויסביר לנאשם ולסניגורו מהן האשמות המיוחסות לדמאניוק.

לאחר פרק זה בהליך המשפטי, יפנה השופט דב לוין לסניגור ויבקש ממנו לומר את דברו. שלוש אפשרויות קיימות בפני הסניגור מרק אוקונר. האחת, להשיב על כתב־האישום, „מודה" או „לא מודה". השנייה לטעון טענת „אליבי" והשלישית — לטעון טענות מקדמיות.

מצד התביעה יגיעו לבית־המשפט המחוזי בירושלים כל הצוות המשפטי שהכין את חומר הראיות וכתב־האישום נגד דמיאניוק. בראש הצוות עומד פרקליט המדינה יונה בלטמן, וחברים בו עו"ד דניס גולדמן, מנהל המחלקה הבינלאומית של משרד־המשפטים, מיכאל שקד מפרקליטות מחוז ירושלים ומיכאל הורוביץ מפרקליטות מחוז תל־אביב.

לא יורשו לצלם

באולם בית־המשפט המחוזי בירושלים נעשו אתמול הכנות לקראת פתיחת המשפט. לתוך האולם הובאו כיסאות וספסלים וכעת מכיל האולם 80 מקומות ישיבה. מזכיר בית־המשפט המחוזי בירושלים הודיע, כי בישיבה זו של בית המשפט לא יורשו צוותי טלוויזיה להיכנס ולצלם את מהלך הדיון וכמו־כן לא תורשה הקלטת מהלך המשפט על־ידי עתונאים.

באולם הוכנו כבר מכשירי הקלטה ופרוטוקול הדיון ישוכתב מהקלטות שיוקלטו במהלך המשפט.

הנאשם יישב בספסל הנאשמים הרגיל, מימינם של השופטים מאחורי שולחן מוארך.

אתמול אחה"צ הגיעו לבית המשפט המחוזי בירושלים אנשי מחלקת הבטחון של משרד המשפטים בליווי קציני משטרה רבים ואנשי שירות בתי־הסוהר, כדי לתכנן את אמצעי הבטחון והסדרי הבטחות בית־המשפט ואולם הדיונים במהלך המשפט.

כתב־האישום, תיק פלילי 373/86, מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמאניוק, הוגש לבית־המשפט ב־29 בספטמבר השנה. ככל הנראה, לאחר הישיבה היום יידחה המשך הדיון לחודש ינואר, (עד אז יוכשר אולם הדיונים בבנייני האומה) בירושלים.

ג'ון דמאניוק בעת הארכת מעצרו — צילום: רחמים ישראלי

כתב־האישום נגד ואנונו יוגש עד יום א' הקרוב

כתב־האישום נגד מרדכי ואנונו, שלו מייחסים אמצעי התיקשורת בחו"ל את חשיפת סודות הגרעין הישראלי, יוגש עד יום א' הקרוב בבית־המשפט המחוזי בירושלים.

כתב־האישום נגד מרדכי ואנונו יהיה כנראה חסוי, למעט העובדה שהוגש נגדו כתב־אישום ומהות סעיפי האשמה המיוחסים לו.

הדיון יהיה בדלתיים סגורות, בפני שלושה שופטי בית־המשפט המחוזי בירושלים. ככל הנראה, יואשם מרדכי ואנונו בשני סעיפי אשמה: בגידה וריגול חמור.

לגבי שני סעיפי אשמה אלה אין התביעה צריכה להוכיח כלל אם הידיעות שמסר מרדכי ואנונו אכן ידיעות־אמת. החוק קובע, כי מסירת ידיעה למי שאינו מוסמך כוללת גם „ידיעה שאינה נכונה".

חוק העונשין קובע שיש להוכיח, כי במסירת הידיעות התכוון ואנונו „לפגוע בביטחון המדינה". על־פי הלכה שנפסקה בבית־המשפט העליון כבר בשנת 1961 נקבע, כי די שהנאשם, כאשר מסר את הידיעות, היה מודע לעובדה שיש להן „סיכוי גדול" להביא לתוצאה של פגיעה ונזק לביטחון המדינה. (עתי"ם)

השוודים מחליפים היום את הצרפתים ביוניפי"ל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

היום אמור להתחיל תהליך החלפת הגדוד־הלוגיסטי של היחידה הצרפתית בחיילים שוודיים המשרתים ביוניפי"ל. מדובר בגדוד צרפתי המונה כ־750 חיילים העוסקים בלוגיסטיקה ואספקה לכוח יוניפי"ל בדרום לבנון.

על־פי תיכנון מוקדם, שנקבע עוד לפני כמה חודשים, יטלו על עצמם חיילים שוודיים את מקומם של החיילים הצרפתיים.

גורמים בדרום־לבנון הדגישו, שהגדוד הצרפתי המיבצעי, שמנה כ־800 חיילים, היה מעורב לפני כחודשיים בתקריות אש עם אנשי „חיזבאללה" מזרחית לצור. מגדוד זה יישארו עתה בלבנון כ־200 חיילים בלבד.

בעקבות התקריות הוחלף הגדוד הצרפתי המבצעי בחיילים מפינלנד. פיג'י ואירלנד והוא יתרכז בעיקר במפקדת האו"ם בנקורה ובשלושה מתוך 29 מוצבים בהם היה מפוזר עד אז.

הגורמים הדגישו, שאין שום קשר בין התקריות להחלפת הגדוד הלוגיסטי.

עד כה סיפקה שוודיה רק שירותי רפואה. 140 חיילים שוודים, ביניהם אחיות ורופאות, משרתים בעיקר במפקדת האו"ם בנקורה בבית־החולים של כוח האו"ם בדרום־לבנון. ככל הנראה יימשך תהליך ההחלפה של הצרפתים כמה ימים.

מענ"ה לח"כים: השמיעו קולכם נגד ההתפרעויות

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

מענ"ה (מטה על נגד גזענות), ערך אתמול מיתקפה על כל חברי הכנסת, במגמה לרתום אותם למאבק בכל ההתפרעויות בירושלים.

במכתב לכל חברי הכנסת נאמר, כי „בימים אלו של טירוף מערכות והשתלהבות יצרים מצפים אנו כי כל אחד יעשה את המירב למתן ולרסן, ישמיע את קולו ולא ישקוט, יגנה ולא יחריש את ההשתוללות וההתפרעות למען ישוב הסדר על כנו ויישמר שלטון החוק".

מכתבים מיוחדים קיבלו גאולה כהן, רפאל איתן ו„גוש אמונים". לראשונה נאמר „הדרך לגאולה מתרחקת מירושלים בימים אלה יותר ויותר. יחד עם גינוי הרצח חשוב כי תשמיע קולך נגד הפרת הסדר בירושלים ולמען השבת השקט על כנו". „גוש אמונים" נקרא להפעיל את כל כובד משקלו הציבורי למען השבת השקט והשלום לבירת ישראל. פנייה דומה קיבל גם הרמטכ"ל לשעבר.

יהודה גרינפלד הפתיע בנצחון על קורצ'נוי

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

הפתעה גדולה נפלה בסיבוב השני של תחרות „המחאה" בשחמט הנערכת בירושלים, כאשר הישראלי יהודה גרינפלד גבר על ויקטור קורצ'נוי, מבכירי השחמטאים בעולם. יצויין, שכשלב מוקדם יותר הציע גרינפלד תיקו אך קורצ'נוי סרב. בהמשך שגה והפסיד.

בראש התחרות נוליך דימיטרי גורביץ' מארה"ב שזכה בשני נצחונות, בגוברו על הישראלים יצחק וינגר ויעקב מוריי. אלוף ישראל בשחמט, נתן בירנבוים, ניצח את אלוף נורווגיה בשחמט, סימן אגדסטיין. בסיבוב השני אמש השיג בירנבוים יתרון במשחקו הלא־גמור עם יצחק וינגר. אגדסטיין הנחיל הפסד לאייר קריידמן המשחק בין גנאדי סוסנקו מהולנד ויואל בנג'מין מארה"ב הסתיים בתיקו.

בקונגרס פדרציית השחמט הבינלאומי — הפיד"א, המתקיים בנסיבות הנפט הערבית דובאיי, הוענקו דרגות רב־אמן בינלאומי, שהן הגבוהות בדירוג השחמטאים בעולם, לישראלים לב גוטמן ויעקב מוריי. כן הוענקה דרגה זו ליואל בנג'מין מארה"ב המשתתף בתחרות השחמט בירושלים. ישראל מיוצגת בקונגרס על־ידי שוודיה.

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

ישיבת מזכירות
שנועדה להיום יום ד' 26.11.86
נדחית
ליום ד' 3.12.86, בגלל ישיבת כנסת מאוחרת

הסדר מיוחד
ללקוחות המשביר לצרכן
ולקוחות חנות St Michael בקניון אילון

קניה באשראי
עד 12 תשלומים

בשיתוף עם
בנק הפועלים — יציל – חברה להשקעות בע"מ
ובנק לאומי לישראל — לבעלי חשבונות וע"ש*

שרות נוסף זה מאפשר ללקוחות המשביר לצרכן לקנות כלמוצר באשראי
מ־1,000.– ש"ח עד 7,000 ש"ח בכל המחלקות ב־20 בתי הכל־בו שלנו ברחבי הארץ

* קיימים גם סידורים לבעלי חשבונות בבנקים אחרים.

המשביר לצרכן
רשת בתי כל־בו הראשונה בישראל

מפ"ם — הקיבוץ הארצי

כנס מזכירי קיבוצים
בהשתתפות מזכירי הקבה"א
הערכות מפ"ם והקיבוץ הארצי לקראת הבחירות

יתקיים היום יום ד' 26.11.86, בשעה 09.30
בבית מפ"ם, איתמר בן־אב"י 4, תל־אביב

● הופעת המזכירים בכנס חיונית ביותר ●

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הועד־הפועל
מזכירות הועדה המרכזת

ועדה לבחינת מיבנה האגף לאיגוד מקצועי

הוועדה המרכזת של ההסתדרות בחרה בוועדה, בראשותו של פרופסור אברהם פרידמן, שמתפקידה לבחון את המיבנה הארגוני הקיים של האגף לאיגוד מקצועי ואת קשרי הגומלין שבין ההסתדרויות המקצועיות והוועדים הארציים לאגף ולהציע במקומם רה־ארגון ודרכי עבודה חדשים באגף לאיגוד מקצועי — לאור צרכי המשק ומגמות הפיתוח של ענפי התעשיה והעיסוקים השונים.

כל אדם או גוף אשר מעוניין להציג עמדותיו ו/או המלצותיו או כל חומר אחר, אשר יתרום לעבודת הוועדה — מוזמן לעשות כן בכתב.

חלק מהפונים יוזמנו להופיע בפני הוועדה.

את החומר יש להפנות לח' עדי קידר — מרכז הוועדה לפי הכתובת: בית הועד־הפועל, רח' ארלוזורוב 93 ת.ד. 303 מיקוד 61002.

שרים מבקרים הטיפול הכושל בעיסקות

(סוף מעמוד ראשון)

ניר, ועל אופן הניהול של עיסקת משלוחי הנשק לאיראן. השר המוביל את הביקורת הוא אריאל שרון, שהתנגד בשעתו למינוי ניר לתפקיד, בשל העדר ניסיון והכשרה מתאימים, והסבור עתה, כי אילו היה הטיפול בעיסקת הנשק נעשה בצורה מקצועית, לא היו האמריקנים יכולים לשרבב את שמה של ישראל לפרשה.

מן הביקורת עולה, כי בתקופה האחרונה נוהלו משלוחי הנשק והפרטים הקשורים בכך בידי עמירם ניר מצד ישראל, ובידי אוליבר נורת — שפוטר מתפקידו כעוזר היועץ לבטחון לאומי — מצד ארה"ב.

סא"ל ורס"נ

„כשהדברים נחתכים ברמה של סגן אלוף (נורת) ורס"נ במיל' (ניר) האמריקנים יכולים לאחר מכן לעשות בזה שימוש קל נגד ישראל", אמרו המבקרים, שקבלו על טיפול ישראלי מרושל, שלומיאלי וחובבני.

מתברר כי, הפרטים הטכניים הקשורים במשלוחי הנשק האחרונים לאיראן לא היו ידועים כלל לצוות המחליט — רה"מ, מ"מ רה"מ ושר-הבטחון. איש מהם לא ידע מה הסדורים הטכניים להעברת הכספים, מי הם אנשי הקשר, כיצד הם פועלים וכיוצא בזה.

איש לא ידע

בהקשר זה קיימת ביקורת בקרב שרים על כי נושא משלוחי הנשק לאיראן לא הועלה מעולם בממשלה או בקבינט.

השרים עזר וייצמן ואריאל שרון מתחו על כך ביקורת אתמול, בישיבת הקבינט, שדן פעם ראשונה בנושא הנשק לאיראן בעקבות ההתפתחויות בישראל. ישיבת הקבינט ערכה שעתיים.

עוד בתקופת בגין

גורמים יודעי דבר ציינו אתמול, כי ישראל החלה את משלוחי הנשק למשטר חומייני עוד בתקופה שמנחם בגין היה רה"מ ושר-הבטחון (אחרי התפטרות עזר וייצמן מתפקיד שר הבטחון).

הודגש עם זאת, כי באותה תקופה ולאחר מכן, כשאריאל שרון כיהן כשר הבטחון, היו ההכרעות בענייני אספקת נשק מתקבלות בממשלה או בדרג שרים, אך לעולם לא בדרג נמוך מכך.

לאישור הקבינט

השר עזר וייצמן, שהופיע אמש ב„מוקד" בטלוויזיה, מסר, כי המליץ בישיבת הקבינט אתמול, שמעתה והלאה יובאו עיסקות נשק לאישור הקבינט. וייצמן העריך, כי רה"מ יצחק שמיר נענה להמלצתו וכי בקרוב ידון הקבינט בנוהלי הדיווח והאישור של עיסקות הנשק שעושה ישראל.

וייצמן אמר, כי אי-הבאת הנושא לקבינט מנעה דיון עקרוני בשאלה אם רצוי בכלל לישראל — מבחינת יעדיה הפוליטיים — לעודד את משטרו של חומייני. וייצמן השיב על כך בשלילה.

וייצמן: לא רצים

וייצמן ציין, כי בממשלות גולדה מאיר ובגין, שבהן היה חבר, הובא כל נושא של מכירת נשק לדיון ואישור ועדת השרים לענייני בטחון. „בממשלה זו נושא מכירת נשק לא עולה ולא עלה".

וייצמן העיר בתשובה לשאלה כי „אין דבר (בתחום עיסקות הנשק) שאי אפשר לפקח עליו, אם רוצים".

נראה, כי בשנים האחרונות התגבש נוהל, לפיו עיסקות נשק מתבצעות באישור רה"מ, שר-החוץ ושר הבטחון בלבד. עם זאת סבורים שרים בממשלה, כי במקרה המורכב והעדין של משלוחי נשק לאיראן, על פי פניית ארה"ב — היה על רה"מ לשעבר שמעון פרס להביא את הנושא להכרעת הקבינט.

הביקורת נרגעה?

בלשכת רה"מ ובלשכת שר-החוץ התרשמו אתמול, על פי דיווחים מוושינגטון, כי נרגעה הביקורת בארה"ב נגד ישראל. מיוחסים זאת, במידה מסויימת, להודעת הממשלה משלשום בלילה ולמהירות שבה נתקבלה והועברה לכלי התקשורת.

בהודעה, כזכור, הודתה הממשלה, כי ישראל מכרה נשק לאיראן לפי בקשת ארה"ב, אך הודיעה, כי אין לה קשר עם העברת חלק מהתמורה ל„קונטרס" בניקאראגואה.

בירושלים ציינו כי המניעים העקריים לפירסום התגובה הישראלית היו הדאגה למעמדה של ישראל בקונגרס ובדעת הקהל האמריקניים.

תהיות על הודעת מיז

בירושלים תוהים עדיין מדוע מצא שר-המשפטים האמריקני אדווין מיז, להאשים ישראלים בהעברת הכספים לחשבון בנק בשווייץ השייך ל„קונטרס". ההשערה הנפוצה ביותר, היא שבהעברת האחריות לתשלומים על „נציגים ישראליים" קיווה אדווין מיז להסיט את זרקורי התקשורת מן הבית הלבן. על פי השערה זו היה הנשיא רייגן ללא ספק, בסוד הדברים שמיז עמד להגיד.

שלשום בלילה התקשר שר-החוץ שמעון פרס, מלשכת רה"מ, שם נערכה ההתייעצות הלילית בין יצחק שמיר, פרס ורבין — עם מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ ועם שר-המשפטים של ארה"ב אד מיז.

פרס הבהיר עם מיז, את דבריו לאשורם והקריא לו את הודעת הממשלה. גם לשולץ הקריא פרס את הודעת הממשלה ושולץ — כך נמסר — הביע שמחה על כך שישראל אינה מעורבת בהעברת הכספים ל„קונטרס".

וייצמן: נפלנו בפח

השר עזר וייצמן מתח אמש ביקורת על תהליך קבלת ההחלטה בעניין אספקת הנשק לאיראן, על ידי 3 מבין 10 חברי הקבינט בלבד, ועל „האידיאולוגיה" שלה, לנוכח העובדה שמצרים וירדן מסייעות לעיראק וחוששות מנצחון איראני.

כן אמר, בראיון בתכנית „מוקד" בטלוויזיה, שהיה צורך לבדוק היטב לאן הולך הכסף ולא ליפול בפח, שהכסף יילך ל„קונטראס". „בנושא ניקאראגואה „סודרנו". כנראה שהריץ'-רץ' לא נסגר היטב בתרגיל הזה", אמר.

„נצחון של איראן יכול להיות סכנה גדולה לכל הסדר מדיני בינינו לבין מדינות ערב", אמר. לדבריו, מצרים וירדן הם חלק מהעולם המוסלמי הסוני, בעוד שאיראן משתייכת לעולם השיעי, שהוא הרבה יותר קיצוני ומהווה סכנה גם למצרים וירדן. „אי-התפתחות של חומייניזם חשוב לנו לא פחות מאשר כלי נשק", אמר.

לדעתו, עלינו להשתחרר מהמחשבה, שרק מפני שעיראק לא הגיעה אתנו עדיין להידברות — כשלונה ומפלתה חשובים לבטחונה של ישראל.

מר וייצמן ציין, כי ביקורת ברוח זו היתה גם בדיון בקבינט ביום ד'.

לוי: נעשה עוול לישראל

„יש דברים שלא כל הממשלות יודעות על הכל, אבל הדברים נעשו על פי שיקול דעת ועל פי פנייה אמריקנית, בשעה של מצוקה לאמריקנים" — אמר בערב סגן רה"מ ושר הבינוי והשיכון דוד לוי בהתייחסו לפרשת אספקת הנשק לאיראן.

„נענינו לאותה בקשה, ולכן אין להעמיד את ישראל כמי שעשתה משהו בלי ידיעת מישהו, אלא הדבר נעשה בתיאום", אמר מר לוי בראיון בתכנית „היום הזה" ב„קול ישראל".

הדובר ציין, כי כאשר יש צורך ללכת לקראת בת-ברית כארה"ב, ישראל תעשה זאת, מתוך שיקול של שיתוף פעולה ואינטרסים משותפים. עם זאת דחה את הטענות, כאילו ישראל שימשה צינור להעברת כספים ל„קונטראס" „ובעניין זה נעשה עוול לישראל".

רבין: לא צד בוויכוח

שר הבטחון יצחק רבין אמר אמש, כי ישראל לא נתבקשה לקבוע עמדה בעניין אספקת נשק לאיראן, אלא נתבקשה לסייע לארה"ב והיא סייעה.

לדעתו, אין זה תפקידנו להיכנס לוויכוח המתנהל עתה בארה"ב על החלטת הנשיא. במדינה דמוקרטית ייתכנו דעות שונות על כך. עם זאת מקובלת עליו מדיניות הנשיא, כפי שהוגדרה על ידו, וכוונתו לחזק אותה במשלוחי נשק הגנתי וחלקי חילוף.

„לא יעלה על הדעת, שממשלה בישראל לא תסייע לפנייה כזו", אמר.

פרס עצמו

(סוף מעמוד ראשון)

„הקונטראס" נגד המשטר הסנדיניסטי בניקאראגואה. לדבריהם, יש סיבה טובה להאמין שחאשוגי פעל בשם ממשלת סעודיה.

בשנתיים האחרונות דיווחו על כך, שאישים ישראלים, כולל רה"מ פרס, נפגשו בהזדמנויות שונות עם חאשוגי, המקיים קשרים הדוקים עם המלך פאהד ועם יתר המשפחה המלכותית.

לדברי הפקידים, החלו הסעודים להיות מעורבים ישירות בהסדרים הסודיים עם איראן על מנת לשכנע את משטר האייתולות לא לפעול נגדם. „דמי חסות", כך מכנים זאת בממשל האמריקני.

לדברי האמריקנים, חששו מאוד הסעודים מחדירת טרוריסטים לשטחם בהשראת איראן, במסווה של עולים לרגל.

חשש סעודי

כבישראל, היו גם הסעודים מעוניינים לפתוח נתיב ישיר לגורמים בעלי השפעה באיראן.

ה„ניו-יורק טיימס" כותב, כי חאשוגי עשה טובות לישראל, ולהיפך, בין היתר הפגיש בראשית שנות ה-80 נציגים ישראליים עם הנשיא דאז של סודן, ג'עפר נומיירי, בחוותו בקניה.

מקורות דיפלומטיים בוושינגטון אמרו אתמול, שישראלים שונים נפגשו במשך השנים גם עם השגריר הסעודי בארצות הברית הנסיך בנדר.

„וושינגטון טיימס" ידע לדווח, כי גנרל חיל האוויר בדימוס ריצ'רד סקורד מילא תפקיד חשוב בעירוב הסעודים במבצע הקשור ל„קונטראס".

התוכחה שהיתה חסרה

מאת שלמה סלוצקי

בקרב הפעילים הראשיים של הוועד הישראלי לסולידאריות עם ניקאראגואה סערו בליל יום שלישי הרוחות. הידיעה מארה"ב ומהבית-הלבן, סיפקה את ההוכחה אשר ציפו לה, ואשר תכריח את ממשלת ישראל להודות באחת מעיסקות הנשק „המלוכלכות" שלה כדברם.

בתשובה לשאלת כתבנו לתגובתם בנושא טען דובר הוועד: „במשך שנים אנו מתריעים כנגד ההסתבכות הגוברת של ישראל במכירת נשק ל„קונטרס" ונענים בתגובה צוננת ומתממת מהגורמים המוסמכים בישראל. כיום הוכח מעבר לכל ספק, שמכירת הנשק למחתרת הטרוריסטית של ה„קונטרס" לא רק מנוגדת לאינטרסים של העם בניקאראגואה, אלא שגם לאלו של העם בישראל, המוצא את עצמו כיום לא רק כמשרת את האינטרס האמריקני באיראן ובמרכז אמריקה, תוך הסתבכות ונקיטת עמדה שלא לצורך, אלא שאף הופכת לשעיר לעזאזל של ממשלת רונאלד רייגן".

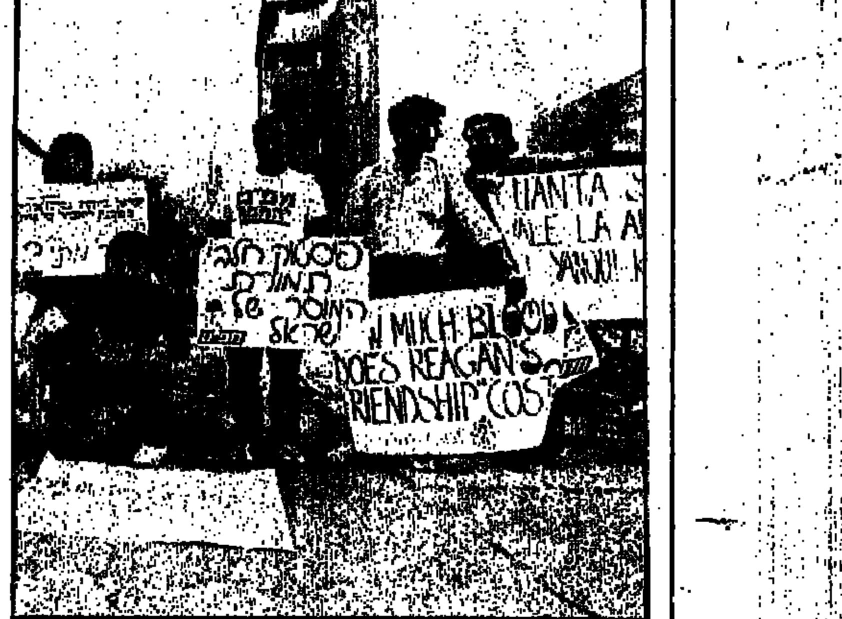

משמרת מחאה של צעירי מפ"ם ניצבה אתמול מול הלשכה לשיתוף פעולה בינלאומי של משרד החוץ בתל-אביב כנגד מכירת הנשק לאיראן וכנגד העברת התשלום למורדי „הקונטרס" מניקראגואה. הצעירים נשאו שלטים בנוסח: „חומייני בדרכו לירושלים עם נשק ישראלי"; „ישראל הפכה להיות העוזר המיוחד של רייגן לעקיפת הקונגרס"; וכמו כן נשאו קופסת פיסטוקים שניסו — לשווא — להגיש לנציג משרד החוץ במקום. ג'וני גולדברג, רכז הדור הצעיר לעניינים בינלאומיים אמר: „ביקשנו להגיש את הפיסטוקים האיראניים כשכר טרחה הולם למשרתים את אדוניהם האמריקנים. אך נראה שלא פיסטוקים הם רוצים עבור השרותים הטובים". (כיתוב: סלוצקי/צילום: אבי חזאב, „חדשות")

צלצול מחיר

נשיא המדינה לשעבר, אפרים קציר

לשם מה הוא נוסע לשם

מהי תגובתך על החלטתו של נשיא המדינה לבקר בגרמניה?

— השאלה היא לשם מה הוא נוסע לשם? נדמה לי שלנשיא שפע של תפקידים, גם אם אינם תפקידים אקזקוטיביים, כמו לעודד את המורשת היהודית ברחבי תבל, להעלות ולשמור על ערכים יהודיים מקודשים ולעודד מפעלים במדינת-ישראל עצמה. אני בטוח שלא חסרה לו עבודה.

דובר הנשיא הסביר, כי מטרת הביקור היא להזכיר ולחזק את תודעת השואה. וכי הביקור יסמל את נצחון קרבנות השואה על הנאציזם. מהי דעתך על טיעון זה?

— יש לנו בגרמניה מחלקת הסברה של השגרירות ויש שגריר, ואיננו זקוקים לנשיא לשם כך. גם אינני חושב שזהו הזמן הנכון לביקור כזה. זה מוקדם מדי. ואם יש מי שרוצה ללמוד ולהכיר את השואה — שיבוא לכאן ואנחנו נזכיר לו.

במהלך כהונתך כנשיא המדינה, האם הוזמנת גם אתה לביקור בגרמניה?

— לא — גם לא הייתי נענה להזמנה כזו. נשיא המדינה צריך, אמנם לייצג אותה, אבל — איננו הדובר שלה. ואין זה מתפקידו לחנך את הגרמנים בנושא השואה.

אבל נשיא מערב גרמניה ביקר בעבר בארץ. במה שונה ביקור של הרצוג בגרמניה מביקורו של פון-וייצקאר באן?

— משום שיש מי שעלולים ליחס לביקור משמעות סמלית, כאילו הוא חלק מן המאמץ הגרמני להשכיח את השואה ואת אחריותם של הגרמנים. צריך להיזהר מפעילות שאיננה מקובלת על רוב האנשים במדינת ישראל ופוגעת ברגשותיהם. מה גם שאינני רואה בנסיעה זו צורך חיוני כלשהו.

אתי רונאל

אין זה משנה

(סוף מעמוד ראשון)

ייצר הרס עצמי

עוד אמר, כי דיבר יום קודם עם ג'ורג' שולץ ולא היה לו מושג שהוא נמצא בעימות עם ישראל. או שהידברות עם ישראל נמצאת בסכנה. מניין יצר ההרס העצמי הזה? שאל פרס והדגיש כי איש באמריקה לא מאשים את ישראל. הוא יצא בחריפות נגד מה שכינה „החגיגה הבנויה משנאה, ריבה, והרס עצמי". מה מניע את העתון וסופריו, מדוע הוא רוצה להשחיר את עמדותינו וחיינו בעיני עצמנו?

אין לנו עניין במלחמה

בהתייחסו לפרשת איראן חזר פרס ואמר כי לישראל היה שיקול מוסרי בלבד בסיוע שנתנה לארה"ב בעניין העברת נשק הגנתי, וחלקי חילוף לאיראן. לא רצינו ואיננו רוצים למלא תפקיד כלשהו במלחמת איראן עיראק. אין בכוחנו לקבוע מה יהיו תוצאות המלחמה העקובה מדם. פרס הדגיש כי במשך שש שנות המלחמה הוצאו מיליארדי דולרים לנשק ושאל איזו השפעה יש לנשק בשווי 14 מליון דולר על מלחמה זו? שר-החוץ הגדיר את משטר חומייני מהנוראים ביותר בעולם. האם אנחנו מעוניינים בנצחון חומייני? האם יש לנו עניין לערער משטרים ערביים אחרים? איזה עניין יש לנו לפסול צד זה או אחר במלחמה זו שאל, לא שלחנו נשק להכריע צד זה או אחר, עשינו זאת מתוך שיקול מוסרי.

„לנו מגיע הכל"

פרס סיפר על השרותים הגלויים והכמוסים שעושה ארצות-הברית לישראל כאשר אנחנו פונים אליה וציין בעניין זה את הסיוע בהבאת עולי אתיופיה וכן את עניין יהודי ברית-המועצות (ושאל) האם כשארה"ב פונה אלינו לקבל שרות בעל אותו אופי, האם עלינו להגיד אל תלחצו עלינו? לנו מגיע הכל — ומאתנו לא מגיע כלום? אני אומר בגאווה, ללא היסוס, בקול רם שאני חושב שזכותנו לבקש סיוע בנושא בעל אופי הומניטארי מארה"ב וממדינות אחרות, וכך זכותם של עמים אחרים, בין אם נוח לנו או לא לבקש אותם שרותים ממדינת ישראל ומדינת ישראל חייבת לסייע להם — אמר.

תקף גרנות והאופוזיציה

פרס גם לא חסך את שבט לשונו מחברי כנסת אשר מבקשים להיות רבי-פקחות ורבי-תרמית. הוא תקף במיוחד את האופוזיציה ובראשה את אלעזר גרנות. בהתייחסו לטענת גרנות שאמר כי הנשק שנשלח מישראל עלול להגיע לידי „החיזבאללה" שאל פרס ומה עם כל הנשק שמגיע מברית-המועצות לסוריה? מדוע לא תוקף גרנות את ברית-המועצות. שר-החוץ חזר וטען כי אין שום משבר עם ארצות-הברית ואין שם הצטדקות של ישראל. אין לנו שום כוונה להכביד על הבעיות שנוצרו בארצות-הברית, או על הממשל. או להתערב במה שקורה שם. אני לא חש, אמר, שבממשל מנסים לעשות את ישראל שעיר לעזאזל כמו שכותבים אצלנו.

אנו אבלים על מותה של חברתינו
גוטה אליאב ז"ל
חברת מזכירות נעמת לשעבר
מאשה לובלסקי
ובית נעמת

במלאת שלושים לפטירת חברתנו היקרה
חביבה כץ ז"ל
נתייחד עם זכרה
ביום ראשון, 30.11.86, בשעה 21.30
המשפחה
וקיבוץ רוחמה

יקירנו
יגאל מינצר
איננו
ההלוויה תערך מחר, יום ששי, כ"ו תשמ"ז, 28.11.96, בשעה 13.00 בקיבוץ מזרע
מבכים ואבלים
בני המשפחה וקיבוץ מזרע

על המשמר
עתון יומי
חמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין מגדל העיר, 121—102, טל' 226125—02, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה 33134 רח' מבחור 12, טל' 673678, המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

„3 אנשים מנהלים המדיניות בעניינים הגורליים, מי נתן לכם הזכות?"

פרס: „שיקולים מוסריים" הנחו אותנו בעיסקה: לא ידענו על הקונטרס ולא הרווחנו פרוטה

מ"מ רה"מ נתקל בחומת אי-אמון מהקואליציה והאופוזיציה ■ ח"כ גרנות: אמינותה של ישראל מנותצת לשברים, הממשלה פגעה בכנסת כגוף מבקר וגרמה לה למעול בתפקידה ■ מאיר שטרית מתח ביקורת על הממשלה וגם על האופוזיציה שלא הרימה קול צעקה מזמן שהחלו להתפרסם ידיעות על העיסקות

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בכנסת

„ישראל לא הרוויחה אף לא פרוטה אחת ממכירת נשק לאיראן. אף לא, פרוטה שחוקה אחת" זעם אתמול בכנסת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס כאשר נחלץ להגנת הממשלה שהותקפה קשות, מהקואליציה והאופוזיציה גם יחד, בפרשת „הקשר האיראני".

פרס הכריז: „אינני מצטדק, אינני מבקש מחילה. פעלנו כהלכה, לפי קריטריונים מוסריים בלי לבקש רווח. לא בשביל נצחונות, אלא משיקולים מוסריים גרידא". שמעון פרס התייצב אתמול מעל דוכן הכנסת כדי להגן על „השלישיה" שמיר, רבין והוא עצמו באומרו, כי השלושה פעלו במיטב מצפונם ומתוך מניעים מוסריים בלבד.

בנאום פולמוסי תקיף הכחיש פרס, כי ישראל ידעה שהכסף מיועד ל„קונטרס" בניקרגואה. הוא טען, כי הנשק שנמצא בידי החיזבאללה בא ממקורות מזרח-אירופיים ובעיקר סין העממית. שר החוץ דחה מכל וכל את תביעתו של אלעזר גרנות „מפ"ם" שדרש למנות ועדת חקירה לבדיקת השערוריה של אספקת נשק לאיראן.

פרס קבע, כי ארצות הברית כמדינה הלוחמת בטרור, פעלה בהעור דרך צבאית בדרך הנכונה. אם מבקשים מישראל — לא בעסקים שחורים — לסייע בהצלת חיי אדם, היא נענית. אם מבקשים שהסיוע יהיה כמוס — הוא כמוס. ישראל קיבלה נשק, והעבירה אותו לאיראן בלי שהרוויחה שום דבר לעצמה.

שכר התועבה

מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות שהיה ראשון דוברי האופוזיציה אמר: מי שאינו מוסר לוועדת חוץ ובטחון סופו שמוסר לעולם כולו. „היום מגיעה אל קיצה המביש שרשרת ארוכה של הכחשות, והתחמקויות. אמינותה של ישראל המנותצת לשברים, מתגוללת בראש חוצות. היום חושדים אנו וחושד העולם כולו, כי שכר התועבה הזאת שימש גם לתועבה נוספת, לחיזוק כוחם של „הקונטרס" הנתעבים בניקראגוואה. על הסתרת האמת ועל פגיעה בכנסת כגוף מבקר אמר: הממשלה גורמת לכנסת למעול בתפקידה.

הוא הזכיר את פעולתו של הח"כ המנוח רב זכין, שדרש בעבר לקבוע חוק לפיקוח פרלמנטרי על עיסקות נשק. גרנות תבע שבכל ועדת משנה של ועדת חוץ ובטחון שתדון בנושא, לא יפקד גם מקומו של נציג האופוזיציה.

הוא קבע, כי חובה להקים ועדת חקירה אשר תבחן את המעשים, תיקבע את אחריותם של העושים, ותמליץ על סידרי ממשל שימנעו רעה כזו בעתיד.

„הטריומווירט"

„שלושה אנשים מנהלים את כל המדיניות של מדינת ישראל בעניינים הגורליים ביותר, הקיומיים ביותר. מי נתן בידכם את הזכות הזו? זו דמוקרטיה? זו חוכא ואיטלולא. אתם הסתרתם את האמת".

שש הצעות של סיעות הבית לדיון דחוף בפרשה הועלו אתמול. יוסי שריד דרש לחקור בשערוריה ולהסיק מסקנות לגבי המעורבים. עיסקת הנשק עם איראן היא מהדורה שניה של מלחמת לבנון — אין אמנם אבידות בנפש, אך יש ויש אבידות במעמדה של ישראל ובאשראי הבינלאומי שלה.

ח"כ מאיר שטרית מתח ביקורת קשה על הממשלה ואמר, כי גם האופוזיציה חטאה בצורת ניהול המלחמה. „הייתם צריכים לעמוד פה בוקר בוקר, להגיש הצעות לסדר היום ולמחות וזאת לא עשיתם" הצעה אחרת לגינוי הממשלה הגיש מאיר וילנר (רקח) ההצעה היחידה שצידדה בעמדת הממשלה היתה זו של יובל נאמן (התחיה) על דעת המציעים החליטה הכנסת לדון בנושא זה בוועדת החוץ והבטחון.

צבן: הממשלה מוכרת ציוד צבאי לחומייני

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

הממשלה מוסיפה לספק נשק למשטרו של חומייני, הממנן, מאמן ושולח טרוריסטים מתאבדים לפגוע בחיילי צה"ל בלבנון — דברים אלה אמר אתמול ח"כ יאיר צבן (מערך-מפ"ם) בהגיבו על החלטת נשיאות הכנסת לא להתיר לו העלאת הנושא על סדר-יומה של הכנסת.

ח"כ צבן תובע להטיל פיקוח פרלמנטרי על מכירת נשק. הוא אמר, שהאיש אשר החל במדיניות צינית זאת הוא א. שרון. זוהי מדיניות המצרפת מגאלומניה אסטרטגית עם תאוות בצע. התחזקות החומייניזם באיזור ובדרום לבנון במיוחד מסכנת את ישראל. יאיר צבן ציטט את דברי מזכ"ל מפ"ם ח"כ שם-טוב, המכהן כחבר ועדת-החוץ והבטחון, אשר קבע כי הוועדה אינה מקבלת דיווח שיטתי על כל עיסקות הנשק. אף כי ראש הממשלה טען, שכאילו הוועדה מטפלת בנושא ומקבלת דיווח.

ח"כ צבן הסתמך על פירסום בגיליון האחרון של „ניוזוויק", לפיו מפעילה ממשלת ארה"ב לחצים על ישראל, כדי שתפסיק את אספקת הנשק והציוד הצבאי לאיראן.

ח"כ צבן אמר, כי נודע לו ממקורות מוסמכים, שבמקביל למכירת הנשק והציוד הצבאי לחומייני, קיים שרון מגעים עם קצינים בכירים לשעבר בצבאו של השאה, שהתעניינו בסיוע ישראלי לפעולות התחיה מתחת שלטונו של חומייני.

„כך נחשף האופי הציני, ההרפתקני והאינטריגנטי של המדיניות שנקט בה שרון, ואשר מלחמת לבנון, על כל הטרגדיות שהולידה, חשפה אותה עד תום" — סיים צבן.

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תבע עוד בפברואר 1984 דיון בעיסקות הנשק עם איראן. דיון זה נמנע בשל הודעת ראש הממשלה דאז, יצחק שמיר, לפיה ועדת החוץ והבטחון מקבלת דיווח על עסקות הנשק.

הידיעה ב„על המשמר" מיום 29.2.84 משמשת תזכורת מרה לעקיפת הכנסת מאז ועד היום.

בימ"ש גרמני קבע: סוריה מעורבת בפיצוץ

הוצא צו מעצר בינ"ל נגד קצין מודיעין סורי בכיר

2 המחבלים נידונו ל-13 ו-14 שנות מאסר

מערב ברלין. — בית משפט במערב-ברלין קבע אתמול, כי סוריה היתה מעורבת ישירות בפרשת הפיצוץ שאירע ב-29 במרס במועדון האגודה הגרמנית-ערבית במערב ברלין.

בית המשפט קבע זאת בתום משפטם של שני מחבלים פלשתיניים בעלי אזרחות ירדנית, אשר הורשעו בהטמנת הפצצה ונידונו למאסר 13 ו-14 שנה.

לפי שעה לא ברור אם ממשלת מערב גרמניה רואה בכך מניע מספיק לנקיטת צעדים דיפלומטיים נגד סוריה.

אב בית הדין האנס יואכים היינצה אמר בסכמו את המשפט, כי העדות היחידה למעורבותה של סוריה בפרשת הפיצוץ, הושמעה בהודאות שמסרו שני הנאשמים, אחמד האסי ופארוק סלאמה, לפני פתיחת המשפט. „אולם לבית המשפט אין כל סיבה להטיל ספק בדבר, לאחר שכל שאר הפרטים בעדויותיהם אושרו במהלך הדיון. לפיכך חייב בית המשפט לראות את ההאשמות כמהימנות", קבע השופט.

במהלך המשפט סיפרו הנאשמים, כי קצין מודיעין סורי בכיר, אבו אחמד המכונה היית'ם סעיד, מסר להם את חומר הנפץ ומתקן זמן, ארוזים בתיק. לדבריהם נמסר להם התיק בשגרירות הסורית במזרח ברלין.

סוריה הכחישה כל קשר לפרשה, והשגריר הסורי במערב ברלין אף אמר, כי אפשר שסוכני ה„מוסד" הישראלי עומדים מאחוריה. אולם קביעת בית המשפט מפריכה את דבריהם של הסורים.

השופט היינצה קבע, כי האסי בן 35 וסלאמה בן 39, פעלו לפי הוראות ניזאר הינדאווי, אחיו של האסי, שנידון בלונדון למאסר 45 שנים באשמת מזימה לפוצץ מטוס של אל-על.

השופט היינצה קבע, כי אין כל עדויות המאשרות את דבריו של האסי בשלב מאוחר יותר, כי בלש בריטי הניע אותן לסבך את סוריה בפרשה בעת שנחקרו על ידיו.

השלטונות המשפטיים המערב גרמניים הוציאו צו מעצר נגד הייתם סעיד, אשר שמו הוזכר גם במשפט בלונדון וגם במשפט במערב ברלין, כאיש הקשר הסורי אשר סיפק למחבלים את חומרי הנפץ.

מקורות ממשלתיים בבון אמרו, כי קרוב לוודאי שמערב גרמניה לא תנתק את קשריה הדיפלומטיים עם דמשק.

דובר הממשלה אמר, כי לממשלה אין הוכחות מלבד אלה שנשמעו בבית המשפט.

צה"ל הקים „בנק-עור"

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

חיל הרפואה של צה"ל הקים באחרונה מאגר עור למקרי חירום, כדי לתת מענה למקרים של כוויות קשות אצל חיילי צה"ל ואזרחים.

הקמת „בנק העור" התעכבה זמן רב בשל התנגדותם של הרבנות הצבאית וגורמים דתיים אחרים, אולם לפני כחודשיים אישרה הרבנות את הקמת מאגר העור. על המאגר אחראים דתיים אחרים. אולם לפני כחודשיים אישרה הרבנות את הקמת מאגר העור. על המאגר אחראים קצין רפואה ראשי של צה"ל, תא"ל משה רווח, והרב הצבאי לצה"ל האלוף גד נבון.

על פי הסיכום שהושג יפקחו השניים על מאגר העור וישגיחו שלא ייעשה בו שמוש לצרכי שיגרה, אלא רק במצבים של פיקוח נפש. „בנק העור" משותף לצה"ל ולמחלקה הכירורגית בבית החולים „הדסה" בירושלים.

קצין רפואה ראשי של צה"ל מסר לכתבנו הצבאי, כי מאז הקמת המאגר טרם נעשה בו שימוש, משום שברוב המקרים רצוי להשתמש בעור הנפגע עצמו, לצורך השתלות, וכי רק במקרי כוויה קשים יש צורך בעור ממאגר.

בעיית „בנק עור" בצה"ל ובמדינה הועלתה בשעתו בשלהי מלחמת לבנון שעה ש-25 חיילים נפצעו בפיצוץ מכונית ה„ספארי" סמוך למטולה. חלק מהפצועים סבלו מכוויות קשות ומכך שלא היה בנק עור קיים.

גם הדולר סובל משערוריית הנשק

ניו יורק.— ירידה חלה אתמול בשערי הדולר, בעקבות השערורייה שפרצה סביב אספקת הנשק האמריקני לאיראן.

פרשנים כלכליים מסרו, כי האפשרות שרווחי עיסקת הנשק הסודית עם איראן הועברו למורדי ניקרגואה, עלולה לפגוע לא רק באמינותו של הנשיא רייגן אלא גם בחוסנו של הדולר. לדעתם, יש לצפות לירידות נוספות בשערי המטבע האמריקני.

„בשש השנים האחרונות עמד האמון בנשיא רייגן מאחורי עוצמתו של הדולר. עכשיו עלול לחול כירסום באמינות הזאת", אמר בשיקגו הפרשן הכלכלי רייך קאפש. (עד)

אנו מגנים
את מבצעי הרצח הפלסטינים הממיטים אסון על עמם ומשרתים את מזימות אויבי השלום בישראל.
את הפורעים היהודיים המנצלים את רגשי האבל להסתה גזענית, למהומות דמים ולפוגרום באזרחים חסרי-ישע.
אנו מאשימים
את משטרת ישראל שליוותה באזלת יד ובסלחנות את ההשתוללות הרצחנית במשך שבוע שלם.
אנו דורשים
מממשלת ישראל לבער את קיני הפורעים ולהחרים את נשקם לבל תישא באחריות להידרדרות הרת אסון.
המרכז הבינלאומי לשלום במזרח התיכון
תל-אביב, החשמונאים 107, טל. 03-252285

המזונות בסכנה!
נעמת קוראת לציבור הנשים המקבלות מזונות באמצעות המוסד לביטוח לאומי, לעזור לה להערך למאבק בכוונת המוסד לביטוח לאומי לקצץ בזכויותיהן על-פי החוק.
לצורך כך מתבקשות הנשים המקבלות מזונות באמצעות המוסד לביטוח לאומי למלא שאלונים שיופצו בסניפי נעמת ברחבי הארץ (במועצות הפועלים) ולהשאירם בסניפים.
מאבקכם מאבקנו
נעמת
ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

ג'ון דמאניוק במושב הראשון של בית־המשפט:

אינני האיש שאתם רוצים לתלות

הנאשם היה עצבני ונרגש המושב הבא נקבע ל־19 בינואר ■ הסנגור, עורך־הדין האמריקני טען כי לא נמצא עדיין עו"ד ישראלי שיסייע לו.

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„אינני איוון האיום. אינני האיש שאתם רוצים לתלות אותו. אינני אשם" — בקול רועד, בשפה האוקראינית, כשהוא ניצב על שתי רגליו, כפר ג'ון דמאניוק בהאשמה הנוראה של השתתפות בהריגת רבבות, ואולי מאות אלפי יהודים במחנה המוות טרבלינקה.

המושב הראשון במשפטו של דמאניוק נפתח בבית־המשפט המחוזי בירושלים והוקדש להצגת כתב האישום ולדיון ראשוני. רק ב־19 בינואר, יחלו בשמיעת הטענות המוקדמות ובהשמעת נאומי הקטגוריה והסנגוריה.

ג'ון דמאניוק, לבוש חליפה חומה וחולצה לבנה רכוסה עד צוואר ללא עניבה, התייצב אתמול לראשונה בפני שופטיו: אב בית הדין המיוחד רב לוין והשופטים צבי טל ודליה דורנר. הוא הגיע לאולם המשפטים מספר 203 בקומה השניה של בית־המשפט המחוזי במזרח ירושלים, כשהוא פוסע בכבדות.

ארשת החיוך שהיתה נסוכה על פניו בשעה שהוצאה פקודת המעצר נגדו לפני תשעה חודשים נעלמה. הפעם עמד אדם נרגש, שנע בעצבנות מצד לצד ולעיתים אף מחה דמעה מזוית עינו.

כתב האישום טוען כי לג'ון דמאניוק היה חלק חיוני בהשמדת 850 אלף יהודים בטרבלינקה. הוא נהג לעמוד בכניסה לתאי הגזים מזויין בחרב או פרגול ולפעמים בצינור ברזל ולדחוף את היהודים, עירומים, לעבר התאים. כשהוא מתעלל בהם. לאחר־מכן היה מפעיל את המנוע, שהזרים את הגזים הרעילים.

אוקונור ביקש תחילה שקצין המשטרה שנקבע כמתורגמן יוחלף שכן הוא עומד להעיד במהלך המשפט.

ג'ון דמאניוק בפתיחת משפטו. אמש – עמד לאורך כל הדיון כיוון שלא יכול לשבת (צילום: בועז לניר)

במקומו מונתה עולה לשעבר מברית־המועצות. הפרקליט קבל על תנאי המעצר וסיפר כי בטילטולי הדרך לירושלים נחבל מרשו. אב בית־הדין הסביר כי ישמע טענות אלה בלשכתו.

בשיחה עם השוטרים שנסעו עם דמאניוק ברכב המשטרתי המשוריין המיוחד הם סיפרו כי העציר סובל מטחורים ועמד במהלך הנסיעה ולכן נחבט מדפנות המכונית. הסניגור הקשה ודרש תרגום לאנגלית של כל העדויות.

פרקליט המדינה והתובע במשפט יונה בלטמן הבטיח כי בעתיד יהיה תרגום מלא של הדברים. אב בית־הדין רב לוין הרגיש בפני הנאשם כי לפי החוק בישראל עליו להצהיר אם הוא כופר באשמה ואם יש לו אליבי.

דמאניוק אמר כי אינו מקבל עליו את האשמה ובעצת סניגורו יימסר האליבי במועד מאוחר יותר. כשיובאו בפני השניים תרגומי דברי העדים. הדיון היה קצר ואב בית־הדין רב לוין סיכם כי המשפט יפתח בחודש ינואר.

באולם המשפט נכחו לבד מעשרות העתונאים גם ח"כ שבח וייס, מפכ"ל המשטרה, מפקד המחוז הדרומי של המשטרה, מפקד מרחב ירושלים וניצולי שואה. עו"ד מרק אוקונור אמר בצאתו מן האולם, כי טרם מצא עו"ד ישראלי שיסייע לו.

גורמי מטה בצה"ל בוחנים הצעות ייעול

נשקלת הצעה לדרוש מהאפסנאות מאזני רווח והפסד מדי שנה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

גורמי מטה בצה"ל בסיוע כלכלנים בוחנים עתה הצעה מהפכנית, לפיה יעבדו המרכזים היצרניים של אגף האפסנאות כמשק כלכלי סגור ויצטרכו להוכיח מידי שנת־עבודה מאזנים של רווח והפסד.

לפי שעה מתכוון צה"ל להנהיג את השיטה במרכזים של אגף האפסנאות כדוגמת מרכז הציוד, מרכז התובלה ומרכזי השיקום והאחזקה, המייצרים ומתחזקים טנקים ורכב קרבי משוריין.

במקביל נשקלת אפשרות לדרוש גם ממערכים לא יצרניים במערך האפסנאות להוכיח מדי סוף שנה את יכולת הפריון והתפוקה שלהם.

„סל תקציב"

הצעה נוספת הנשקלת עתה ועומדת בפני הכרעה היא מתן „סל תקציב" כולל למפקדי העוצבות בצה"ל, כך שחלוקת העוגה התקציבית תעשה על פי החלטתו ושיקוליו של מפקד העוצבה.

במסגרת „סל התקציב" שיקבל המפקד, הוא יוכל להחליט על כמות ימי המילואים שהוא מנצל, על כמות שעות המנוע לאימונים, על השימוש בתחמושת, על הזמנות המזון ועל פעולות התרבות על פי סדרי העדיפויות של האוגדה.

מינואר־200 מקרי אלימות בבתיה"ס

מאת מוטי בסוק

ראש מדור עבריינות נוער במשטרה פנינה בן־יוסף סיפרה אתמול לוועדת החינוך כי מינואר עד אוקטובר השנה דווח למשטרה על כ־200 מקרי אלימות בבתי־ספר. למחציתם פתחה המשטרה תיקים.

ד"ר גדעון פישמן, מאוניברסיטת חיפה אמר שרמת אלימות נוער בארץ היא מהנמוכות בעולם. אולם הציבור מפתח גישה סובלנית לנושא. אלימות לדעתו היא סימפטום של מצב נפשי. בבתי־הספר של המעמד הנמוך יש אלימות גופנית ואילו באלו של המעמד הבינוני והגבוה יש התאבדויות שתי התופעות נעוצות באותה סיבה.

ח"כ ארד: אין שוויון הזדמנויות לנשים — זהו מס־שפתיים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

שליש מהחיילים המשוחררים המובטלים הם בנות. באחרונה גדל מספר הנשים המבקשות דמי אבטלה בשבעה אחוזים, סיפרה אתמול נאוה ארד (מערך) לוועדת העבודה והרווחה.

לדברי ארד יש פער אדיר בין הציפיות שאנו נוטעים בקרב נשים ובין המציאות, בעיקר בשל רמות השכר הנמוכות במקצועות „המיועדים" לנשים. כל הדיבורים על שוויון הזדמנויות לנשים הם מס־שפתיים.

מקצועות חדשים

בדיון שקיימה הוועדה באבטלה הגוברת בקרב הנשים, סיפר דוד צרפתי משרות התעסוקה כי חל גידול של אחד־עשרה אחוז במספר הנשים המועסקות במשק, במספר הנשים הבלתי־מועסקות חל גידול של עשרים ושישה אחוז, מול גידול כללי של ארבעים ואחד אחוז במספר הבלתי־מועסקים הכללי. מספר הנשים המובטלות בחודש שעבר הגיע ל־6300, שמונים אחוז מהן מוגדרות כבלתי־מקצועיות.

ניצה בן־צבי משרות התעסוקה אמרה כי מרבית החיילות המשתחררות אינן מוכנות לעבוד במקצוען הצבאי.

לפטר אחרי לידה

עו"ד עפרה פרידמן מנעמ"ת טענה כי יש כיום נטיה גוברת לפטר נשים אחרי לידה. יהודית פולק מ„אמונה" התלוננה על רמת השכר הירודה של המטפלות במעונות. בשל כך רק 14 בנות השתלמו השנה במקצוע זה.

יו"ר הוועדה אורה נמיר סיפרה כי צה"ל פתח בפני החיילות שורה של מקצועות ועיסוקים חדשים בעלי רמה.

הודעה לציבור
על הצעה מיוחדת
לרכישת יחידות במחיר מופחת
בקרנות נאמנות בניהול להק – ניהול קרנות נאמנות
של אמריקאי ישראלי בע"מ
מוצעות בזה לציבור יחידות של קרנות נאמנות לרכישה במחיר מופחת בתקופה מ־1.12.86 עד 31.12.86 כדלקמן:
בקרנות: „זמיר", „סנונית", ו„תוחית", תימכרנה היחידות בהנחה של 50% על שעור ההוספה (המדורג) הרגיל.
הזמנות לרכישת היחידות ניתן להגיש באמצעות כל אחד מסניפי בנק אמריקאי־ישראלי בע"מ ובאמצעות חברי הבורסה לניירות־ערך בתל־אביב.
אין הודעה זו מהווה הצעה לרכישת היחידות הנ"ל.
להק – ניהול קרנות נאמנות
של אמריקאי ישראלי בע"מ

קצין דרוזי ראשון בדרגת תא"ל בצה"ל

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הרמטכ"ל רב אלוף משה לוי יעניק הבוקר דרגות תת־אלוף לאלוף משנה א. שיהיה מהיום הקצין הדרוזי הבכיר ביותר בשירות מצה"ל מאז קום המדינה.

ההחלטה להעניק לי"א. דרגת תא"ל נתקבלה לפני כחודשים בפורום השיבוצים של המטכ"ל.

ההחלטה גרמה להתרגשות רבה בקרב העדה הדרוזית בישראל, שרבים מבניה שרתו ומשרתים בצה"ל. מנהיג העדה הדרוזית בישראל השיך אמין טריף הודה במכתב אישי לשר הביטחון ולרמטכ"ל על ההחלטה.

בשבת הקרובה מתוכננת בכפרו של הקצין בגליל „חפלה" גדולה בהשתתפות ראשי העדה, בני־המשפחה וקצינים בכירים בצה"ל. בטכס בלשכת הרמטכ"ל הבוקר ישתתפו כנהוג גם רעייתו, ילדיו ובני משפחתו של הקצין.

„מצבו של אסיר ציון אלכסיי מגאריק קשה"

אסיר ציון, מגאריק

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

„מצבו של אלכסיי מגאריק הוא קשה. כמוסיקאי עדין־נפש קשה לו בתנאים האכזריים במחנה העבודה בסיביר. כל בקשתי: המשיכו במאבק וגייסו את דעת־הקהל הנאורה בעולם למען שחרורו וצדקתו", אמרה אתמול טניה מגאריק אשתו בשיחה טלפונית ממוסקבה.

מצידו השני של הקו דיבר אהרן אפרת, חבר קיבוץ עין השופט, ח"כ לשעבר, המאמץ את אסיר ציון אלכסיי מגאריק, את אשתו נטליה ואת בנו בן עשרת החודשים. נטליה אישרה שקיבלה את מברקו של אפרת ליום הולדתו ה־28 של בעלה, שחל ב־26 לנובמבר.

אלכסיי מגאריק נידון לשלוש שנות מחנה עבודה בסיביר בעוון „אחזקת חשיש" כביכול.

מגאריק למד עברית וארמית ונעשה מורה. כמוסיקאי השתתף בחוגים מוסיקלים שונים במוסקבה, שהתמחו בשירים חסידיים ושירים ישראלים מודרנים.

בניית „מסוע סדום — צפע" הולכת ונשלמת

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

בנייתו של „מסוע סדום — צפע" נשלמת בימים אלה, ובחודש פברואר כבר יוסעו עליו חומרים שונים ממפעלי ים המלח. המסוע הוא סרט נע באורך של 18 ק"מ, שיעביר את מה שעד כה הועבר במשאיות — ישירות ממפעלי ים המלח אל קרונות רכבת סמוך לדימונה. הפעלת המסוע תפנה את הכבישים מהמשאיות החוסמות את התנועה. המסוע הוא יחיד בארץ והראשון בעולם הנבנה על שטח כה הררי. רשות שמורות הטבע ליוותה את בניית המסוע, העובר בתוך שמורת מדבר יהודה, ודאגה כי הפגיעה בטבע תהיה מינימאלית.

באמצעות המסוע שאורכו כ־18 ק"מ, אפשר יהיה להעביר מיליון ו־700 אלף טון אשלג בשנה מסדום למישור צפע ומשם ברכבת לנמל אשדוד.

דדי צוקר התלונן נגד הרב ברלנד

מזכ"ל תנועת ר"צ דדי צוקר הגיש אמש תלונה למשטרת ירושלים נגד רבה של ישיבת „שובו בנים" אליעזר ברלנד, „בשל קריאתו של הרב לנקמת דמו של תלמיד הישיבה אליהו אמדי ז"ל".

באזכרה ביום השבעה להרצחו, צוטט ברלנד כמי שקורא לגאול את דמו של אמדי. לדעת המתלונן, יש בדברים משום הסתה והמרדה והרב ברלנד עבר בכך על חוק העונשין.

לרחל ורמי היקרים
ברכות לבביות
לנשואיכם
הרבה אושר והצלחה
מאחלים:
משפחות סטיקלרו וגביש
ראשון־לציון

יחסי תחמושת

40 שנות סחר־נשק

מאת יהודה צור

שנים לפני הקמתה של מדינת ישראל החל להירקם הרומן בין המדינה־שבדרך לבין ניקראגואה הרחוקה שבמרכז אמריקה. עוד בעת מלחמת העולם השנייה, כאשר שליחי הסוכנות היהודית חיפשו נואשות אחר ארצות שתהיינה מוכנות לקלוט או לפחות להנפיק ויזות ליהודים הנמלטים על נפשם, נמצאה אוזן קשבת וכיס פתוח אצל הדיקטאטור של ניקראגואה, אנסטסיו סומוזה האב. הקשרים התהדקו כאשר הסכים סומוזה, חודשים ספורים אחרי הכרזת המדינה, למכור לה נשק שעבר דרכו מארה"ב, אשר תמכה מאז ראשית שנות ה־30 בשלטון משפחת הרודן בניקראגואה.

רוכשי הנשק מטעם ההגנה מצאו בסומוזה אדם נוח, מוכן — במחיר טוב — למכור כל דבר שתחת ידיו, אשר הלכו והשתלטו בהדרגה על מקורות העושר בניקראגואה. לאחר שתמה מלחמת העצמאות התהפך הכיוון, וסומוזה הוא שהיה מעוניין בסיוע ישראלי, להרחבתן ופיתוחן של חוותיו. חוות אלה הלכו וגדלו, כי הרודן, בדרכי איומים וסחיטה, אילץ את בעליהן החוקיים למוכרן לו. סומוזה היה אמנם מתנגן בתור דיקטטור, אך הוא לא סבל סירוב להצעותיו.

שנות ה־50 היו עדות לפריחת הרומאן בין ניקראגואה לבין ישראל אשר סמכה תמיד על קולו של סומוזה והשפעתו בין הרודנים האחרים במרכז אמריקה שיפעל לטובתה בעת ההצבעות בעצרת האו"ם, כאשר נדונו ענייניה של ישראל.

בשנות ה־60' שוב לא הסתפקה ישראל במתן סיוע חקלאי, וחיפשה לקוחות לתעשייה הצבאית הצעירה, שהלכה והתפתחה. סומוזה, על־פי הפירסומים בעיתונות הלאטינית־אמריקנית, שיתף פעולה עם ישראל במכירות הנשק וקיבל עמלה מעסקות שהתרחשו במרכז אמריקה, בהן מכרה ישראל עודפי נשק שרכשה בסוף שנות ה־40' וה־50'. והוחלף עתה בנשק צרפתי. בו הצטייד צה"ל בשנות ה־60'.

כאשר נרצח סומוזה האב תפסו בניו את השלטון בניקראגואה, שהיתה כמעט לאחוזתם הפרטית. הקשרים עם ישראל לא רק שלא נחלשו, אלא אף התהדקו. על־פי העיתונות הלאטינו־אמריקנית, שליחיה של ישראל מצאו, דרך סומוזה הבן, דרך לליבן של ארצות אחרות, בעיקר במרכז אמריקה, שהיו מוכנות ללכת בעקבותיו ולקנות נשק ישראלי. הקשרים בין שתי הארצות לא נשארו רק במישור של מוכר ולקוח, אלא שימשו לתמיכה עקיפה במשטרו של סומוזה. אשר בשנות ה־70' החל להתערער.

בראשית שנות ה־70' החלו הסאנדיניסטים בניקראגואה להוות אופוזיציה למשטרו של סומוזה, כשהם נעזרים בתמיכה הולכת וגדלה של ארה"ב בייחוד תחת נשיאותו של קארטר.

הנשיא קארטר רצה לשנות את המשטרים באמריקה הלאטינית, ולהנהיג שם שלטון דמוקראטי, וסומוזה היה כנראה הראשון שסומן להחלפה. בסוף 1978 הטילה ארה"ב אמברגו על משלוחי נשק לסומוזה, שצבאו רכש בעבר, לפני שקארטר הגיע לשלטון, כ־5000 רובים אמ־16. הצורך הדחוף ביותר לסומוזה היה תחמושת ופגזים לנשקו האמריקני. ישראל, מילאה את החסר על־פי הפירסומים ביבשת וכפי שמצטייר בספרה של שירלי כריסטיאן „ניקראגואה".

הדיפלומטים האמריקנים אשר באותם חודשים קריטיים, זמן קצר לפני הדחת סומוזה, היו מעורבים בנסיונות לאלצו להתפטר, כדי להקים תחתיו משטר מתון, הודיעו לקארטר שישראל הציעה לניקראגואה להמשיך לספק לה את כל צרכיה בנשק ובתחמושת. הנספח הצבאי האמריקני בניקראגואה, ג'יימס מק־קוי, אמר מאוחר יותר, שישראל סיפקה לסומוזה כלי־רכב צבאיים ורובי גליל בכמויות עצומות. באפריל 1979, לאחר לחצים עצומים מצד אנשי קונגרס אמריקנים קארטר לחץ על ישראל להפסיק את מכירת הנשק לסומוזה.

העיתונות הזה סיפרה שהאוניה „ליבריאן סטאר", שיצאה מחופיה של ישראל באותו חודש עמוסת תחמושת לסומוזה, נאלצה לשוב על עקבותיה כאשר כבר היתה בקרבת ניקראגואה. על־פי הפרסומים, שתי ספינות טורפדו קלות ישראליות חזרו כלעומת שבאו, כאשר נודע להן כי שעותיו של משטר סומוזה ספורות ככל הנראה העדיפה ישראל לשמור על שתי הספינות מחשש שאיש לא ישלם בעדן.

כאשר עומר טוריחוס, האיש החזק של פאנאמה, ידיד ישראל שתמך בסאנדיניסטים ושימש איש של קארטר. בא לניקראגואה ימים ספורים לאחר שהסאנדיניסטים עלו לשלטון ביולי 79', הציעו לו מארחיו לאות הוקרה רובה. גליל שנתפס בידיו של איש סומוזה. ימים ספורים לפני כן הציעו נשק דומה לפידל קאסטרו בקובה. וליוו את המתנה בהתקפה מילולית על ישראל, כספקית נשק ותחמושת למשפחת סומוזה. אפשר להבין שכאשר הסנדיניסטים מסרו את רובה הגליל לטוריחוס התכוונו לרמוז לו, שמעתה, אף כי הם רואים בו ידיד, יחסיה של ניקראגואה עם ישראל יהיו שונים.

על־פי העיתונות הלאטינו־אמריקנית, עוד במחצית שנות ה־50' כתב שמעון פרס, אז מנכ"ל משרד הבטחון, לסומוזה האב, כי ישראל תגיש לו כל סיוע אפשרי. באוגוסט 82' ניתקה ניקראגואה את יחסיה והדיפלומטיים עם ישראל, בגלל הפלישה ללבנון, כביכול.

העיתונות הלאטינו־אמריקנית. סבורה עד היום, שהרקע האמיתי לניתוק היה טענותיה של ממשלת הסאנדינסטים, כי ישראל עזרה לסומוזה בשעתו.

בשנים האחרונות מתפרסמות מדי פעם ידיעות על כך, שישראל מספקת נשק לכוחות המורדים נגד הממשלה הסאנדיניסטית. הידיעות על כך הלכו וגברו מאז שניקראגואה ניתקה רשמית את יחסיה עם ישראל. הקונטראס, מתנגדי הסנדיניסטים בניקראגואה, מחולקים לשתי קבוצות, עויינות זו לזו, גם אם שתיהן מתנגדות למשטר הסאנדיניסטי. הקונטראס שבהונדורס מקבלים סיוע ישיר מהסי.איי.אי. בארה"ב.

בקוסטה־ריקה ממוקמת בעיקר קבוצתו של ארדן פסטורה, שהיה מגיבורי הסאנדיניסטים ונמלט מניקראגואה כדי להילחם נגדם. בעוד שבהונדורס מתרכזים אנשי סומוזה לשעבר ואלפי חייליו, בקוסטה־ריקה נמצאים כוחות דמוקראטיים ומתונים, אשר סולדים אמנם מהסנדינסטים, אך רוצים משטר דמוקראטי. על־פי הפירסומים באמריקה הלאטינית, עוזרת ישראל בעיקר לאנשי פסטורה בקוסטה־ריקה.

סגן אלוף נורט, איש המארינס, אשר על־פי הפירסומים עמד יחד עם עמירם ניר מאחורי עיסקות הנשק עם איראן, היה איש הקשר של רייגן עם הקונטראס. אין זו הפעם הראשונה שהמימשל האמריקני עקף את הקונגרס, כאשר הקונגרס אישר רק 26 מיליון דולר כסיוע לקונטראס. נמצאו בארה"ב באורח פלא תורמים פרטיים, ובראשם אנשי הימין הקיצוני, שהקימו קרנות והיו מוכנים לממן מ„כיסם" את הסיוע לקונטראס. עיתונים מכובדים ביבשת האמריקנית סבורים שמקור הכספים היה בקרנות הסודיות של הסי.איי.אי.

בתקשורת הלאטינו־אמריקנית פורסמו בחודש האחרון ידיעות על כך שסעודיה שימשה מקור לנשק לקונטראס. בתמיכתה ועידודה של ארה"ב, אך במקסיכו יושב נציג ישראלי מרקוס כץ, שעל־פי הפירסומים הוא סוכן הנשק הראשי של ישראל באזור. על־פי הפירסומים, נשק רב שנתפס שלל בלבנון מצא את דרכו, לא דרך איראן אלא ישירות, לאנשי פסטורה. לפני כשנה וחצי אישר פסטורה בראיון, שקיבל נשק שלל מישראל. החידוש בכך היום הוא, שגם האפיק האיראני נוצל בעקיפין כדי להזין את המקורות הכספים של הקונטראס.

על פי הפירסומים ביבשת מוכרת ישראל לאמריקה הלטינית נשק בכ־600 מיליון דולר בכל שנה. כאשר 75 אחוז מהם מיועדים לארצות מרכז אמריקה.

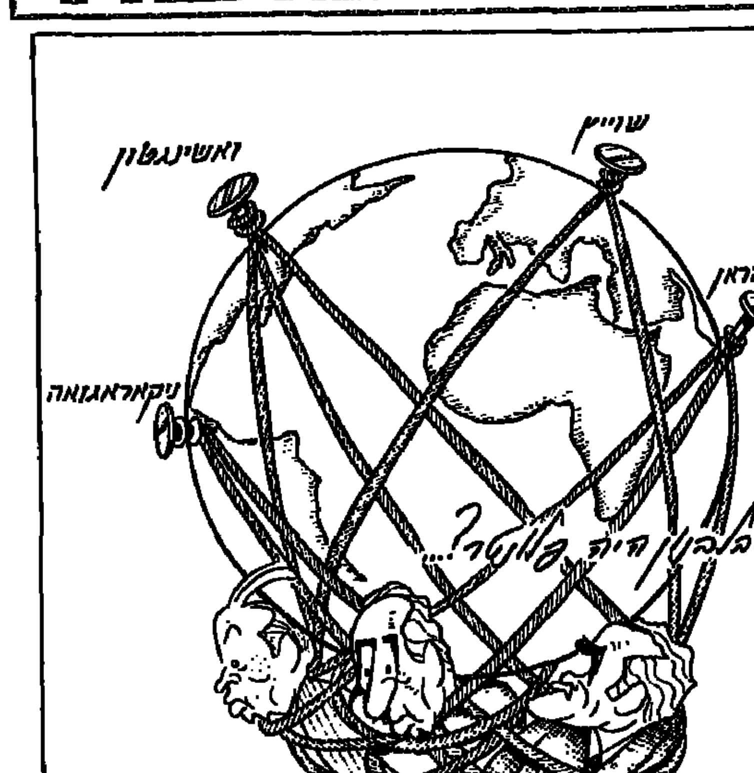

ברכת היורה

מאת שלמה סלוצקי

אליהו להב, מקיבוץ גזית, חזר לפני ימים אחדים ממסע בן חודשיים בדרום־אמריקה. במהלכו השתתף כנציג מפ"ם בוועידה מטעם האינטרנציונל הסוציאליסטי, שבדקה את המצב בצ'ילה. הוועדה רשמה דו"ח חריף ביותר על המתרחש בארץ זו בכל הקשור לזכויות האדם. את מה שראה שם אליהו להב לא רואים במדינה דמוקרטית כישראל. רק ה„עוזי" ו„הגליל" התלויים על כתפיהם של החיילים ברחובות בשעת העוצר. הנמשך כבר 13 שנה. הזכיר לו את ארץ אבותיו.

אמהות כיכר מאהיו הפכו מזמן למוסד מוכר במלחמתן למען זכויות האדם ונגד החונטה הצבאית האכזרית, שחטפה, עינתה והעלימה לעד את בניהן. כאשר שוחחתי בארגנטינה עם כמה אמהות יהודיות מתוך אותו ארגון עוד בתקופת הדיקטטורה, לא הצליחו לעצור בעד הדמעות ודרשו לעשות משהו כדי שהבנים יפסיקו למות במרתפים. בסיוע נשק ישראל מעולה.

את בתו של מנהיג המפלגה הסוציאליסטית בגואטמלה, שנרצח בידי המשטר הצבאי לפני כחמש שנים, פגשתי לפני שנה בסיור בגרמניה. שם היא גולה מסיבות בטחוניות מאז הרצח ופועלת בקרב צעירי המפלגה הסוציאל־דמוקרטית. היא עשתה מאמצים כדי להיות האחראית על אירוח הקבוצה הישראלית. היא רצתה בכל מאודה להכיר את הצד האחר של הישראלים. ציוד תוצרת ישראל הגיע גם לאותה קבוצה ימנית שנציגיה לחצו על הדק ה„עוזי" המכוון אל אביה. היא עדיין מאמינה שיש ישראלים אחרים. חוץ מאלו שהרמטכ"ל לשעבר, בנדיקטו לוקאס גרסיה, הודה להם בנובמבר 1981 על חנוכת מרכז מידע ממוחשב מתוצרת „תדיראן" בבירת ארצו. המרכז הזה „סייע לצבא ולכוחות הבטחון לאתר ולייעל את איתור וחיסול הגרילה". (גרילה: קרי מתנגדי המשטר, קרי מנהיג המפלגה הסוציאליסטית המנוח שהיה סוציאל־דמוקרט מתון שהתעקש להישאר בארצו ולא לברוח לגלות).

פעם — זה היה בתחילת שנות השישים — נודעה ישראל באמריקה הלאטינית כארץ של חקלאות מעולה עם אורחים נדיבים המוכנים לשתף את עמי העולם השלישי בניסיון שהפיקו מן ההתמודדות עם הטבע והאדמה הקשים. ג'ון פיצג'רלד קנדי היה אז נשיא ארה"ב, והוא עצמו תמך בפיתוחן הכלכלי של ארצות אלה, כדי לא לחזור לחוויה הטראומטית של התמוטטות באטיסטה ועליית קאסטרו בקובה.

היום, עידן חדש, קונספציה חדשה. קונספציה שהותירה הרבה מאחור את השיטות המיושנות של חקלאות. פור אקספורט. היום אנחנו מוכרים בעולם כלוחמים מעולים (עדיין נריכים), המוכנים ללמד את עמי העולם (או קבוצות אופוזיציה או מי שלא יהיה — וישלם) את אשר למדנו ופיתחנו... בהתמודדות עם הטבע והסביבה העוכרנית של אזורנו. מוכרים נשק, תחמושת, ידע צבאי מקצועי, שיטות פעולה, הכל מכל. או נשלחים למכור זאת על־ידי נשיא אמריקני.

לאנשים ה„פרגמטיים" מאוד שמסתובבים בין מסדרונות משרד החוץ ומשרד הבטחון לבין בתיהם של היועצים הצבאיים של השגרירויות ובירות העולם, אותם אנשים המאשרים או מתעלמים מעסקות נשק ואחרות עם משטרים לא דמוקרטיים — לאנשים הללו יש תמיד פתרונים לשאלה „למה". „יש לנו מחוייבות לסומוזה"

„הדבר חשוב בגלל היהודים שם": הדבר חשוב בשביל ההצבעה באו"ם. ועוד כאלה תשובות. אלא, שמחוייבות היתה גם לאיינדה, שתמך רבות ביהודים ובישראל, וסייע להציל אלפים בתקופת השואה. אך מחוייבות זו לא עמדה לו לאחר הרצחו בידי פינושה.

והיהודים — היהודים מתים מירויות נשק ישראלי. היהודים היו על הכוונת במקרים רבים בגלל מכירות הנשק וקשריהם לישראל.

כך אירע בניקרגואה שלאחר המהפכה הסנדיניסטית, שבתגובה על התמיכה העיקשת של ממשלת בגין ברודן סומוזה, השעתה את היחסים עם ישראל. התמיכה, אגב, נמשכה עד שארה"ב התערבה ישירות ועצרה אוניות עם נשק ישראלי לסומוזה בלב־ים. כפי שפורסם בחו"ל.

הטענה הפרגמטית של חשיבות „שוחר הצבאות" התנפצה עם בוא העובדות:

מאז 1979 משתייכות 11 מדינות אמריקה הלאטינית לגוש המדינות הבלתי־מזדהות, המזוהות בעמדתן הביקורתית העקבית נגד ישראל ובעד אש"ף. רוב מדינות היבשת האמריקנית (16 מתוך 18) תמכו או נמנעו בהצבעה באו"ם שהשוותה בין ציונות לגזענות ב־1975. כל מדינות אמריקה הלאטינית למעט גוואטמלה והרפובליקה הדומיניקנית שנמנעו, הצביעו נגד ישראל בהצבעה ששללה את חוק ירושלים ב־1980. ו־12 מדינות באמריקה הלאטינית העבירו את שגרירויותיהן מירושלים לתל־אביב בעקבות אותה החלטה.

פרט אחד בולט לעין: כיצד גדלות המכירות ככל שהמשטר קשוח יותר ודמוקרטי פחות. שכן, משטר צבאי אוטוריטארי חייב לחמש עצמו בלי קשר למצב הכלכלי של המדינה.

ובישראל התעשיות הצבאיות זקוקות להזמנות לטווח ארוך, בעוד שהמדינאים אינם מסוגלים ליותר ממחשבה לטווח קצר.

ובטווח הקצרצר הכל „דפק" כהלכה: יש עסקות, יש עבודה, אין אבטלה מיוחדת במפעלים צבאיים, יש רווח נאה למתווכים ושלום על ישראל.

השר יעקב צור מסייר בימים אלה במדינות אמריקה הלאטינית ומקיים שיחות שיכנוע עם צעירים יהודים בניסיון להניע אותם לעלות ארצה. מעניין לדעת מה הוא אומר להם כשהם שואלים אותו האם ההצעה היא להצטרף למדינה שבעבור בצע כסף שלחה ותשלח לכל דיקטטורה את הנשק — שבטעות — עלול להפיל גם אותם.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי חמנים: עמית אנטר

בדק־בית־לבן

מאת חנה איש־הורביץ, ניו־יורק

„מי נתן את ההוראה?" שאלה זאת מנסרת בקול גדול בחלל של ארה"ב. מטילה צל כבד על ממשלתו של הנשיא רייגן ומאיימת על קיומה. נסדק „כיסוי הטפלון" החלקלק שבו היה רייגן, אשף התקשורת. מצופה במשך שש השנים הראשונות של נשיאותו. הופעותיו בשלוש מסיבות העיתונאים שערך בימים האחרונים היו עלובות וכל מסיבה החלישה את קודמתה.

כשהוא עייף ונבוך סיפר רייגן ביום שלישי על השערורייה של העברת הכספים למורדי הקונטראס. לא הוא ואף לא עוזריו הבכירים ידעו על הנעשה. הצטדק הנשיא. רק לוטננט קולונל נורט ידע, והוא פוטר.

אבל הפעם הציבור האמריקני לא בולע את המעשייה; אישי ציבור, וביניהם שרי החוץ לשעבר הנרי קיסינגר ואלכסנדר הייג, הביעו ביקורת קשה על אופן ניהול מדיניות החוץ של ארה"ב.

חברי בית הנבחרים, דמוקרטים ורפובליקנים, יצאו מכליהם מכעס, הם לא האמינו למשמע אוזניהם בדבר ההליכים על פיהם פעלו פקידים בבית הלבן. לדיבריהם, הסיפור האחרון שהשמיע הנשיא, כלומר, ששום בכיר לא ידע על הנעשה, איננו מתקבל על הדעת; ואם אמנם לא ידע הנשיא על כל הפרשה, שאלו, אז מי מנהל את מדיניות החוץ של אמריקה? הם מחו על המדיניות המודית המתנהלת במרתפי הבית הלבן. ללא בקרה וללא פיקוח; הם אמרו שאיבדו את אמונתם במימשל; הם דיברו על הצורך בעשיית בדק בית בצוות הבכיר של הבית הלבן. הם יעצו לנהל חקירה של הקונגרס, שהנחקרים בה יושבעו ויאולצו לומר את האמת. הם הביעו דעה, כי רק קצהו של הקרחון נחשף.

ביום שלישי האמור בערב הופיע מנהיג הקונטראס, ארולפו קאירה, בתוכנית הטלוויזיה „נייט־ליין" והודיע כי אירגונו כלל לא קיבל כספים שהתקבלו ממכירת הנשק לאיראן. הוא הסביר למראיין המופתע טד קופל, כי לקונטראס אין כלל חשבון בבנק שווייצרי, וכי הם קיבלו (בדרך אחרת) סכומים קטנים בהרבה מאלה שמוזכרים בהקשר למכירת הנשק לאיראן, וגם התאריכים, לדבריו, אינם תואמים את תאריכי מכירת הנשק לאיראן.

אם נכונים דבריו, נשאלת השאלה. לאן נעלם הכסף? היכן הסכום שנע בין 10 ל־32 מיליון דולר. ההפרש בין מה שהאיראנים שילמו ל„נציגים ישראלים" לבין מה שהאמריקנים קיבלו מאותם ישראלים תיאורטית יש מספר אפשרויות, אבל הלב הישראלי והיהודי מתכווץ מחשש.

איך זרם הכסף?

איך התנהלה העברת סכומי הכסף הגדולים האלה? על כך יש שתי גירסאות. התובע הכללי האמריקני ארווין מיז־אמר, ש„נציגים של ישראל" נשאו ונתנו עם „נציגים של איראן" על גובה התשלום וכי התשלומים הועברו לאחר מכן לידי הישראלים. הנציגים הישראלים העבירו לידי הסי.איי.אי. את הסכום שהגיע לארה"ב בעד הנשק, לפי המחיר הבסיסי שבו היא חייבה את ישראל, ואילו הרווח, שנע בין 10 ל־30 מיליון דולר, הופקד בחשבונות בנקאיים בשווייץ, אשר נפתחו על־ידי מורדי הקונטרס, בעזרתם של ישראלים. בחשבונות אלה לא היתה נגיעה לאמריקנים.

גירסתו של מיז מטילה חשדות על ה„נציגים הישראלים". לעומת זאת, גירסתה של ממשלת ישראל היא, שהתשלום עבור הנשק נעשה על־ידי נציג איראני ישירות לבנק שווייצי, בהתאם להוראות שנתקבלו מהאמריקנים.

ה„ניו־יורק טיימס" בגליונו מיום רביעי, מנסה ליישב בין שתי הגירסאות ואומר, כי מיז לא טען שנציגים רשמיים של מדינת ישראל טיפלו בהעברת הכספים. וממשלת ישראל, לעומת זאת, איננה מכחישה את האפשרות, כי אזרחים ישראלים פרטיים עשו זאת. משום כך ייתכן, נכתב ב„ניו־יורק טיימס", שסוחרי הנשק יעקב נימרודי ואל שווימר הם שפתחו את החשבונות בבנק השווייצי, וכי פקידים של ממשלת ישראל אכן לא ידעו על כך. אבל אפשרות זאת מוטלת בספק, מפני שלפי המידע שפורסם, נמרודי ושווימר יצאו מאז ראשית שנת 1986 מהתמונה. ועמירם ניר טיפל בעניין לבדו.

מכל מקום — אומר ה„ניו־יורק טיימס" מפי פקידים ישראלים — ממשלת ישראל תימצא במצב מביך ביותר אם יסתבר שהיא ידעה על המבצע הכספי הזה, שכן אם ידעה ולא דיווחה לנשיא רייגן — רע עשתה. ואם תגלה שכן דיווחה לנשיא רייגן או למישהו מעוזריו הבכירים, תציג את הנשיא כמי שאינו דובר אמת. התקשורת האמריקנית נוהרת שלא להאשים את ישראל במפורש בגרימת התסבוכת, אך עם זאת היא מביאה את הגירסה הישראלית בספקנות מסויימת. קריין החדשות של רשת הטלוויזיה אן.בי.סי. תיאר את עמירם ניר — כ„אוליבר נורט" הישראלי. למה התכוון?

הנרי קיסינגר אמר בעניין זה בשיחה עם עיתונאים ביום שלישי בערב, כי קיימת סכנה חמורה, שמישהו יטיל על ישראל את האשם במה שקורה. אכן, לא המימשל יעשה זאת אך הסכנה קיימת ועל כל אחד להזהיר את עצמו מעשיית צעד לא נכון. פרשנים מתקשים להתנבא על ההתפתחויות הצפויות. העובדה שהקונגרס נמצא עכשיו בחופשה ויתכנס לפעילות מלאה רק בעוד שמונה שבועות, עשויה לסייע להצטננות הנושא. גם חג ההודיה, שהאמריקנים יחוגו בסוף השבוע הזה, ימלא את ליבותיהם ברגשות מחילה ואהבה, שעשויים לסייע לנשיא. מצד אחר — רייגן ניצב בפני קונגרס חדש, עם רוב דמוקרטי הרעב לפעולה, עובדה שיכולה לפעול לרעת הנשיא כמובן.

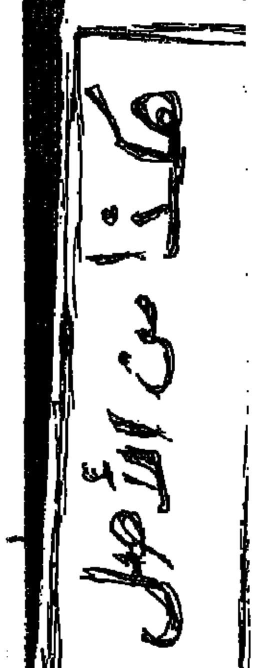

לא „אירוע", פוגרום!

מאת רפי ברקן

כבר יותר משבוע מתקיימות בירושלים פרעות — בדרגה זו או אחרת של חריפות, אמצעי התקשורת, וכמוהם האישים הפוליטיים, מקפידים לכנותן „אירועים", „מקרים", וכיוצא באלה כינויים מלשון סגי נהור. מדוע? היהודים ידעו כינויים רבים לפרעות מסוג זה, הם חשו אותם על בשרם. רומני, כי תמונה המדוייק ביותר הוא פוגרום.

החודש לפני 48 שנים בא צעיר יהודי אל השגרירות הגרמנית בפאריס וירה ביועץ השגרירות — פקיד, אסור, בן מעמד האצולה, שהיום לוודאי היינו מכנים אותו „מליברלי". הוא רצה למחות בכך על מה שכבר התרחש אז בגרמניה הנאצית, על רדיפת היהודים. אפשר מאוד שהרשל גרינשפאן, זה היה שמו של אותו צעיר יהודי, עשה מעשה שהיה הכרחי, לדעתו. אך התוצאות היו איומות. המשטר הנאצי התארגן במהירות ואירגן פרעות „ספונטאניות" נגד היהודים, מה שקיבל במשך השנים את הכינוי „ליל הבדולח".

כאשר נציגים רשמיים של גרמניה נשאלו אז: מדוע המשטרה לא התערבה? הם השיבו: מה היינו יכולים לעשות, צריך להבין את הכעס של האזרחים הגרמנים על רצח נציג רשמי של המדינה בחו"ל בידי טירוריסט יהודי... רק אחרי השואה התגלו המיסמכים שהוכיחו את הארגון של המדינה שמאחורי הפרעות.

לפני למעלה משבוע תקפו שלושה טרוריסטים ערבים תלמיד ישיבה, חוזר בתשובה, וגרמו למותו. זהו פשע מתועב, שאין עליו מחילה. אך מה שהתרחש לאחר־מכן בירושלים, גם עליו אין מחילה. אלא שגם הפעם השיבו השלטונות וכמה אישים רמי־מעלה: צריך להבין את מר נפשם של האזרחים בשל רצח הבחור...

גם שם וגם כאן המסיתים היו גזענים קרי־מוח, ההבדל היחיד בין מה שהיה אז לבין מה שהתרחש בימים אלה אצלנו הוא ששם התכנון וההגנה היו של המשטר, של המשטרה — ואילו כאן המשטרה לא פעלה במלוא המרץ לדכא את הפוגרום.

נקודה מזעזעת לא פחות: כל מנהיגי היישוב, וביניהם אפילו ראש העיר הסימפאטי של ירושלים, לא גינה את התוקפנות הגזענית, לא קראו לפרעות בשמן — פוגרום — אלא נזדרזו לספר להמוני המנות, כי תגובה כזאת איננה כדאית. האם לבני העם היהודי יש צורך להסביר כי פוגרום אינו „כדאי" — או בפשטות לדכא אותו ביד חזקה?

וכדי להשלים את התמונה, באה גם ההתקפה על חבר־כנסת (ואין זה משנה כלל מיהו אותו חבר כנסת). אם על כך יעברו בשקט, מחר יתחילו להכניס חברי־כנסת למחנות ריכוז.

ברח' הירקון, עם המלצות

מאת ישראל זמיר

התור לאשרות כניסה לארה"ב בבית השגרירות האמריקנית שברחוב הירקון אינו קטן במרוצת השנים. אתה חולף על פני הממתינים וחש רצון לזעוק. רובם צעירים, אך זה השתחררו מצה"ל. „יורדים?" — „חס וחלילה" — ישיבו. „פשוט רוצים לראות את העולם".

למשה רוזנפלד, ועימו עוד כתשעה בחורים, אין מה להסתיר. הם סיימו את הצבא לפני כמה חודשים (שירתו בצנחנים) ועוד שם, בסדרות האמונים המפרכות בלב סיני, הם החליטו שיחד, כאשר ישתחררו, „יקרעו" את העולם. הם מבקשים לנדוד בעולם הגדול. לתהות על עולמם הקטן, לעבור כמה חודשים פה, שם, להעמיס תרמיל על־שכם ולהמשיך לנדוד. „היכן תטיילו?" — אני מתעניין ועיניהם מתרחבות: „הו, העולם הוא גדול: אמריקה־הצפונית, כולל דיג באלסקה, אמריקה־הדרומית, כולל הג'ונגלים הגדולים של בוליביה, המזרח־הרחוק, אם אפשר גם סין, אירופה, אם נצליח — גם ברית־המועצות, אפריקה, כולל ספארי ובדרך חזרה — נפוש באירופה. כן, שכחתי, כשנהיה במזרח־הרחוק — ננסה גם להעפיל להרי ההימלאייה".

„לכמה זמן אתם מתוכננים?"

„יש לנו כל הזמן שבעולם. חמש ואפילו עשר שנים. שום דבר אינו בוער לנו. גם בגיל שלושים אפשר להתחיל להתבסס." כמוהם כסירת מפרש — הם ישוטו לאן שתישא אותם הרוח — כל עוד תהיה רוח.

דומה שהכל תוכנן עד לפרט האחרון. באמתחתם ספר־כתובות עב כרס הכולל עריכן של רוב ארצות העולם. בכל אחת מהן מצויים כמה ישראלים־לרפואה שישמחו לארח אותם. למצוא להם מגורים. אולי גם פרנסה עד ששוב ידימו עוגן. לטענתם, הקיבוצים הקימו בארצות שונות, ובעיקר בארה"ב, מעין לשכות־סיוע פרטיות, שנועדו לסייע לבני־קיבוץ המסיירים בעולם. כשם שקיים ספר־טלפונים לאלמנות הצנחנים, שבעזרתו הן יכולות להסתייע בכל בעייה שבה הן נתקלות בצנחן מתנדב המוכן לסייע — כך הללו אירגנו ספר־כתובות מעורכן העשוי לסייע ל„חבר'ה".

אם דרך משל יגיעו ללוס־אנג'לס — אין בעייה, האחים רספורו ידאגו להם. בניו־יורק, לרוב הקיבוצים יש סניפים. אם אתה רוצה לעסוק בהעברת דירות, פנה לחבורת מצובה — הללו ממש התמחו בנושא. די שתאמר בטלפון כי אתה קיבוצניק, מושבניק או צנחן — אינך עוד בודד. הללו לא יפקירו אותך ללון מתחת לגשר. הם יאכילו אותך, ישקו אותך בפחיות בירה ואם נחוץ ישתדלו למצוא לך תעסוקה. חצי שנה הם עסקו בתחקיר ובאמתחתם ספר כתובות מרשים, העשוי לסייע לכל צעיר וטוב שנקלע לעיר נוכריה בארץ זרה.

תוכניות ארוכות

הם עומדים בתור משעות הבוקר המוקדמות, ביניהם שני קיבוצניקים, שני מושבניקים והשאר דרי איזור דן (בעיקר רמת־השרון). כל אחד מחזיק תיק ובו המלצות של מקומות עבודה מפוברקים. „שאינם יכולים בלעדיהם". כמה אנשי צבור ידועים, מכרי הוריהם, סיפקו המלצות והבטחות כי הנערים ישובו במהרה ארצה.

ואילו להם תוכניות ארוכות. בארה"ב הם מתכוונים לשהות כמה שנים. להשיג „גרין קארד" ומאוחר יותר, אם יהיה צורך באמצעות נישואים פיקטיביים לזכות בפאספורט אמריקני. „אתה מבין, בפאספורט כזה קל יותר לנוע בעולם". הפאספורט, כולל הנערה, כבר „יעלה" לנו עורך־דין „יורד" תמורת עשרת־אלפים דולר. הם היו אומנם מעדיפים לנהוג ביושר, לא להסתבך בשקרים. אך הם חוששים שלא יהיה מנוס.

התחנה הראשונה — שיקאגו. כמה מחבריהם כבר שם ומן המכתבים עולה כי יש עבודה בשפע. החבר'ה ימתינו להם בנמל התעופה ומשם ישר ל... מסעדה סינית. אחר כך יתארגנו לשתי חוליות. חוליה א' תעסוק בזיפות גגות, חוליה ב' תתקן אינסטלציה. ישראלים ותיקים נוהגים לקנות בתים ישנים בשכונות נטושות, לשפץ אותם מבפנים ולמכור במחיר גבוה. החוליות תעסוקנה אפוא בשיפוץ בתים כששכרן — 150 דולר ליום ליד.

מסתבר כי ישראלים כבר אינם עוסקים כנהגי מוניות, כי אם קבלני שיפוצים ההופכים חורבות לארמונות.

„משה, האם גם בארץ תהיה מוכן לעבוד בבניין, בשיפוץ בתים?" — שאלתי בעדינות. החבורה פרצה בצחוק ואחד מהם העיר:

„לא צריך להגזים. מה אנחנו ערבים?"

אין להם תוכניות לעתיד. לימודים לא בראש שלהם. המשפחות תחילה נאנחו אך לבסוף השלימו. כלום היתה להן ברירה?

לא בא להם

אין נסיעתם בבחינת אכזבה מן הארץ. בכלל בלתי אידיאולוגים. „המצב הפוליטי לא בראש שלנו" — מבהירים. הם נוסעים כי החליטו עוד כשישבו באוהל סיירים אי־שם בערבה, כי לא בא להם להתחיל את החיים באזרחות ולדאוג למשכורת, למשכנתה, למס־ערך־מוסף, לארנונה ושאר „דברים שכאלה". הם רוצים להמשיך את חיי הסיירות בארה"ב, בקנדה, באלסקה ובכל מקום בעולם. הם מסבירים כי כוונתם לצבור חוויה להתנסות בהרפתקות ולהתעשר מכסף ואנשים. אם תרצה, זוהי כל האידיאולוגיה. רגל אחת, שפירושה להחליט שלא להכיר על עתיד, להמשיך במסעות. לנוד ולנוד כציפור.

„האם לא חשוב לכם מה קורה במדינה?", — אני שואל והם פוערים עיניים ואינם מבינים מה אני רוצה מהם. אני מנסה ללחוץ ומסתבר שהם נגד הפרעות שביצעו אנשי „כך" בירושלים־המזרחית הם מתנגדים ל„תחיה", לכהנא. הם נגד כפייה דתית ואפילו נגד סגירת „מנועי בית־שמש". הם קוראים עיתון, אך במציאות הדברים עוברים לידם אינם נוגעים להם. כותרות בעיתונים גלולות. מסביר אחד מהם. אחר מצטרף ומבהיר כי רגליהם אומנם דורכות על מדרכות רחוב הירקון, אך רוחם כבר בדרך.

הם עומדים בתור בסבלנות. אינם נוהגים. אתה מסתכל בהם וחושב בליבך, שבעבר כי היה צריך ללכת ולהקים קיבוץ צעיר או מושב חדש בגליל, להשתלב אולי בעיירת פיתוח. אך במקום כל זאת הם בורחים. ונלך ל„פסק־זמן" מן המדינה לחמש ואולי לעשר שנים, אם לא למעלה מזה...

חלקם אולי ישוב. אחרים ייתכן שיקימו אגב המסע נשים צעירות ול„רגע" יתעכבו. „רגע" במילון פירושה: „זמן בלתי מוגבל". הם גמרו תיכון. לכולם „בגרות". ילדי ארץ ישראל היפה, מלח הארץ. אולם מלח זה להתפזר, חלקו אף נמס. לכמה מהם כנראה מחכה גורל כזה.

יכולתי להמשיך ולתאר חבורה יפה זו. אך משהו אינו נותן מנוח. הם מתכוננים להיעדר מכאן שנים ארוכות מאד. חלקם מן הסתם ייקלע למצבים אישיים סבוכים שיחייבו אותם להישאר.

בשבוע שעבר התפרסם השנתון הסטאטיסטי לישראל 1986. אני מעיין במספרים הנוגעים לגוש דן, לקיבוצים ולמושבים ולומד לדעת כי המשותף לכל אלה היא ההגירה השלילית. אינך יכול להתעלם מן החשש, שאחוז מסוים מאותם „שליליים" מרכיב את התורים הארוכים לוויזות של השגרירויות של אמריקה וקנדה.

למגיפת האיידס שפרצה בשנים האחרונות — אלפי רופאים בעולם המחפשים חיסון. ואילו למגיפת הירידה הפושה בנוער שלנו — דומה שאיש אינו מחפש תרופה. הכל משלימים עם הירידה בבחינת גזירת גורל. האומנם? מדוע הכנסת והממשלה אינן נוקטות ברצינות לעוכרי הבעייה? הירידה היא מכשול מדאיג בהחלט.

התנועות הקיבוציות, משרד־החינוך, גולל — איכם?!

סנוב, בקפריסין כבר היית?

מאת תמר רז

קפריסין, חוץ־לארץ במרחק שעת טיסה אחת, או ליל שיט אחד, מתל־אביב. יעד לסופשבוע ליאכטות ישראליות. „יאכטות מישראל עוגנות כאן כל שבת", אומר ראש עיריית פאפוס. פאפוס, עד לפני כשני עשורים עיירת דייגים צנועה, הולכת ונהפכת במהירות למרכז קיט אטרקטיבי. אחד־עשר בתי־מלון, חלקם בבנייה, נמל ציורי, המזכיר את נמלי הדייגים של עכו, טיילת וקילומטרים של חופי ים, שכמעט אינם סוערים לעולם.

האי כולו, שפרנסתו כיום בעיקר על חקלאות (מכרות הנחושת, שסיפקו אחוז מההכנסה הלאומית נמצאים בשטח ההפקר שבין היוונים לתורכים ואינם ניתנים להפעלה. מכרות האזבסט איבדו את השוק שלהם לאחר שהאזבסט הוכרז כחומר מסרטן) הולך ונערך לכלכלת תיירות. עם 600,000 תושבים מקומיים — בחלק „החופשי" המוחזק על־ידי האוכלוסיה היוונית — אירח האי אשתקד יותר ממיליון תיירים, ועוד היד נטויה. אמנם מתחילים כבר להתווכח אם לא כדאי להנמיך קצת את הפרופיל, פן תהרוס התיירות את האופי האותנטי, אבל השלטונות עדיין פועלים לעידוד התיירות.

עכשיו יצאו הקפריסאים ב„מתקפה" לעידוד התיירות מישראל. יש כמה קווי טיסה מקפריסין לישראל, וכ־12 אלף תיירים יצאו ממנה השנה לארץ, לביקור של יומיים עד שבוע, משולב בחבילות תיור מאירופה. הם היו רוצים לראות תנועה דומה גם בכיוון ההפוך. „קפריסין היא ארץ שכנה וידידותית, מפורסמת באירוח שלה מדורי דורות ויש לה שירותי תיירות מפותחים. הקפריסאים יקבלו אתכם כאילו הייתם בני עמם," מנסה שר התקשורת הקפריסאי, ניקולאידס דואיס, לשכנע עיתונאים מישראל, המתארחים בלשכתו.

המס המכביד

גורמי תיירות קפריסאים כבר באו בדברים עם השגרירות הישראלית, בניסיון למצוא דרכים להגדיל את התיירות מישראל. את המכשול העיקרי לכך הם רואים במס הנסיעות המוטל על התייר הישראלי. ישראלי היוצא לקפריסין חייב באותו מס כמו זה הנוסע לאמריקה או למזרח הרחוק. אך אם בנסיעות ארוכות המס הוא רק חלק קטן מהמחיר, הרי לקפריסין המס מכפיל את מחיר הנסיעה. ללא המס — טוענים גורמי תיירות, קפריסאים כישראלים — תהיה חופשה של שבוע או אף סופשבוע לא יותר יקרה מאשר באילת, למשל, ומתאימה אפילו לכיסו של תקציב הנופש הקיבוצי. בחודשים אלה אפשר לקבל חדר זוגי במלון חמישה כוכבים בפאפוס במחיר 20 דולר ללילה לאיש (באמצעות החברה המפעילה את טיסות השכר). גם המזון זול — תמורת 5־6 דולר תוכל לקבל ארוחה מעולה, במיוחד אם תבחר בנוסח „מזה" המקומי, בו מוגש לשולחן בזה אחר זה מבחר של מנות מגוונות, לרבות מאכלי בשר ודגים ו„ממולאים" שונים, לצד סלט יווני (איך לא) ויוגורט משובח.

מלבד „תחליפי אילת" יכולה קפריסין להציע לנופש הישראלי גם „תחליף אירופה". בהרי טרודוס גדלים יערות אשוחים וביניהם פזורים, כמה וכמה עיירות וכפרים ציוריים, עם שירותי תיירות מפותחים. לגולש הסקי הישראלי, שהחרמון צפוף לו מדי או יקר מדי, מציעה קפריסין אתר סקי הפועל מינואר עד מארס, עם מלון צמוד, במחירים נוחים מאוד.

לישראלים רבים השם קפריסין מזכיר את „תיירות המגהצים", (באנגלית iron age — תור הברזל או תור המגהץ), כאשר הישראלים נהרו בהמוניהם לאי — לקניות. ובכן, מבחינה זו נראה ההיצע קצת ירוד. או אולי ההיצע בישראל עלה לרמה הקפריסאית. בגדר „מציאה" הם רק בגדי גברים — בעיקר חליפות, אבל ראיתי סוודרים יפהפיים — ובזול. ארנקים ונעליים. אם כי כאן יש גם שאלה של טעם. יש גם מציאות בתחום האלקטרוניקה. אבל צריך לחפש, ולכך דרוש זמן. אני, לו היו לי שלושים דקות פנויות, הייתי מעדיפה, כמו הנסיך הקטן, לטייל אל המעיין.

שמש וים של אילת יחד עם יערות אשוח וסקי — במסע אחד, שמאפשר גם נישואין. לא כדת אבל כדין

סלע אפרודיטה. מקצף גל ועננה.

אי האהבה

קפריסין ידוע גם כ„אי אפרודיטה", המקום שבו נולדה אלת האהבה (המוכרת יותר בשמה הרומי, ונוס) מקצף הגלים. על כביש החוף מפאפוס ללימאסול יראו לך את הסלע בים, שעליו אירעה ההתגלות המופלאה. בקצה אחר של האי תוכל לראות את המעיין בו, אחרי כל הרפתקת אהבה סוערת, הרחק מעיני בעלה המכוער, רחצה האלה החוטאת כדי להשיב לה את עלומיה.

אולי הילה זו של אפרודיטה היא שעשתה את האי יעד מבוקש לזוגות ישראלים, שבשל חוקי ההלכה הנוקשים אינם יכולים או אינם רוצים להינשא בארץ, בנישואים דתיים. בשנה האחרונה נישאו כאן כ־300 זוגות כאלה. חברת איסתא־סנאטור, המפעילה קו של טיסות־שכר מישראל לקפריסין, „נחלצה" לעזרתם של זוגות אלה ומציעה להם „חבילת נישואים אזרחיים": טיסה לפאפוס, ושהייה של שבוע ימים במלון מפואר בעיר. מדריכה דוברת עברית עוזרת לזוג למלא את הטפסים הדרושים והמסמכים נשלחים לניקוסיה הבירה, רק שם אפשר לאשרם. הזוג מבלה ומכייף בינתיים, וכשחוזרים המסמכים, נערכת החתונה בבית העירייה של פאפוס. החברה מכבדת את הזוג בבקבוק שמפניה ואפילו דואגת לצלם שינציח את המאורע. בתום שבוע חוזרים השניים, נשואים לא כדת אבל כדין. בטיסה ארצה כל התענוג עולה 888 דולר לזוג (פלוס מס, כמובן). דוד קינן, ממנהלי החברה, מספר שכמעט בכל טיסה יש איזה זוג הנוסע להתחתן.

האיש החזק

אנדריאס אזינס, בעל חברת הנסיעות „פאנטסטיק טורס", הוא האיש החזק שמאחורי הקלעים באיזור לימאסול ופאפוס. הוא גם אחד האישים הפעילים ביותר לקידום התיירות הישראלית לאי. במסגרת מאמציו אירח (בעזרת איסתא, שארגנה והטיסה) קבוצת עיתונאים מישראל לסיורים באי. נראה שעניינו של אזינס בישראלים אינו עניין של ביזנס גרידא.

בשעתו, היה אנדריאס אזינס „יד ימינו" של הארכיבישוף מקריוס. „היינו שלושה" הוא מספר, „מקאריוס, גריבס ואנוכי. נשארתי רק אני. אינני עוסק בפוליטיקה עכשיו. היום אני יודע שלא נהגנו נכון. דחפנו יותר מדי לקיצוניות והבאנו על עצמנו את הרעה. היום הייתי מנסה דרך של קירוב לבבות, להביא את היריבים זה אל זה. גם בשבילכם זו הדרך לפתרון."

שני העמים שוכנים בה קרוב. צריך להביאם זה אל זה. אזינס היה רוצה לראות יזמים ישראלים באים להשקיע באי. „הכלכלה הקפריסאית קטנה, אך פעילה מאוד," הוא אומר. „ויש כאן כר נרחב לפעולה. אנחנו יכולים ליהנות משירותי הרפואה המפורסמים שלכם וללמוד מכם בתחום הקולקטיביזציה בחקלאות ותחנות הנסיונות." גידול ענבי היין הוא אחד הענפים העיקריים של החקלאות הקפריסאית — יש להם יינות מצויינים — אבל הם מפתחים גם מטעי הדרים ובאחרונה גם סובטרופיים — אבוקדו, בננות.

אשר לנקודה המדאיגה את הישראלים — הטרור ומעמדו החזק של אש"ף באי — נראה שדאגה זו משותפת גם לאזינס. „איננו יכולים לבטל כליל את הטרור. אבל אנחנו פועלים נגדו ויש לנו אמצעי בטחון. למעשה, אינני רואה סיבה לפחוד כאן יותר מאשר בלונדון או פאריס, למשל." אך נראה שבחיזוק הקשרים עם ישראל הוא רואה מעין משקל־נגד להתבססות אש"ף ולנטיות השתלטות של גורמים מוסלמים קיצוניים. „הגורמים הפאנאטיים מתחזקים", הוא אומר, „ובכל שניטיב להכיר זה את זה כן ייטב." הקפריסאים חוששים, שארצם היא הבאה בתור להשתלטות האיסלם הקנאי, ומקווים שקשרים הדוקים יותר עם ישראל יפעלו נגדה. אזינס רואה בזה עניין משותף לשתי הארצות.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

עדויות בכספת

בימים אלה הולכות ונשלמות הפעולות לאיחוד המחלקות השונות של המפד"ל. הרכב המחלקות נעשה על פי מפתח ישן נושן של ה„סיעות".

אחרי המאמץ העצום שהשקיעה ועדת יגר, ועדת השיקום של המפד"ל, ולאחר ועידת האיחוד, שאמורה היתה לפתוח דף חדש במפד"ל ולהביא סוף סוף לביטול הסיעתיות במפלגה, אשר ועדת יגר הצביעה עליה כאחד הגורמים העיקריים להידרדרותה הפנימית, מסתבר כי הדפוס הסיעתי בעינו עומד, והוא ממשיך להכתיב את הפעילות בתוך המפד"ל.

עדיין מוקדם מדי לקבוע עד כמה השפיעה ועדת יגר על המפד"ל, ובאיזו מידה יושמו המלצותיה על־מנת להביא לשינוי של ממש בתוך המפלגה. בינתיים, הסוד הכמוס ביותר — תוכן העדויות שהושמעו ונרשמו בפני ועדת יגר — הוכנס לכספת של אוניברסיטת בר־אילן. האמנם מדובר בסודות מדינה, שחלילה אם יוודעו ברבים? לאו דווקא. אך נראה כי יש מי שחושש, שמא גילויין ברבים של חלק מן העדויות (יש מאות), שמסרו חלק מהאישים שהופיעו בפני הוועדה נגד אישים אחרים בתוך המפד"ל, עלולים לגרום לסכסוכים ולהאשמות נגדיות.

איננו יודעים כמובן מתי תותר הגישה למסמכים שהופקדו בכספת האוניברסיטאית. האם גם במקרה הזה נצטרך להמתין שלושים שנה, כמו לגבי מסמכים ממשלתיים־סודיים?

הבחירה בכספת של בר־אילן טומנת בחובה סכנות מסוימות, שהרי לעולם אין לדעת אם איזה סטודנט חרוץ לא ינסה לפרוץ את הכספת כדי להבטיח לעצמו מקורות ראשוניים מעולים ובלעדיים לעבודת דוקטורט על המפד"ל.

פריפריה בתרדמת חורף

ההחלטה לדחות את המושב השלישי של ועידת מפלגת העבודה אינה מפתיעה במיוחד. שכן מה שהפתיע באמת היתה דווקא ההחלטה המוקדמת, לקיים את המושב השלישי בחודש הבא. אמנם מאז התכנס המושב השני באפריל חלפו כשמונה חודשים, אך נראה, כי קשה לגייס מפלגה לפעילות מהסוג הזה לעתים מזומנות מדי. נראה גם, כי חלק מהנושאים שהועברו לדיון והכרעה ממושב למושב נותרו פרובלמטיים כפי שהיו קודם לכן, כמו למשל הנושא הדתי, ויש במפלגת־העבודה כאלה הסבורים, כי אין טעם לעורר עתה מחלוקות מיותרות.

גם הנושא הארגוני של אישור ההסכם עם תנועת „יחד" עלול היה להפוך את במת הוועידה לזירת ויכוחים קולניים על תוכן ההסכם, אשר לדעת חוגים שונים במפלגת העבודה, מעניק ל„יחד" מעל ומעבר למגיע לה, לפחות מן ההיבט של משקלה האלקטורלי.

הנימוק הפורמלי לדחיית הוועידה הוא הרצון לקיים סיבוב נוסף של ועידות מחוזיות, בין היתר כדי לנער את הפריפריה המפלגתית מתרדמתה. המועד המיועד לכינוס המושב השלישי של ועידת מפלגת העבודה הוא חודש מארס 87'.

ג'סטה בבית־שאן

דוד לוי
הפי אנד

כל מיפגש, מקרי או מתוכנן, בין ראשי תנועת החרות זוכה מייד לכותרת, שהמילה פיוס מודגשת בה.

דינאמיקת הפיוס לא הולידה עדיין הסכמה בין ראשי „חרות", אך היא נותנת לפחות מומנטום לתהליך, שעד כה בולט בעקרותו, ולאו דווקא בפוריותו.

מופע הפיוס האחרון התרחש בבית־שאן, בעירו גדלו במיוחד לאחר שקדמו לו רכילויות, כי ההחלטה להעניק את התואר אזרח כבוד של בית־שאן לראש הממשלה שמיר, היתה תרגיל מתוחכם של אנשי מחנה שמיר בעיר, נגד מחנה לוי, שהוא כידוע תושב בית־שאן.

אך כמו באגדות, גם הסיפור הזה הסתיים בהפי־אנד, ובמחווה של פיוס לאחר שדוד לוי השתתף בטקס לכבודו של שמיר, ואף הזמין את ראש הממשלה להתארח בביתו. אלה מחוות שגרתיות למדי בימים רגילים. אך ב„חרות", האוהבת ג'סטות גדולות, עשו מההצגה השגרתית הזו הרבה יותר ממה שיש בה.

האמנם יביא המיפגש האינטימי והביתי הזה בבית־שאן, בין שמיר ללוי, הסכם, שיתיר את הפלונטר בתוך „חרות", או ששמיר יחזיר ללוי מידה כנגד מידה, ויארח אותו בביתו הירושלמי — כדי לסגור את החוג מבית־שאן?

הפורום המשולש

שמעון פרס
אקס־ראש־ממשלה

יצחק רבין
אקס ראש־ממשלה

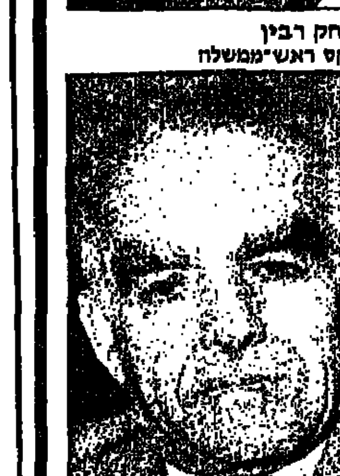

יצחק שמיר
ראש ממשלה

מי שבוחן את תיפקודה של ממשלת האחדות רבת השרים מבחין בכמה מעגלים של פעילות, ובעיקר של קבלת החלטות. מליאת הממשלה הפכה, בעיקר בגלל הרכבה הקואליציוני והיקפה הרחב, לכנסת זוטא, שבה מתנהלים דיונים ארוכים. אמנם גם מליאת הממשלה מקבלת החלטות בנושאים שונים, אך בגלל המבנה הפאריטטי של הממשלה הזו, מועברים הנושאים הבטחוניים והמדיניים החשובים לקאבינט. אלו הן למעשה שתי הפורמציות הממשלתיות הפורמליות של קבלת החלטות, כאשר בצידן פועלות גם ועדות שרים.

מסגרות בלתי־פורמליות הן פורום „שרינו" של שרי המערך, ופורום שרי הליכוד. שני גופי־על מפלגתיים אלה משמשים מסגרת לגיבוש עמדות לקראת דיונים ממשלתיים. כאן המימד המפלגתי הוא הדומיננטי.

אך קיימת מסגרת נוספת, מעניינת מאד בהרכבה הפרסונאלי, שנראה כי הצליחה כבר למסד את עצמה לפורום קבוע, וזהי השלישיה שמיר־פרס־רבין, אשר לפחות בכמה נושאים שעלו בשנה האחרונה פעלו כמסגרת־על בתוך הממשלה. כך בפרשת השב"כ, כך בפרשת ועננו, וכך בפרשת הנשק לאיראן. וזהי פורמציה מעניינת כשלעצמה. לפחות בשל אי האיזון המפלגתי שלה: שני אנשי מפלגת העבודה ואיש אחד מהליכוד.

מוזר? לאו דווקא. מדובר בפורום של ראשי ממשלה לשעבר ובפועל. אין כאן רק עניין של נסיון אישי, שמנוצל להתייעצויות וקבלת החלטות בנושאים רגישים וחשאיים. אלא גם מודגש אלמנט ההמשכיות בטיפול בנושאים, שטופלו בעבר הקרוב והרחוק יותר גם על־ידי ראשי הממשלה הקודמים. כך למשל בכל הקשור לשני מוסדות רגישים, הנמצאים באחריות משרד ראש הממשלה: המוסד והשב"כ, אשר שמותיהם שורבבו ולא במקרה, באותן פרשיות שצויינו כבר. ואשר בענייניהן התכנס הפורום המשולש.

זהו המעגל המצומצם ביותר של קבלת החלטות בתוך הממשלה הגדולה והרחבה.

גוי של בחירות

לאחרונה נתפרסם על כוונה להקים סניפים של ש"ס במיגזור הערבי. לעת עתה, בשני כפרים דרוזים. לכאורה, אין בכך כל חדש. שהרי ש"ס היא מפלגה מני רבות, ולאחר שזכתה בארבעה מנדטים בבחירות האחרונות — תוך פרק זמן קצר מאד של התארגנות — הרי רק טבעי הוא, שתבקש עתה להכין תשתית לקראת הבחירות לכנסת הי"ב, כדי להגדיל את הישגיה האלקטורליים. המיגזור הערבי מחזיק, כך מעריכים, פוטנציאל של כ־12 מנדטים, ואין סיבה שש"ס לא תנסה לדלות לעצמה גם היא מהמאגר האלקטורלי הזה.

השאלה היא, כמובן, מה יכולה מפלגה דתית־חרדית־עדתית להציע לבוחר הערבי. מה האטרקטיביות שלה? אותה שאלה אפשר היה לשאול לגבי מפלגה דתית אחרת הפועלת במיגזור הערבי — המפד"ל, שבעבר היתה לה אחיזה די מפתיעה גם בין בוחרים ערבים. הייתכן, כי יש לכך קשר כלשהו לעובדה שש"ס קבלה לידיה את משרד הפנים, שהיה במשך שנים רבות אחוזה קבועה של המפד"ל? מבין המשרדים הממשלתיים השונים, למשרד הפנים יש קשר הדוק מאד עם האוכלוסיה.

שאלה בפני עצמה היא מה דעתם של גדולי התורה, שש"ס נוהגת על פי הלכותיהם ופסיקותיהם בעניינים השונים. הייתכן, כי הקמת סניפים במיגזור הערבי דומה במשהו ליחס אל גוי של שבת, ועתה אנו עדים להרחבת המושג־לגוי של בחירות?

דם המתים כאנרגיה פוליטית

הרב מאיר כהנא ופעילי „כך" פיתחו זה מכבר תיסמונת ערפדית: בכל פעם שנרצח אזרח יהודי בידי ערבים, הם קופצים בראש להסית, לעודד מהומות, ובעיקר כדי לעשות הון פוליטי לתנועתם הפאשיסטית, ולהכריז על קיומה. הניצול הקבוע של הדם ושל הזעם והכאב, המובנים מאליהם, מזין את כהנא ואנשיו, המחפשים לעצמם במות להטפת השנאה החולנית והכוללנית שלהם נגד הערבים באשר הם. בתי־העלמין ובתי האבלים הפכו איפוא אצל כהנא ואנשיו לזירות כמעט קבועות של הסתה והתפרעויות.

המהומות שהתחוללו בירושלים לאחר מותו של בחור הישיבה אליהו עמדי לובו על־ידי אנשי כהנא, שאליהם התחברו גורמים קיצוניים דתיים. כהנא יכול היה לשפשף את ידיו בשביעות רצון, לאחר שבמשך יותר משבוע הצליחו הוא ואנשיו לשבש את החיים בירושלים המזרחית, לעורר אווירה פוגרומית ברובע המוסלמי, ולהפחיד את האוכלוסיה הערבית — תוך גרימת נזקים לרכוש ואיומים קולניים. המשטרה והחוק לא הצליחו במשך ימים למנוע את הפעילות החוליגנית של אנשי „כך" ושל אותם גורמים חרדים קיצוניים.

המערכת הפוליטית הממסדית בכללה — להוציא את האופוזיציה משמאל וכמובן את ראש עיריית ירושלים תדי קולק, אשר השמיע דברים ברורים נגד המסיתים — והמהמה בתגובתה אם מתוך אדישות ועצלות ואם מתוך חשש, שמא תתפרש קריאתה נגד המסיתים והפורעים כזלזול במעשה החמור שעשו רוצחיו של עמדי. לא יהיה זה מרחיק־לכת במיוחד לאמר, כי חלק מהמערכת הפוליטית והממסדית, האגף הימני שלה, התייחס למהומות ולהתפרעויות לא רק בסלחנות יתרה ובהבנה, אלא אולי אף היו בתוכם כאלה שחשבו, כי לא כל כך רע שהערבים תושבי ירושלים יפחדו קצת.

כך או כך, הופקרו סימטאות ירושלים העתיקה ושכונת שמואל הנביא, שם התגורר הנרצח אליהו עמדי, לקבוצות הפורעים של כהנא ודומיו. החוק נגד הגזענות והחוק בכלל הופקרו, ואותן „קבוצות שוליים קיצוניות", כהגדרת ראש הממשלה יצחק שמיר, יכלו כמעט באין מפריע להטיל אימה וטרור על האוכלוסיה הערבית.

והיכן היתה מפלגת העבודה באותם ימים? האמנם ראשה היה טרוד בעניינים חשובים יותר. ואולי לא ראתה ולא שמעה? האליבי היחיד של הנהגת מפלגת העבודה הוא תדי קולק. אך ספק אם הוא מוכן להיות עלה התאנה לחוסר האונות, ובעיקר להשתהות המגוחכת של מפלגת העבודה. קולק הפך למטרה חיה של המסיתים והמריחים והפורעים למיניהם, כאשר מייד — ובאומץ לב ציבורי — גינה את מעשי ההתפרעות, והתריע נגד הסחף שהם עלולים לגרום ביחסים העדינים והשבריריים שבין שני העמים בירושלים.

אשר לליכוד, מה לנו כי נלין עליו שהתנהג כבכבודות, ולא יצא מייד בקול ברור נגד הפורעים:

„התחיה", מפלגת האופוזיציה מהימין, לא נגררה אומנם אחרי כהנא ואנשיו בהסתות הרחוב. אך דובריה גם לא השמיעו הסתייגות ממעשיהם של אותם קיצונים יהודים צמאי נקם ודם ערבי.

אין זו הפעם הראשונה שכהנא ואנשיו מנצלים אסון ומוות לליבוי יצרים ולהסתה. הם הופיעו גם באשקלון, לאחר מקרי הרצח של שני תושבי העיר בעזה. כמו עיטים המשחרים אחרי גוויות, כך גם כהנא ואנשיו עטים על כל רצח כזה, כדי לנבור בו, לשאוב ממנו אנרגיה פוליטית להמשך פעילותם הגזענית והמסיתה.

הנזק, שגרמו אותם ימי הפקרות, שבהם נתאפשר לקיצונים להרוס ולנתץ, לאיים ולהפחיד את התושבים הערבים, אינו נמדד רק בכסף. קיצוניות מדליקה ומפטמת קיצוניות נגדית, ונותנת לה לגיטימציה. האמנם סבור מישהו, כי הטראומה שעברה על האוכלוסיה הערבית בירושלים בשבוע שעבר תחלוף ללא סימנים ותגובה? יש להניח כי תקצין עמדות, לפחות אצל חלק מהתושבים הערבים.

אלמלא הנזק הוודאי שגרמו אנשי כהנא ואותם קיצוניים שהתלוו אליהם, אפשר היה להתנחם בכך שהרוב המאסיבי והעיקרי של תושבי ירושלים היהודים לא נגררו אחרי ההסתה הקיצונית, ולא השתתפו בפרובוקציות הללו. הגיוס של כמה מאות איש בלבד מלמד בוודאי על הפוטנציאל של כוח אדם שיש לתנועת „כך" וגרורותיה. אך מי שינסה לראות בכך תירוץ טוב דיו להתעלמות מ„כך", ולזלזול בפוטנציאל הנזק הטמון גם בכמה מאות פורעים ומסיתים, יעשה טעות חמורה.

כל עוד לא תופעל יד ברזל נגדם ותינתן להם יד כמעט חופשית להתסיס ולהשתמש בדם כדלק להסתה ולמהומות, עלול הכהניזם לחפש ולמצוא לעצמו חזיתות פעולה נוספות, תוך ניצול מושלם של רפיון המערכת החוקית והפוליטית, להמשך פעולתם הגזענית.

רשות הקורא

יושבים בעיר ודואגים לטבע

ברצוני להגיב על האופן החד־צדדי בו טיפלה התקשורת בנושא מפעל חצבני רן, או כפי שהגדירו זאת „מגיני הטבע" — „ארץ פלגי מים".

כאדם החי בגליל ועוסק בנושאי חקלאות וכלכלה, כמי ששמירת ערכי טבע יקרה ללבו, ומתוך הכרה מקרוב של מערכת המים באיזור, הריני קובע שנוצר עיוות מדאיג בהצגת מפעל חצבני רן. מפעל זה, שהמתנגדים לו טוענים כי הוא „מחריב את ארץ פלגי מים", עוסק למעשה בשימוש כלכלי של מימי האיזור תוך חיסכון באנרגיה וחיסכון במים, לתועלת חקלאי האיזור והמדינה כולה, ותוך התחשבות בערכי הטבע — החשובים לחקלאי האיזור לא פחות מל„מגיני הטבע" היושבים בכרכים.

כולם מבינים את הצורך לקבל את מימיהם בצינורות. מדוע איפוא הם סוברים שתושבי הגליל צריכים לקבלם בתעלות פתוחות. מה גם שתעלות אלו נחפרו בעבר ע"י אותו מפעל „מגונה" והפכו לפתע ל„נכס לאומי" ומדובר בתעלות באורך כולל של פחות מ־2 ק"מ.

אני מעיד שאגודת המים חצבני־דן משרתת, ומתכוונת לשרת את תושבי האיזור, ואין בכוונתה לייבש 35 הק"מ של הנחלים הזורמים בגליל.

הצגה השונה של הדברים מעוותת את המציאות וחוטאת לאמת ולצדק. כלי התקשורת, אנא שמרו על הפרופורציות.

יאיר לברטוב, ברעם

להזכיר לגרמנים

ב־25.11.86 נמסר ברדיו על ביקורו הצפוי של נשיא המדינה בגרמניה, באפריל 1987. בידיעה נמסר כי יתכן שהנשיא יבקר גם בדכאו. לדעתי, אם אומנם נגזר שנשיא מדינת־ישראל חייב להיענות להזמנת נשיא הרפובליקה הפדרלית הגרמנית פון ויצקר ולבקר בגרמניה, עליו להתנות זאת בביקור ממלכתי באתר מחנה הריכוז דכאו תחילה. גם אם ביקור זה כרוך באי־נוחות מסויים לכבוד הנשיא ולמארחיו.

נשיא ישראל, המסמל בתפקידו את אחדות העם, ואשר בעצמו נטל חלק בלחימה בנאצים ובשחרור מחנות הריכוז, חייב להזכיר בביקור ממלכתי סמלי בדכאו לגרמנים (ואף אם נשיא ידוע כידיד ישראל) את עברם וחובם המוסרי כלפי העם היהודי ומדינתו, כמו גם את חובתם לגבי הדור הצעיר שלהם, למניעת צמיחת הפאשיזם והניאו־נאציזם.

אברהם כהן, תל־אביב

כן לקן ליווינגסטון

מצווה היא להפוך אויב, אם לא לאוהב — לפחות לאוהד. כדאי לטפח ביניהם טובים עם ידידים. אך חשוב שבעתיים לקרב אליך יריב שרבים נוהרים אחריו, ביניהם יהודים צעירים רבים. כך קרה עם קן לווינגסטון ועל כך זכינו לשבחים רבים מצד משרד החוץ.

חבל שצבי בן־חורין לא הבין את ההיגיון מאחורי הזמנת אחד המנהיגים הבולטים של האגף הרדיקלי בלייבור הבריטי. חבל גם שהתעלם מהשינוי ומהחידוש בדבריו של קן לווינגסטון, שהכריז בתוכנית „זה הזמן": „אם הייתי יכול להשפיע על הפלשתינים, הייתי מנסה לשכנע אותם שקיים סיכוי ריאלי כי דעת הקהל הפרוגרסיבית בישראל תסכים להעביר את הגדה המערבית לסמכות ירדנית פלשתינית, בתנאי שהיא תפורז". לשאלה נוספת של רם עברון הוסיף: „אני תומך בזכויות קיומה של ישראל ובזכות היהודים להתיישב באופן חופשי במדינה בה הם מהווים הרוב". מי שמכיר בזכות קיומה של ישראל, בזכות היהודים להתיישב בה, איננו דוגל, כדבריו התמוהים של צבי בן־חורין, ב„השמדת המדינה הציונית"!

קן לווינגסטון, בזכות ביקורו בארץ כאורח מפ"ם, יצא כאוהד מחנה השלום הישראלי והקיבוץ, בלי להתכחש לאהדתו לעניין הפלשתיני ועל כך יש לברך.

ד"ר אברהם רוזנקאר, מזכיר המח' הבינלאומית במפ"ם

מבוקשים מעפילי „עמירם שוחט"

במסגרת אירועי שנת ה־50 לקיבוץ שדות־ים ייערך אצלנו ערב נוסטלגיה, בליל שבת 28.11.86, תחת הכותרת „המדינה בדרך מאבקנו נגד הבריטים", בו יסופר על חלקה של שדות־ים בהעפלה ובמאבק נגד הבריטים, החיפושים, השבת השחורה, מעצר חברי שדות־ים ברפיח ועוד.

אנו מחפשים מעפילים שהגיעו לחוף שדות־ים באוניה „עמירם שוחט", ב־16.8.46, שיוכלו לספר בערב זה מחוויותיהם על האוניה בדרך לארץ ישראל. המעפילים לשעבר מתבקשים להתקשר אל שמעון בובר בשדות ים, טל. 063־64361

שמעון בובר, מזכיר קיבוץ שדות־ים

קולנוע הטלוויזיה של הדולצ'ה ויטה

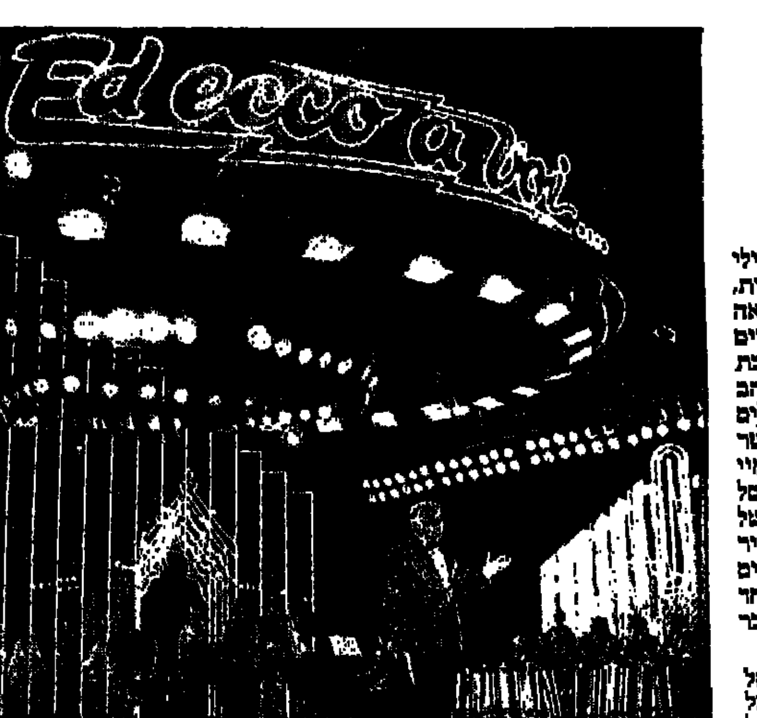

„ג'ינג'ר ופרד" — מאבק אבוד

מאת יעל ישראל

„ג'ינג'ר ופרד" — בקולנוע „פאר" ת"א מיום ו'.

מה עושים ביחד בישוף אינסנטולי מהולל ניסים וחובב סובריות אדומות, טראנסווסט יפהפה, מאמינה, שנראה בכוכב קולנוע, ארמירל ישיש המתקיים מאכילת יוגורט וחבר פרלאמנט שובת רעב נגד רצח חיות, כומר מאוהב ומריום מטורף, קבוצת ניסים מחוללים ריקודי־עם וסרה בעלת שמונה עשר עטינים, בפילוחם של קוזאק וקפקא, מיי ווסט וקלארק גייבל, רונלד ריגן ומרסל פרוסט, ריטה הייוורט וודי אלן, וצמד של רקדנים ישישים שחיקו את ג'ינג'ר רוג'רס ופרד אסטייר בשנות הארבעים — כמובן, כולם יכולים לחיות יחד בשלום תחת קורת גג אחת, כשמדובר בסרטו של פליני.

„ג'ינג'ר ופרד" סירטו החדש (ה־25) של פרדריקו פליני נראה כאילו התקבצו בו כל הטיפוסים הציוריים גדושי המוזרויות מכל סרטיו הנפלאים, כמו היתה זו עבודת סיכום שלקחה קצת מ„שמונה וחצי", קצת מ„לה דולצ'ה ויטה" („החיים המתוקים"), מ„סטירייקון", „לילות כביריה", „זכרונות" „עיר הנשים" ומ„הספינה שטה". כבר נאמר על פליני, ואף הוא הכריז זאת על עצמו, שהוא עושה תמיד את אותו סרט. ופליני כתמיד, דן בקולנוע את הטלוויזיה — והפעם: השתלטותה המוחצת המרעילה של הטלוויזיה על הקולנוע. לשם כך הוא לא היה יכול למצוא סמל מתאים יותר כג'ינג'ר ופרד - צמד הרקדנים הידוע משנות הארבעים, המבטאים יותר מכל את חלום הזוהר ההוליוודי הנוצץ והשתקפותו המעוותת בטלוויזיה, זו שהרסה כל זיק של רומנטיקה (והרי בעצם אין רומנטיקן גדול כפליני), וזנתה לכיוון פרסומות ושטיפת מוח מטמטמת. לחיים מתוקים וסינטטיים ולאינסטנט אמנות. מאותו טעם הוא לא היה יכול למצוא מקום מתאים, טיבעי ואידיאלי יותר להציג בו את כל היצורים האכצנטריים שלו כמו תכנית טוק־שאו נוצצת, אכסטראווגנטית וארויטית לחג־המולד בשם: „והנה לפניכם", גירסה איטלקית בטעם אמריקני צעקני ל„סיבה למסיבה" רק עם הרבה יותר נוצצים והיסטריה. עם מראיין נמרח שהוא תערובת של אד סוליבאן, ג'וני קרסון ומני פאר, תוכנית ראיונות רבילית אבל מציאותית מדי, המופסקת אחת לדקה לפרסומת מבחילה לפסטה ונקניקיות חזיר שגם הם מוצרי חברת הבת של קונצרן הטלוויזיה שהשתלט על איטליה.

לתוכנית הזו נקלעים גם ג'ינג'ר ופרד. או בעצם, אמיליה (ג'ולייטה מסינה) ופיפו (מארצלו מאסטרויאני), רקדני סטפס שבשנות הארבעים הופיעו ברחבי איטליה בחיקוי הצמד המקורי ואף היו נאהבים, ועתה הם קשישים חביבים, הוא עם פרוסטטה, היא — עם נכדים וזכרונות רומנטיים.

בעצם השניים לא מבינים בדיוק מה הם עושים במקום המטורף הזה, בו כולם נראים יותר כצללים, כחיקויים או כרוחות, המשועבדות למפלצת הטלוויזיונית הענקית. כשאמילייה באה למלון בו משתכנים כל אורחי התוכנית, מקדם את פניה החיקוי של קלארק גייבל ובטוח שהיא החיקוי של מיי ווסט — תגובתה הראשונה היא לברוח מכאב־הראש המטורף לפרובינציה השקטה ממנה באה, וכשפיפו ואמילה מסתובבים על בימת הצילומים ומחכים לסימן שלהם לעלות, הם לא מבינים מה הם עושים במחיצת יצרן תחתונים לאכילה בטעם טונה ובצל (להגברת החשק המיני), מטורללת אחת שמקליטה קולות של רוחות נודדות, וצופה כפייתית ששילמו לה כסף כדי לנתקה לחודש מהטלוויזיה, וכתום הניסוי (בו היא כמעט השתגעה) היא שרה את שיר המכורים: „לא עוד בלי טלוויזיה".

ב„ג'ינג'ר ופרד" מעמת פליני את הנוסטלגיה לרומנטיקה המתבטאת בזוג קשישים, המתרפקים על עברם כזוג בחיים ועל הבמה - עם מלחמתו האבודה והמיואשת נגד המפלצת הגרוטסקית, שכבשה את העולם וקרויה: „טלוויזיה". כשמגיע תורם של אמיליה ופיפו לרקוד כבה האור וכשאמילייה אומרת: „תיכף יחזור האור", עונה לה פיפו בפיכחון ועצב: „אבל האור לא יחזור". פליני יודע שמאבקו בטלוויזיה אבוד מראש, אבל הוא אינו מוכן להיכנע ומראה לנו איך אנו נראים, מכוערים, מכורים לקופסה המרצדת, וכרגיל בסרטיו גם כאן יש שפע של כיעור אנושי ויצורים שנראים כמוטאציות מוזרות לאנושות, כמו אומר לנו: ראו כמה מגוחכים אתם נראים. ומה שנותר לפליני זה הקולנוע, הבריחה אל האשלייה, כך היה גם ב„שמונה וחצי" וב„הספינה שטה", הקולנוע הוא הפתרון שלו, קולנוע קסום ומנטסטי של סצינות יפהפיות ופאתטיות כאחד וגודש ויזואלי — כי המנגינה לעולם נשארת, וההצגה חייבת להימשך, כמו אמילייה ופיפו, שממשיכים לרקוד באולם לאחר שהאור נדלק גם אם הם יודעים שכל העניין היה בזיון לאמנותם.

„ג'ינג'ר ופרד" שהוא עבודת סיכום של גאון, נותן הזדמנות לראות שני שחקנים אהובים על פליני בעבודה בצוותא: אשתו מסינה המופיעה בסרטיו מאז שנות הארבעים („לילות כביריה", „ג'ולייטה של הרוחות"), ומאסטרויאני, המופיע כמעט בכל סרטיו מאז שנות החמישים, וכבר הפך לאלטר אגו של הבמאי מאז הופעתו כבן דמותו של פליני ב„שמונה וחצי". ב„ג'ינג'ר ופרד" יוצר הצמד מושלמות של משחק בוגר, דרכם מוסר פליני — שהתעסק בסרטיו רבות במאבק של גברים בנשים (וכרן את „עיר הנשים" הנפלא) — אמת קטנה על עליונותה של האשה על הגבר: אמילייה היא שמפגינה את געגועיה ורגשנותיה כלפי פיפו האדיש, אך הוא זה שמגלה כי עבר משבר נפשי לאחר שעזבה אותו לפני שלושים שנה, הוא זה שמפגין עליונות מתנשאת ותעלולי סטפס מסובכים בעת האימונים, אך בהופעה קורס ונופל, בעוד מסינה הנפלאה והקורנת חיוניות, ממשיכה לרקוד ולהדריך אותו באותו חיוך חם ומתוק של סיפוק וצניעות.

מסך ראשון

מחכים לאנטאר

מאת גיורא מנור

„עבדים הולכים מערבה", מחזה קולקטיבי בהדרכת ראדי ד. שחאדה, לפי רעיון ומחקר של איברהים חאליילה; כוריאוגראפיה תאייאסיר מסרייה וג'אמיל אלידוסני; תלבושות מאות תאייאסיר ואלכסנדרה מסרייה; מוסיקה: מוסטאפה אליקורדי; תאורה והגברה: עמר חאליל — בתיאטרון „אל־חאקוואתי" בירושלים המזרחית.

העבדים שבכותרת הם פועלים, הנודדים מערבה, מעבר לקו הירוק, למצוא פרנסה. הפקתו החדשה של תיאטרון „אל־חאקוואתי" קושרת נושא אקטואלי זה עם מסורת ערבית של „מספר", המשמיע את עלילות סיפוריו לחבריו לעבודה בשעת הפסקת צהריים, מלהיב את דמיונם ומפתה אותם להאמין, שאחד אנטאר, דמות מיסתורית של מנהיג ואולי אפילו משיח העמלים המדוכאים בא ובא. זו דרכן של אגדות, אבל המציאות אינה ניתנת לשינוי על ידי הכרזות, שירה להלחם כנגד הכיבוש, ואחרי השיחרור הלאומי יגיע תורו של השיחרור הסוציאלי.

האם קראו אנשי התיאטרון את מאיר יערי ולמדו מ„השומר הצעיר" של שנות העשרים את „תורת השלבים"?

למי שלא זוכר: „תורת השלבים" היתה ההמצאה התיאורטית, שנועדה להכשיר את הפנייה לבניין הארץ לפני ובמקום המהפכה [illegible] המשאבים למלחמת המעמדות.

כרגיל אצל „אל־חאקוואתי", עיצוב הבימה, התלבושות, התאורה והתנועה הן על רמה גבוהה ביותר. חומת־שרפרפים שבפתיחה מפורקת על־ידי הצוות למרכיביה, המשמשים לבניית פיראמידות, שאפשר לעמוד עליהן ולטפס עליהן, והאביזרים הללו מנוצלים נפלא — אולי אף יתר על המידה — כגון: בסצינה הנהדרת, בה סוללים מין רמפה מהכסאות, כדי שצלם־הטלוויזיה יהלך עליה, כשבכל צעד שלו מפרקים את השרפרפים מאחוריו וממשיכים לבנות מהם את המשטח שלפניו, כמין תהלוכה צבעונית. (הדבר מזכיר את סצינת הפתיחה של „חלומות" מאת אזה סוקולוב, בה הדמות הנשית המרכזית צועדת על כתפיהם של הבחורים, המתחלפים ביניהם והיא ממשיכה לצעוד קדימה על גביהם.)

„עבדים הולכים מערבה" – אין פתרון קל לבעיות כבדות. צילום חסן חוארי

השימוש, הנאה לכשעצמו, מעוצב לתיאור תהליכי־העבודה, המתבצעים על פיגום ולפני רקע מצויר של [illegible] בתי־חרושת עשנות, וגם הפיראמידות [illegible] אנשים, שייכים סגנונית לתקופת ה[illegible] פרופ" ושנות העשרים ברוסיה. [illegible] ממש אופנה (שפשטה גם לארץ־ישראל [illegible]) פאתוס הבנייה שלה, לעצב [illegible] ולבנות פיראמידות מבני־אדם. [illegible] הכוריאוגראף פורגזר, שיצר ממש [illegible] יהודי ממרכיבים אלה במוסקבה.

אחדים מהשחקנים אמינים ומשעשעים ואחרים מתאמצים יותר מדי. [illegible] השחקניות מלאת חיים ומרץ. [illegible] נשים רבות בקהל, דבר חדש [illegible] „אל־חאקוואתי", שביתו הנאה [illegible] „אמריקן קולוני", היה תמיד מלא גברים בלבד.

הבמאי שחאדה הוא כנגד [illegible] העברית. לערבית שבפי [illegible] מילים וביטויים עבריים [illegible] הכוונות והדרך [illegible] שמנסה לעשות קבוצת [illegible] בתיאטרון נווה־צדק [illegible] המיסטי, של מיני [illegible] הבאות תחת מלחמה [illegible] מפוקחת.

דווקא בימים סוערים אלה [illegible] תפקיד לתיאטרון פוליטי [illegible] העיר אבל משלמדתי [illegible] והמיסתורין [illegible] בתודעת הציבור [illegible] מסויים עם דרך [illegible] מאוד להתמודד [illegible] ושלום.

„עבדים הולכים מערבה" [illegible] עם הצד הישראלי [illegible] אפשר אולי לדרוש [illegible] זהו מופע נאה, משעשע [illegible] ממש בשם שאין [illegible] הכבדות, המעלות במציאות [illegible] כך אין המחברים מצליחים [illegible] לסיום מניח את [illegible] הסקת מסקנה פוליטית [illegible]

וריקודים. צלם וכתב־טלוויזיה, המגיע למפגש הפועלים השובתים (שלא ברור מה מטרת שביתתם, באופן קונקרטי, מכל מקום מהסינופסיס שקיבלתי לא הצלחתי להבין בעניין זה דבר), נראה בעיניהם כמושיעם האגדי, אנטאר. יש במחשבה כמעט מיסטית זו על כוחה של הטלוויזיה משהו מודרני מאוד — ומסוכן לכל מי שמבקש לשנות מציאות חברתית. הוא מביא לפועלים אפילו מיני תלבושות, כדי לתכנים למלא את תפקיד העבדים המסכנים, והם מתפארים לעינינו ומשחקים בצורה משעשעת ביותר את עצמם לעיני המצלמה.

וכמובן ששום דבר לא יוצא מהמפגש הזה עם כלי־התקשורת. לבסוף שב לקבוצה אחד המכונה „אבו־קאלאם" (בעל העיפרון), אחד כמבקש להיות סופר, שהיה בינתיים למשכיל ולמהפכן מקצועי, לפי הדוגמא הקלאסית של התיאוריה המרכסיסטית, דמות שכמותה הופיעה במחזות הדידאקטיים של ברטולד ברכט. והוא מסביר לקבוצה שתחילה יש

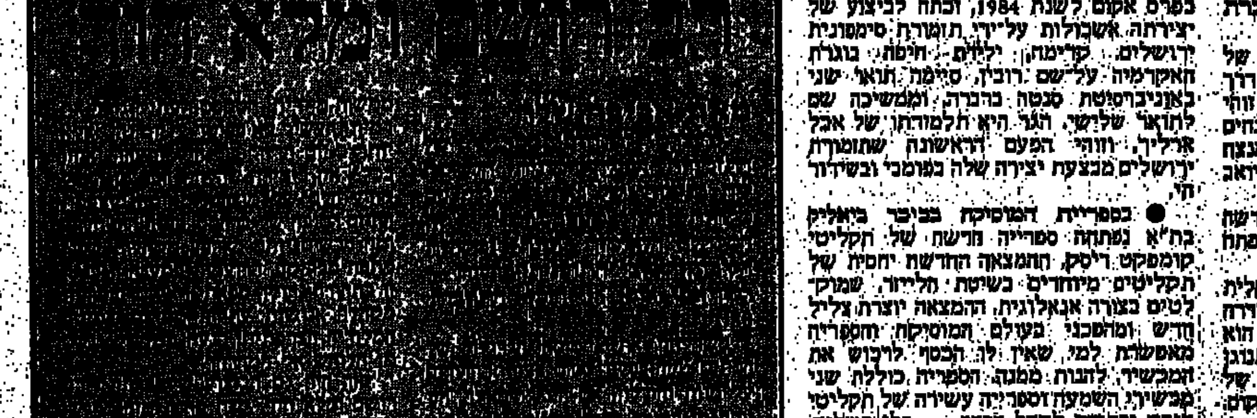

קונצרטים בצהרי יום ו'

מאת דוד אור

* שלמה בר אבא ינצח על פרוייקט חדש של התזמורת הקאמרית שייערך בכפר־סבא. בר אבא הידוע לאו דווקא כמנצח, ינחה קונצרט אחד בסידרה של מוסיקה קלאסית מוסברת בבתי־הספר בכל רחבי העיר.

נושא הקונצרט הראשון יהיה א"ב של מושגים מוסיקליים, החל באקורדיון דרך בולרו — ו„תזמורת" שעליה ינצח יצחק, זוהי סדרה של 18 קונצרטים בשיתוף; מנחים שונים שהעורך המוסיקלי שלה הוא מנצח המשנה של התזמורת (משנה לבר אבא), יואב תלמי.

● סידרה של קונצרטים בשעה חדשה ולא שגרתית, 2.30 בצהרי יום שישי, תיפתח במוזיאון ת"א.

זהו המשכה של סדרת הערבית המוסיקלית שהיתה נוהגה בשנים האחרונות. סידרה שתיקרא מנחה מוסיקלית, והעורך שלה הוא מיכאל זהן. בקונצרט הראשון תנוגן החמישייה של מוצרט ושלושיית הקרן של ברהמס עם גאסרי, לבג ואכסנדר מלקום. הסידרה שמבטיחה קונצרטים מעניינים ויחודיים תארח את טובי האמנים בשטח המוסיקה הקאמרית בישראל — והיא פותחת בנסיון של שעה חדשה — לפני כניסת השבת קונצרט, ומרק חם בקפטריה.

● הגר קרימה, מלחינה צעירה שזכתה בפרס אקום לשנת 1984, וכתה לביצוע של יצירתה. אשכולות על־ידי תזמורת סימפונית ירושלים. קרימה, ילידת חיפה, בוגרת האקדמיה על־שם רובין, סיימה תואר שני באוניברסיטת סטנפורד בהברה, וממשיכה שם לתואר שלישי. הגר היא תלמידתו של אבל אהליך, וזוהי הפעם הראשונה שתזמורת ירושלים מבצעת יצירה שלה בפומבי ובשידור חי.

● בספריית המוסיקה בבית ביאליק בת"א נפתחה ספרייה חדשה של תקליטי קומפקט דיסק, ההמצאה החדשה יחסית של תקליטים מיוחדים בשיטת הלייזר. שמוקלטים בצורה אנאלוגית, ההמצאה יוצרת צליל חדש ומתסכי בעולם המוסיקה והספרייה מאפשרת למי שאין לו הכסף לרכוש את המכשיר, להנות ממנה. הספרייה כוללת שני מכשירי השמעה וספרייה עשירה של תקליטי דיסק ופתוחה לקהל הרחב — בלי תשלום.

איך הבורא הוא לא אשה?

ב„גוב לביאות" (אליבא דיוסי שריד) היה אולם ההרצאות בבית ויצ"ו, בבקר נובמבר שימשי רצח. עם רב של נשים מטופחות, עטויות ועונדות במיטב שבמיטב, גדש את האולם עד אחרון המושבים. דניאלה וייס, ח"כ גאולה כהן, יעל דיין, ד"ר סילוויה ביזאווי, עו"ד ציונה פטל וח"כ יוסי שריד (שמורגל בלחוות מיעוט), איישו את סוללת המתדיינים בנושא „נשים בפוליטיקה הישראלית". את הדיון אירגנה המחלקה למעמד האשה של ויצ"ו, והינחה אותו בנוך־שאלאנטיות מוסגנת, גדעון רייכר.

מסתבר שויצ"ו ערה מאוד למצב האשה בארץ, ומקיימת בסניפיה פעילות ענפה תחת הכותרת „קידום מעמד האשה". רות תקוע, יו"ר ויצ"ו בישראל, סיפרה על סדנאות ועל סמינרים, שמטרתם להאבק בסטראוטיפים, ללמד את הנשים לחשוב באופן פוליטי, לבטא אינטרסים ולפעול למענם. בבסיס הדברים מצוייה הכוונה לתת כוח וחיזוק לנשים לצאת לפעילות. „8.3% נשים בכנסת אמורות לייצג 50% מהאוכלוסיה. "זה אבסורד לא ניסבל" טענה תקוע. בנקודה הזו היתה הסכמה כללית, גם באפשרות לשנות את המצב הקיים, הייתה פסימיות כמעט מוסכמת, אולי בהבדלים של קשת גוני האפור־שחור.

יעל דיין, ראשונת הדוברות, רואה סיכוי רק בשינוי שיטת הבחירות. „אני לא מתמודדת כאשה, אלא כאדם עם אידאולוגיה מוגדרת. שמצביעי המערך ברמת־אביב יוכלו להחליט, האם לבחור במיקי בר־זוהר או בי, על סמך כישורים אישיים בלבד." ד"ר ביזאווי החוקרת בנושא „נשים בפוליטיקה", מתקוממת כנגד גישה זו וטוענת שנשים בעמדות מפתח, חייבות לייצג את ציבור הנשים.

אשה היא יצור פוליטי

דניאלה וייס יו"ר גוש אמונים, היא אשה צעירה ומרשימה בהופעתה. ראשית הביוגרפיה שלה חילונית, וכיאה לחוזרת בתשובה אין אמצע. היא לא מדברת, היא יורה מלים בתקיפות כמעט בתוקפנות. היא מונה באשה תכונות שהן בדיוק אלו הנחוצות לפוליטיקה: כושר אילתור, חוש מעשי, יכולת להגיע לארגון וסדר ממצב של תוהו ובוהו ואיך זה שהבורא הוא לא אשה"? היא תוהה בקול. "כלנו צריכות להתגייס לפעילות" היא קוראת " בלי הבדל אם בתחומי הקו הירוק, או מעבר לו".

גם גאולה כהן מסכימה בתורה, שהאשה היא יצור פוליטי ממדרגה ראשונה: יש לה כלים בלתי רגילים: תושיה, אכזריות בשעת הצורך (ראו את גברת הברזל תאצ'ר), מעשיות וחושים נכונים. לכו אל המקורות ותראו את ארבע האמהות בפעולה איך הן סידרו את עניניהן בעורמה ובשכל טוב".

האם יש להן לגאולה כהן (בדיעבד) ולדניאלה וייס רגשי אשמה כלפי ילדיהן? „בודאי שיש, אבל חיים עם זה. והנסיון מוכיח שבריאותם הנפשית לא ניפגמת בגלל פעילות אמם".

ברור כאן לכולם, שהדרך לכנסת עוברת דרך המפלגות ולא יעזור שום דבר, גם לא קריאות מחאה בקרב פעילות ויצ"ו בקהל. הובהר חד־משמעית שאירגון נשים המגדיר עצמו „אל־מפלגתי", הוא לא המוביל הנכון לחברות בכנסת.

אנו חברה מצ'ואיסטית

אחרון הדוברים הוא יוסי שריד שבו התקיים הביטוי „דברי חכמים בנחת נשמעים". הוא גם הכין שעורי בית, ומוסר נתונים סטטיסטיים כעדות ל„קיפוחה המובהק והקיצוני של האשה בישראל" כדבריו. לפניכם כמה מן הנתונים: 200 נשים מתוך 1300 נבחרים הגיעו למרכז מפלגת המערך. 11 נשים מתוך 100 נבחרו ללישכה מתוך 40 חברי כנסת, 4 הן נשים. „ובליכוד המצב עוד יותר גרוע" מציין יוסי שריד.

מסתבר שבנושא זה ישראל היא בתחתית הסולם בקרב מה שקרוי „המדינות הנאורות". בנורווגיה למשל 50% מחברי הממשלה הן נשים.

שתי סיבות עיקריות מונה שריד לתופעה. האחת היא היותנו חברה שוביניסטית מצ'ואיסטית, אולי יותר מכל חברה אחרת, שתופסת את האשה כרכרוכית, תלותית ובלתי מסוגלת להחליט. סיבה שניה: הלכי רוח בהשראת ההלכה, שלפיה האשה היא אזרח סוג ב'. „עפ"י מחקרים", אומר שריד, „האשה מטבעה היא הרבה יותר יונית ומתונה. אלא מה, בחברה שוביניסטית כשלנו קורה משהו לנשים שעולות למעלה, ש„מגיעות". הן צריכות לסגל לעצמן נורמות שקבעו גברים, ועינינו הרואות ואזנינו השומעות", אומר הח"כ ומוסיף בהתרסה: „אם היה לכן חשוב, הייתן קמות ועושות. וזה כנראה לא די חשוב לכן.

אני יודע מה אני עושה, כשמשהו חשוב לי. „ואם כך ימשיכו להיות פני הדברים, צופה יוסי שריד שבעוד שלושים שנה נפגש ונדון על אותם דברים באותה רוח בדיוק.

דיון היה, בשורה לא יצאה משם מבית „ויצ"ו באותו בקר. אבל חומר למחשבה, החף לתוהה בוודאי. או גם זה משהו, לא?

רחל שלו

שיהיה גזר

תגשמים מקפיצים את מחירי הירקות ואת המדד, אבל הגזר בפיקוח ותאמינו או לא -- אפשר להכין ממנו יופי של מאכלים, שמגישים כתוספת למנה עיקרית, או בארוחת הערב, או בארוחה צמחונית.

צימס נוסח אשכנז

1 ק"ג גזר; 3 כפות שומן עוף מומס; 1 כף דבש; כפית סוכר; כפית קינמון; כף מיץ לימון; מלח.

מנקים את הגזר, פורסים לפרוסות ושמים בסיר רחב. מוסיפים דבש, סוכר, שומן ומעט מים ומאיידים על אש קטנה. מדי פעם מנערים את הסיר, כי הגזר נוטה להדבק לתחתית. כאשר כל הנוזל מתאדה והשומן נספג בגזר, מתבלים במעט מלח ומיץ לימון. הולך עם מאכלי עוף, אבל גם עם קציצות ואפילו דגים.

גזר פיקנטי נוסח הונגריה

1 ק"ג גזר, בצל גדול; כף מרגרינה (או שמן עוף); כף רסק עגבניות; חבילת פטרוזיליה קצוצה; 2־3 כפות שמנת.

רוחצים את הגזרים, מנקים וחותכים לעגולים או לקוביות. מטגנים את הבצל הקצוץ במרגרינה (שומן) עד יתרכך אבל לא ישחים. מוסיפים את הגזר, רסק עגבניות ולפי הצורך – מעט מים. ממליחים ומכסים. מאיידים על אש קטנה, עד שהגזר רך. זורים הרבה פטרוזיליה קצוצה, שופכים שמנת בלולה, מערבבים היטב, ומביאים קרוב לנקודת הרתיחה. מגישים חם.

מחית גזר אלגנטית – מירשם עתיק

½ ק"ג גזרים, רצוי גדולים ועסיסיים; 200 גרם חמאה; כף סוכר, מלח; שמנת מתוקה.

מנקים את הגזר, חותכים לפרוסות ומבשלים עד שיתרכך. מסננים, מרסקים בממחה, מעבד מזון או בעזרת מיסננת רשת, מעבירים לתבנית מזכוכית חסינת אש (פיירקס) ומייבשים בתנור. כשכל הנוזלים מתאדים, מוסיפים חמאה (במקור דורשים ½ ק"ג, אבל אפשר לצמצם), סוכר, מלח לפי הטעם, ושמנת מתוקה. מערבבים היטב, מיישרים בתבנית, מחזירים לתנור ומייבשים שוב. מגישים עם פרוסות לחם מטוגן.

גזר חריף – נוסח צפון אפריקה

½ ק"ג גזר; ¼ כוס חומץ; רבע כוס שמן; 6 שיני שום; ½ כפית כמון; ½ כפית פפריקה חריפה; ½ כפית מלח.

קולפים את הגזרים ומבשלים עד שיתרככו. מסננים ופורסים לפרוסות. מוסיפים את כל התבלינים ומבשלים עשר דקות נוספות. מסירים מהאש, מקררים. מגישים קר כתוספת לבשר.

גזר עם תפודים

400 גרם גזר; 250 גרם תפוחי אדמה; ½ כוס חלב; 20 גרם חמאה; מלח; סוכר; פטרוזיליה קצוצה.

מנקים את הגזר וחותכים לקוביות. מבשלים במים עם מלח וסוכר עד שיתרכך קצת. קולפים את התפודים, חותכים לקוביות, מוסיפים לגזר וממשיכים לבשל עד שהירקות רכים. מסננים, מרסקים, מתבלים לפי הטעם. שמים בצלחת הגשה, שופכים על חמאה מומסת וזורים פטרוזיליה קצוצה.

גזר עם סלרי, נוסח סין

3 גזרים; ראש סלרי בינוני (כרפס, לא אמריקאי); 2־3 כפות ארק (או וודקה); 2 כפות רוטב סוייה; מלח; שמן לטיגון.

מקלפים את הגזרים ואת הסלרי וחותכים לרצועות דקיקות, באורך 1.5 ס"מ. מחממים במחבת 2־3 כפות שמן, ומטגנים בו את הירקות במשך 5 דקות, תוך בחישה מתמדת. מוסיפים רוטב סויה, מלח (אם צריך, רצוי לטעום, כי הסוייה מלוחה) וארק. ממשיכים לטגן, במידת הצורך – מוסיפים מעט שמן. מגישים חם.

גזר בבאשמל – נוסח צרפת

2 גזרים גדולים (כ־200 גרם); כפית חמאה; כפית קמח; ½ כוס חלב; מלח; פטרוזיליה קצוצה.

מנקים את הגזר, מבשלים (שלמים) במי מלח בתוספת מעט סוכר. מכינים רוטב בשמל מחמאה מומסת, קמח וחלב. מסננים את הגזר, פורסים לפרוסות לאורך (או לרבעים), שמים ברוטב, מוסיפים מי בישול הגזר, אם צריך לדלל את הרוטב. מרתיחים ומבשלים, כ־5 דקות. זורים פטרוזיליה קצוצה. אם רוצים – מוסיפים לגזר והרוטב אפונה ירוקה קפואה או משומרת. אפשר להוסיף לבשמל חופן גבינה צהובה מרוסקת (מקבלים רוטב גבינה). על גזר ברוטב גבינה זורים גבינה צהובה מרוסקת ומקרימים בתנור במשך 30־40 דקות. (בחום בינוני).

גזר ממולא

גזר אחד לסועד (בוחרים בגזרים עבים וגדולים); ½ כוס חלב; כפית סוכר; מלח; מלית עשוייה מבשר טחון (כמו לקציצות, או עם [illegible]), [illegible] קישוא מרוסק, המלית צריכה להיות פיקנטית.

מנקים את הגזרים, חותכים לגלילים באורך 5־8 ס"מ. מחללים בעזרת כף מחודדת או קלפן ירקות או סכין (בזהירות). ממלאים את החלל במלית (אם יש בה אורז – משאירים מירווח משני הצדדים). מסדרים את הגזרים בסיר, שוטה, על מצע על הגזר שהוצא מהגלילים, שופכים ½ כוס מים ו־½ כוס חלב, בלול עם סוכר ומעט מלח. הנוזלים צריכים לכסות את הגזר עד הקצה העליון של המלית. מאיידים בסיר מכוסה עד שהגזר רך, מעבירים בעדינות לתבנית פיירקס. מרסקים את הרוטב ואת תוכות הגזר שבו ומרתיחים פעם אחת. מי ששומר על כשרות יוותר על החלב. אפשר להוסיף במקומו מרק עוף (גם מאבקה) או מיץ עגבניות.

לחיות ללא פחד אחרי התקף לב

חולת ב„פרוקרציה" – EKG מול נוף ימי

„מחרתי לצאת מבית החולים. כאן הייתי מוגן, רופאים ואחיות שמרו עלי. כשאשתי באה לקחת אותי הביתה, הירגשתי כמו ילד מופחד. לא העזתי לעלות לדירתי. לא לנשק את ילדי ובטוח לא את אשתי. כל זה גרם לי לפחדים, הייתי מבוהל, מדוכא ומחוסר ביטחון. בבית־חולים שוחחו איתנו, הסבירו לאשתי מה מותר ומה אסור. כל זה כאילו נשכח מאיתנו, בבואנו הביתה. איני יודע מי פחד יותר: אשתי או אני. על משגל בכלל לא דובר ולא ניסינו אפילו. לקח לנו הרבה זמן לחזור לעצמינו ולחיים נורמליים" — זה סיפורו של ידיד טוב אשר עבר נתוח לב וסיפורים של חולים רבים, אחרי נתוחי לב או התקף לב. ידוע, שכ־3,000 בני אדם נפטרים מדי שנה מסיבוכים הקשורים בלב, אך הרבה יותר חולים מצליחים לצאת מזה, ולאלה צריך לדאוג בייעוץ ובתדרוך. אין שום סיבה שמנותח לב או עובר התקף לב, יגמור את חייו על כיסא נוח. ההיפך הוא רצוי. פעילות וחיים מלאים...עם שינויים מסויימים בהרגלי החיים לפי הוראות הרופא.

קארדיאולוגים ואחיות המטפלות בחולי לב יודעים את החשיבות של תקופת מעבר תחת פיקוח רפואי, בין עזיבת בית־החולים וחזרה לחיים רגילים בבית. הניסיון הראשון בנידון זה נעשה כבר לפני כמה שנים. הוקמה מחלקת שיקום בכפר המכביה ברמת־גן. הנסיון השני, הוא מחלקת שיקום בתוך מלון פלזה, בעל חמישה כוכבים, על שפת ימה של תל־אביב. המרכז משמש כתקופת מעבר לנבוכים אחרי מחלת לב של „פרוקרציה" (זה שם המכון) מיד אחרי האישפוז. אומר המנכ"ל ישראל רותם השקענו בפרוייקט זה הון עתק. כל מכשיר שרכשנו הוא מן המודרניים והמשוכללים ביותר בעולם לאיבחון ואיתור מחלות לב. בכלל זה ציוד למיפוי לב באמצעות מצלמת גאמא מחוברת למחשב, וציוד לבדיקות אקוקרדיוגרף דו־מימדי אקו־דופלר. "בתיכנון הפרוייקט נעזרנו על ידי מומחים בעלי שם עולמי: פרופ. שלמה לניאדו, מנהל מכון הלב בבית־החולים איכילוב עמד בראש הפרוייקט ונתן את מיטב העיצות. ד"ר אילן מייטס הקארדיאולוג, הרופא האחראי במרכז. לקח חופשה של שנה ללא תשלום מבית־החולים איכילוב כדי לעמוד בראש הצוות הרפואי של המרכז.

ד"ר מייטס: "השלב הראשון אחרי ניתוח לב או התקף לב הוא הקריטי ביותר. הרעיון, לפתוח מרכז רפואי־שיקומי בתוך בית־מלון במרכז העיר הוא אידיאלי. אנחנו מעודדים את החולה לבוא לימים של אחרי האישפוז יחד עם אחד מבני משפחתו, לרוב בן או בת זוג, כמובן. בני הזוג עוברים ביחד את התקופה הראשונה של "חיים נורמליים", לומדים איך לתכנן את התקופה הראשונה בבית. הרגלי תזונה שונים, הרגלי חיים שונים מבלי לשנות את עצם חייהם. כל חולה הפונה אלינו עובר את כל הבדיקות, למרות שאנו מקבלים דין וחשבון מפורט מן הרופא, המטפל בחולה. החולה מביא עימו את התרופות ואת הצעות הטיפול. אנחנו לא במקום בית־חולים, אנחנו מרכז בריאות ושיקום".

המבריאים (בן או בת זוגם) אינם אוכלים במרכז, אלא בחדר האוכל של המלון. המלצרים מקבלים את המירשם לארוחות, וכל מבריא מקבל על מגש את הארוחה המומלצת. כך לומדים הוא ובת או בן משפחתו מה מותר ומה אסור, מה כדאי או לא כדאי והעיקר, איך להכין מזון מתאים ורצוי להחלמתו ולשמירה על מצב בריאותו של המבריא. המבריאים יכולים להתערב ולהשתתף בכל האירועים במלון, ואיש לא יודע מי מבריא ומי תייר. במחלקה עובר המבריא יום יום בדיקת לחץ דם, שיחה ולפי הצורך בדיקה על־ידי רופא־קארדיאולוג, שיחות קבוצתיות על נהגים ודיאטה, התעמלות והדרכה ע"י פיזיותרפיסטית.

בלובי של המלון, פגשתי זוג תיירים מקנדה, האיש עבר התקף לב בישראל ואושפז בבית־חולים פרטי בתל־אביב. אחרי שיחרורו מבית־החולים עברו בני הזוג למלון פלזה לקומה הי"ג, מרכז־הבריאות. סיפרה האשה אילמלא היינו עוברים את הימים הראשונים אחרי האישפוז כאן, לא היינו מעיזים לטוס הביתה. למדנו הרבה, והעיקר, יש לבעלי ולי ביטחון, שאכן אפשר להמשיך לחיות חיים נורמליים".

המנכ"ל ישראל רותם, סוחר ומתוודה, שעד היום המרכז עובד על הפסדים. רוצים שיכירו אותו (על כן שומרים על מחיר נמוך) 150 ש"ח לבודד ו־270 ש"ח לזוג ליום, והמחיר כולל מע"מ. שלוש ארוחות לפי מירשם הרופא והדיאטיקאית, וכל הפעילויות של המרכז ובית־המלון. הדרים במרכז מבלים כרגיל בחדר בבית־מלון בעל 5 כוכבים, כלומר, טלוויזיה צבעונית, טלפון, חדר אמבטיה, מקרר חשמלי קטן, ליד המיטה ובשירותים. גם כפתור אזעקה, [illegible] רק שמוגנים אחרי החולה.

החולה עוזב את המרכז אחרי בדיקות מיוחדות וקבלת תוכנית מפורטת לאורח חיים ולתזונה מתאימה.

ורדה אוהבת חום

חולצה עם בגד גוף, עור שחור וצווארון פרווה חומה

ורדה ארגס משתמשת בג'ינס וכפוטר גם לבגדי ערב, מעדנת אותם בתוספות אריגים יקרים (או עור) ואביזרים מתאימים להפליא. מרבית האריגים לא מודפסים, על רקע זה בולט מעיל „פרוות פנתר" שחור בהדפס חום־זהב, מפרווה סינטטית, כמובן, טרענים שהחום — לגוונותיו — מתאים בכל מקרה. שמלות או חליפות בלבן גולמי (אוף־וייט) עם צווארון וכפתים תומים, או לפחות כפתורים, או לפחות חרוזי עימבר, (או דמוי עימבר); קבוצה גדולה של פריטים ומערכות בכחול כהה, מעושר בלבן, לבן גולמי או, כמובן, חום. אחד הפריטים היפים — מעיל דו צדדי, (כחול ולבן גולמי), בעל צווארון בצבע הנוגד — אין בו חום...

החלק של הקולקציה, שנועד לשעות הערב, מקורי אבל נוצץ מדי. חצאיות ושמלות עתירות בד, ארוכות, מתנפנפות, שילובים של קטיפה, ברוקט, פטפטת, ריקמה סינית, והרבה הרבה זהב וכסף. אימרה של סרט־ברוקאט־זהב המתפתל על שמלה שחורה — זה משהו מרשים, חצאית שכולה זהב — נו, טוב... המחירים כמו בבוטיקים: מערכות ג'ינס, סוטר (כותנה) — בין 120 ל־250 ש"ח; מערכות צמר וג'רסי בשילוב עור — בין 240 ל־380. יש להניח שכל הזהב נמצא בצמרת. (צב"ש)

ורדה ארגס, פנים חדשות בממלכת האופנה. מעצבת מוכשרת מאד, אם לשפוט לפי הקולקציה הבכורה. אוהבת חום, אבל הוא הולך עם ג'ינס ועם שחור, עם לבן גולמי ועם הכחולים; עם אפור ועם עצמו כלומר — חום עמוק עם חום גמל, למשל. יש הרבה אפשרויות, הסיגנון — ספורט אלגנטי, יותר אלגנטי מאשר ספורטיבי, לצעירות, אם כי גם הרבה דגמים לבישים לנשים שלפי גילן ומעמדן לא צריכות להשתולל. כל מיני חידושים מעניינים: חולצות בעלות בגד גוף תחתון, מותאמות לחצאיות צרות או למכנסים; מערכות „מתחרקות" המורכבות מפריטים מגוונים — משי לצד פתור, עור לצד ג'ינס. שילובים היוצרים רושם של גישול מאוד מתוכנן.

מערכת סוטר דו חלקית: חצאית פלוסה, חקפלים תפורים, ז'קט בעל כפתורים מיוחדים.

בעריכת רונית אדלר

כתב־יתדות ממוחשב

אתר החפירות בחורי יהודה — עיבוד הנתונים נעשה בעזרת מחשב אישי

לוח בכתב יתדות, ובו רשימות קורבי־נות מהתקופה הכנענית, נחשב לממצא הארכיאולוגי החשוב ביותר שהתגלה לאחרונה. עתה הוא נחקר בעזרת מחשב אישי של יבמ, שמוקם סמוך לאתר החפירות בחורי יהודה.

לדברי אבי עופר, מרכז נושא המחשבים במכון לארכיאולוגיה ע"ש נדלר באוניברסיטת ת"א, המנהל את משלחת הר יהודה בשיתוף עם פרופסור משה כוכבי, זו הפעם הראשונה בארץ שרישום יומיומי בחפירות מתבצע בצורה ממוחשבת, על־ידי מנהלי השטחים בחפירה, שרובם חסרי רקע כלשהו במחשבים. הודות לכך ניתנת להם אפשרות לבקר את עצמם, ללמוד את החומר בצורה מסודרת ולתכנן את יום החפירות הבא.

השימוש במחשב האישי של יבמ איפשר רישום הממצא תוך כדי החפירה, השוואתו לממצאים אחרים מהתקופה, עיבוד נתונים לצורך מחקר, איחסון ואיחזור נתוני המחקר הכולל אתרים נוספים בהר יהודה, רישום המחקר לפי שכבות חפירה והפקת דו"חות ארכיאולוגיים בעזרתם ניתן להשוות בין אתרים שונים ובין תקופות שונות לפי מספר הפריטים שהתגלו, תוכנם, מיקומו הגיאוגרפי של האתר, קירבה למקור מים, לדרכים מרכזיות ועוד.

כל הנתונים האלה מאפשרים לחוקרים לקבל תמונה כללית על חשיבותו ההיסטורית של האתר, צורת ההתיישבות בו, דרך החיים, התפתחותו הטכנולוגית ועוד.

עוד הוסיף אבי עופר, כי השימוש במחשב אישי הממוקם סמוך לאתר החפירות מאפשר הכנסת נתונים מהירה ומניעת טעויות, שכן המחשב מתריע על נתונים לא סבירים כגון תקופות לא מתאימות, עומק חפירה לא סביר, קישור הממצא לתקופה לא מתאימה וכו'.

בשנה האקדמית הקרובה מתכנן אבי עופר להקים סדנאות שבהן יגבשו ארכיאולוגים ממוסדות שונים שיטות רישום ועיבוד על בסיס אחיד לכולם, ללא צורך בידע מוקדם במחשבים, והשלמת המערך הממוחשב על־ידי הכנסת מחשב אישי המשלב גם תוכנה גרפית מתקדמת. תוכנה זו תסייע לארכיאולוגים לאחסן ולאחזר את המידע הגרפי המצטבר ולחסוך בזמן שרטוט שטח החפירות. כמו כן מתוכנן קישור של המחשב האישי אל המחשב המרכזי של אוניברסיטת ת"א לצורך עיבוד נתונים רבים ומתוך מגמה לשמור על כמות כה גדולה של נתונים לאורך זמן, לצורך ביצוע מחקרים מקיפים ולשימושם של כל הארכיאולוגים בארץ.

סורקת, מחייגת ואפילו מדברת

אלפא גת מחשבים ותקשורת הכריזה על תוכנה חדשנית, המאפשרת חיוג טלפונים ממוחשב ומתוחכם ופועלת על גבי מחשבי יבמ פי. סי. [illegible] תוכנה המופעלת בצירוף מקשים מכל מקום במחשב, שאינה מפריעה לפעולת כל תוכנה אחרת. התוכנה החדישה משווקת בצירוף [illegible] והיא קלה להפעלה.

פיס־יטון אוגרת אלפי שמות, כתובות ומספרי טלפון של נמענים שונים. חיפוש המספר לחיוג יכול להתבצע על־פי אותיות ראשונות של השם המבוקש, או על־פי קוד מיוחד, המוצמד לשם הנמען ומשייך אותו לקבוצה מסויימת. לדוגמה, „סוכני ביטוח" וכיו"ב. [illegible]

[illegible]

ראו, הוזהרתם

יוסף ארזואן, מנהל „טלוס", הנציגה הבלעדית של חברת „אוטודסק" בישראל, יצא באזהרה, כי כל מי שאינם רוכשים תוכנת „אוטודסק" בחברת „טלוס", רוכשים אותן שלא על־פי ההסכם שבין חברת „אוטודסק" לבין מפיציה המורשים. משמעות הדבר היא שלקוחות אלה הם חסרי תמיכה וגיבוי של יצרנית התוכנה האמריקנית.

לחברת „טלוס" הגיעו ידיעות על גורמים שונים, המתחזים כמפיצי חברת „אוטודסק" ומוכרים את התוכנה ללקוחות תמימים, הסבורים שקנו את התוכנה אצל סוכן מורשה מטעם היצרן. מכיוון ששמם אינו מופיע ברישום „אוטודסק" כמוכרי התוכנה, הם אינם זכאים לשירות [illegible] חוזה כדין.

עוד מוסיף יוסף ארזואן, כי בשנים האחרונות נרכש מספר לא מבוטל של תוכנות „אוטודסק" מועתקות שלא כחוק. הלקוחות, שחשבו בתום לב כי הם רוכשים תוכנית חוקית, אינם זוכים כיום לעידכון וגיבוי של „אוטודסק", והם שמים כספם על קרן הצבי. „גם אם אנחנו רוצים לסייע להם", אומר ארזואן, „איננו יכולים לעשות זאת, משום שהיצרן מסרב בכל תוקף להעניק שירות לאותם לקוחות מאחר שלא זכה בתמלוגים המגיעים לו".

חברת „אוטודסק" מצידה עושה כיום מאמצים לאתר את הסוכן האמריקני, המעביר לכאן תוכנות, כדי להפסיק את התקשרותו איתו. כן הפיצה הודעה לעיתונות האמריקאית בדבר ההתקשרות הבלעדית שלה בישראל עם „טלוס".

בזכות גרעון תקציבי (2)

לצמיחה מיידית יש מחיר

בהעדר המצע הדרוש לטיפול אינטליגנטי בשאלות הרציניות של התקציב, אי־אפשר להתייחס ברצינות לתביעות הקיצוץ הבאות מאגף התקציבים ומחוצה לו (וחשוב להדגיש שלא אגף התקציבים הוא זה הצריך ליזום ולנהל את הדיון על קדימויות לאומיות). למשל, אינני יודע אם קיצוץ של 400 או 600 מיליון שקל, כפי שתובע למשל יעקב גדיש, יגרום נזק גדול או קטן — משום שבהעדר הגדרה ברורה פחות או יותר בדבר מטרות ואמצעים, חסרים הקריטריונים הדרושים להקצאת הקיצוץ בין הפעילויות השונות. וכאן אנו מגיעים למניע העיקרי לצורך בהגדלת הגרעון: לעם ישראל אין פנאי להמתין עד שתואיל הממשלה לדון בקדימויות הלאומיות. בהקשר זה ראוי אולי להזכיר, שאילו הכינו בתכנית הייצוב לקיצוץ מיליארד עד שני מיליארד דולר מן התקציב, כפי שדרשו רבים, היינו שרויים עדיין באינפלציה מטורפת. כאז כן עתה — אין לחכות.

מאת ד"ר יקיר פלסנר

כאמור, עיקר הגידול בגרעון חייב להיגרם ע"י הקטנה בהכנסות הממשלה. אך תחילה אפנה לסעיף יוצא הדופן, המחייב דווקא הגדלת ההוצאות — התשתית.

יש להבין כהלכה את נושא התשתית: יש לברר תחילה כיצד הגענו למצב העגום בו אנו נתונים בעניין זה. כאשר אין קריטריונים מוגדרים להקצאתם של קיצוצים תקציביים, בוחרים בדרך „ההתנגדות הקלה". כלומר, מקצצים בעיקר באותם התחומים שאינם נתמכים ע"י שדולות קולניות או בעלות עוצמה פוליטית שמאחורי הקלעים. תאמרו, וכי מה רע בכך? הרי כך בדיוק צריכה מערכת פוליטית למלא את תפקידה. אפשר לענות „אמן", עד לגבול ידוע, משום שישנם תחומים שמטבע הדברים לא יכולה להיות להם שדולה ובכל זאת, איש לא יפקפק בחשיבותם. כזה הוא, למשל, נושא איכות הסביבה וכזה הוא התחום שניתן לכנותו בשם הכולל „עתיד". השם נובע מכך שלתחומי פעילות נוכחיים רבים יש השפעה, לעיתים מרחיקת לכת, על תושבי העתיד של ישראל שרובם עוד לא נולדו ולכן אינם יכולים להשתתף בבחירות של ההווה, אף כי תוצאות הבחירות ישפיעו עליהם בעתיד. כיוון שאינם מצביעים בהווה, אין לעניינם ייצוג, והעדר ייצוג קל לקצץ בנושאים שחשיבותם בעיקר עתידית. אחד החשובים שבתחומי העתיד הוא עניין התשתית, ומצבה הנוכחי הוא עדות לקלות שבה ניתן היה לקצץ בתקציביה כל השנים האחרונות. התוצאה היא חד־משמעית — לא יכולה להיות צמיחה כלכלית באין תשתית. כשאין כבישים די הצורך, עלות הובלת חומרי גלם ומוצרים נעשית גבוהה מדי; כשמערכת הטלפונים ושאר אמצעי התקשורת אינה עונה על הצרכים, אי־אפשר לנהל עסקים ביעילות הדרושה; כשמערכת החשמל אינה מסוגלת לשמור על יציבות מתח ועל רציפות אספקה, נשמעים הדיבורים על „טכנולוגיה" כבדיחה. לפיכך, בנושא זה לא רק שאסור לקצץ, אלא שיש להגדיל את התקציבים, עכשיו ובממדים ניכרים. כך יגדל הגרעון, אבל בלי זה אין צמיחה.

הפחתת עלות העבודה באמצעות הקטנת המיסוי

אשר לצד ההכנסות בתקציב, התחום הראשון שיש להתחיל בטיפולו מיד הוא המיסוי, שגם אם יוחל לטפל בו מיד לא נזכה להקלה אלא בעוד כשנה, לאחר שיושלמו כל הליכי החקיקה.

נטל המיסוי גבוה מלאפשר צמיחה בשני תחומים עיקריים, שהחשוב שביניהם הוא, קרוב לוודאי, דווקא נטל המס על השכירים, ולא על העסקים. נטל המס הגבוה גורם לכך שיש פער עצום בין מה ששכיר עולה למעסיק לבין מה שהוא מביא לביתו. למצב זה יש השלכה חמורה במיוחד בכל הנוגע לשכירים משכילים — מהנדסים, כימאים וכיו"ב. לבעלי מקצועות אלה יש ביקוש רב בעולם, ולכן יש להם אלטרנטיבות מפתות. אינני מתכוון לרמוז בכך שיש להשוות את השכר בארץ על בסיס תחרותי מלא עם זה הנהוג בעולם המפותח; גם לי ברור שאין אנו יכולים לוותר כליל על מוטיבציה ציונית. אבל לאורך זמן, אסור להעמיד את הנכונות הציונית במבחנים חמורים מדי, ולפיכך אסור שהפער יהיה גדול מדי. למעסיקים העניין הזה ברור מתוך נסיונם היומיומי, ולכן הם דואגים לכך שהשכר לפחות לא ייראה מצחיק בהשוואה לנהוג במקומות אחרים. אבל בגלל המיסוי המטורף עולה הדבר למעסיק בשכר ברוטו גבוה, עד כדי העמדת הרווחיות בספק. למשקיע הפוטנציאלי יש כאן מסר ברור: לא כדאי להעסיק עובדים בישראל, ובעיקר לא עובדים בעלי רמה גבוהה. לפיכך אם לא יוקטן המיסוי, תישאר ישראל [illegible] בנאומיהם של פוליטיקאים בלבד.

המקור השני למימון תקציב הממשלה הוא שוק ההון.

כלכלה מפותחת מאופיינת בכך שפונקציות שונות בה מתמלאות ע"י פרטים שונים. מבחינת עניננו, החוסך בדרך כלל אינו המשקיע. הראשון מבטא את החיסכון בכך שהוא קונה נכס כספי כלשהו, כגון תכנית חיסכון. משהופקד הכסף בתכנית חיסכון, [illegible] הבנק משקיע שילווה את הכסף הזה וישתמש בו להקמת מפעל, לרכישת ציוד וכיו"ב. אלא שהתיאור הזה איננו תקף כיום בישראל, משום שהבנק מחוייב על־פי החוק להשתמש במרבית הכסף הנופקד כדי לקנות אג"ח ממשלתיות. באופן זה שוללת הממשלה מן המשקיעים את היכולת ללוות באופן חופשי כדי לממן את ההשקעות, שבלעדיהן לא תיתכן צמיחה. משקיע הזקוק לאמצעים ייאלץ לפנות לביורוקרטיה הממשלתית ולזכות בחסדיה.

וכאן מתחיל סיפור דרך הייסורים ששום משקיע בר־דעת לא יהיה מוכן להיכנס אליה. הסיבה היחידה שבכל זאת נמצאו במשך שנים משקיעים שנטלו על עצמם את העונש של טיפול בידי רשות ההשקעות וגופים דומים היא, שהממשלה נהגה לסבסד ביד רחבה את הלוואותיה (וכך גם הצליחה ליצור שכבת גבירים, שעושרם לא דווקא מוצדק לאור תרומתם לכלכלה, וד"ל). עתה פוחתת מידת הסיבסוד ונשאר בעיקר העונש — והתוצאות הן בהתאם. מכאן המסקנה השנייה: על הממשלה לצאת לאלתר משוק ההון, כדי לאפשר התפתחות של שוק הון בריא.

למימון השקעות מהותיות

ליציאת הממשלה משוק ההון יהיו השלכות מרחיקות לכת ביחוד. למשל, בעית הבנקים תיפתר בכך בבת־אחת. במשך כל שנות קיום המדינה היו הבנקים למעשה נערים שליחים של הממשלה — זו לא רק הורתה להם מה לעשות בכספי החסכונות, אלא גם הפקידה את אותם הכספים בבנקים והורתה להם למי להלוותם. התוצאה — הבנקאים שכחו שיקול עסקי מהו וסמכו על כך שהממשלה תבטיח את רווחיותם. זו אומנם עשתה כך, ובעצם עושה כך גם כיום, ממש. צמיחתם של סניפי בנקים כפטריות לאחר הגשם, ומכאן גם המשכורות הגבוהות בחלק מן הבנקים. כל אלה ייעלמו אם הבנקים ייהפכו למוסדות עסקיים לכל דבר.

יציאת הממשלה משוק ההון גם תשחרר את חברות הביטוח מחובה לרכוש אג"ח ממשלתיות בכספי הפרמיות, משיופנו הכספים לשוק ההון החופשי, ייעלם גורם חשוב לקארטליזציה של חברות הביטוח.

אפשר להמשיך ולהפליג בתיאורים כאלה עוד כהנה וכהנה. אך מה שחשוב הוא העיקרון, ואגב, גם חיסכון תקציבי מסויים יוצא כיוון שאגף שוק ההון באוצר ייהפך למיותר.

משתצא הממשלה משוק ההון, יפחתו הכנסותיה ממנו וכך ייפגע — גרעונה גדל — אולם קשה לי לחשוב על סיבה יותר מבוססת לגידול הגרעון. אך האם יש בידי ישראל די מטבע־חוץ כדי לממן גרעון מחודש בתקציב? התשובה היא חיובית ללא היסוס. כדי להשתכנע בכך די אם אזכיר שמתכנני תכנית הייצוב התכוונו להקטין את הגרעון לשיעור של 8 אחוזים מן התוצר. בפועל הצטמצם הגרעון הרבה יותר, עקב העלייה החדה במיסים, עלייה שנבעה מעצירת האינפלציה. כתוצאה מכך ירד חובה החיצוני של ישראל, ומצב יתרות מטבע החוץ שפיר. אין ספק שאפשר לחזור לרמת גרעון של 7־8 אחוזים מן התוצר. בוודאי שהדבר יגרום ירידה ביתרות, אבל אם בכך יבוא חידוש הצמיחה, הרי שירידה זו היא בבחינת השקעה שיש לברך עליה.

(רשימה שנייה ואחרונה)

כלכלני בל"ל מעריכים:

האינפלציה ב־1987 תרד ל־12%; הסל ישאר יציב

ב־1987 יעלה מדד המחירים בשיעור נמוך מאשר ב־1986, בכ־12 אחוז, שער השקל כלפי סל המטבעות יישאר ללא שינוי, לא צפויה שחיקה נוספת בחיסכון, וצפויה ירידה בשערי הריבית במשק — מעריכים כלכלני בנק לאומי בסקירת ההגדות והמגמות העיקריות במשק ב־1987.

הכלכלנים מדגישים, כי הערכתם מבוססת על מגמות המציאות ועל כוונות הממשלה, אך איננה נובעת ממדיניות הממשלה לשנה הבאה, שעדיין לא סוכמה, הן בתחום התקציב, הן בתחום שער החליפין והן בתחום המוניטארי. להערכתם יהיה ריסון תקציבי, תמוצה עד תום האפשרות להמשיך בייצוב השקל יחסית לסל ותימשך מדיניות השכר הנוכחית, לפיה יש למנוע שכר מעבר לפריון.

אם, אכן זו תהיה מדיניות הממשלה, לא ניתן יהיה להניח תחליפי פיחות שיגדילו באופן משמעותי את תקציב המדינה, ויש להניח כי הרפורמה במסים תהיה מצומצמת ופרט למסים חד־פעמיים (כמו היטל רכב ומיסוי קיצבאות הילדים) תהיה אולי הפחתה מסויימת במס השולי על חברות ויחידים.

במסגרת הרפורמה בשוק ההון אולי יוקצו יותר מקורות למיגזר הלא־ממשלתי, על־ידי מיחזור 75 אחוז מהפדיונות, הגדלת ההשקעות החופשיות מכספי תכניות החסכון וביטוח חיים, ובחינת היבטים מסויימים במדיניות בנק ישראל. באמור השלכות המדיניות הזאת יובילו לעליית מדד בשיעור שנתי של כ־12 אחוז, לעומת 18 אחוז השנה. אם הדולר יתחזק כלפי המארק, יתכן ייסוף מסויים של השקל כלפי הדולר. אולם שער החליפין כלפי הסל יישאר ללא שינוי.

כלכלני בנק לאומי אומרים, כי שנת 1986 עשויה להסתיים בעודף של כחצי מיליארד עד מילארד דולר בחשבון השוטף, כולל מענקים מארה"ב. כתוצאה מכך עשוי החוב החיצוני לקטון. ב־1987 תיתכן ירידה מסויימת בעודף, עקב הפסקת מענק החירום האמריקני, אולם אין הם צופים עלייה משמעותית במחירי הדלק או בשערי הריבית בעולם.

שיעור החסכון נשחק מ־28 אחוז ב־1985 ל־22 אחוז ב־1986, ובשנה הבאה אין צופים שתהיה בו ירידה נוספת. הצריכה הפרטית לנפש אמורה להשתנות אך במעט, שינוי שיסתמך על גידול בהכנסה הפנויה.

המשך היציבות הכלכלית ושחרור מקורות נוסף על־ידי הממשלה עשויים להגדיל את היצע הכסף, ואילו מצד הביקוש אין צופים גידול משמעותי, כתוצאה מכך צפויה ירידה בשערי הריבית בכל התחומים: פקדונות ואשראים, צמודים ולא־צמודים ותשואות של אגרות־חוב ממשלתיות.

כלכלני בל"ל מרגישים, כי התמונה עלולה להשתנות. עלול לחיות מיפנה לרעה במצב מטבע החוץ של המשק בשיעור משמעותי יותר, בגלל צמצום רווחיות היצוא, גידול ביבוא ועלייה מסויימת במחירי הדלקים. כן תיתכן הרעה בגלל פריצת מסגרות התקציב — בעיקר כתוצאה מלחצים להגדיל את תקציבי הביטחון והרווחה ודרישות במיגזר הציבורי.

א.נ.

● חברת „מגה" תייצא לארה"ב, ב־1987 נעליים בסכום של כ־2.5 מיליון דולר. באחרונה נחתמו הסכמים בין „מגה" לבין חברת שיווק אמריקנית לאספקת נעליים בסכום של כ־2 מיליון דולר, ובאמצע השנה מצפה „מגה" למימוש שני פרוייקטים נוספים, שיגדילו את המכירות בעוד כחצי מיליון דולר. מדובר בפיתוח מיוחד של מגפי גברים מעור אטום למים ובפיתוח נעלי ילדים חדיש. צפוי, שמכירות „מגה" בארץ בחודשים אוקטובר־נובמבר יגיעו ל־2.5 מיליון דולר.

● אורמת טורבינות השלימה הסדר שותפות עם קבוצה תעשייתית אמריקנית גדולה. כחלק מן ההסכם רכשו השותפים האמריקנים 50% מן הבעלות באורמת, שלפני כן הוחזקה ע"י קבוצת שידלובסקי בצרפת. הם יעבדו עם החברה על בסיס מתמשך בפיתוח עסקים והזדמנויות פיננסיות בארה"ב ובמקומות אחרים בעולם.

● משרד התעשייה והמסחר מנסה לשנות [illegible] הפער הגדול הקיים לרעת ישראל במאזן המסחרי עם שוודיה. ישראל מייבא משוודיה מוצרים בכ־74 מיליון דולר לשנה. בעוד היצוא למדינה זו מסתכם ב־35 מיליון דולר. [illegible] עיקר היבוא הישראלי משוודיה [illegible] ומכונות. ישראל מייצאת לשוודיה [illegible] פרחים ומזון מעובד.

● חברת המשקם אינה מצליחה [illegible] למעלה משנה לסיכום עם משרד [illegible] העלייה לגבי העסקת עולי [illegible] במסגרתה, אף־על־פי שהחברה מוכנה [illegible] לקלטם מיד — אמר מנכ"ל „המשקם" [illegible] הערך סיכום קלטה החברה במפעליה [illegible] אושית רק כמה עשרות מעולי [illegible] מנת להקנות להם הרגלי עבודה [illegible] מקיימים אף התאפשר מעברם לשוק [illegible] הטבעי.

המחלוקת בין האוצר לבנקים מונעת פיתרון ב„פרי־זה"

פועלי מפעל „פרי־זה" בחדרה איבדו את שלוותם והחלו לשרוף צמיגים ולהפגין. זעם העובדים נובע מהתנגדות האוצר לשיקום המפעל, נאמר לכתבנו.

ביום שני התקיימה ישיבת ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, בה השתתפו כל בעלי העניין במפעל־נציגי העובדים, מועצת פועלי חדרה, כונס הנכסים עוה"ד ליפה מאיר, החשב הכללי במשרד האוצר אריה שר, נציגת בל"ל, הסמנכ"ל שושנה וינשל, ונציג בנק הפועלים. נציגי הבנקים היו מוכנים לתת למפעל אשראי בסך 6 מיליון דולר כדי שיתחיל לעבוד ולא יפסיד את זכותו למיכסות פרי הדר. „זהו נושא קריטי", אמרו נציגי העובדים: „את הכסף יש להעביר ממש בימים אלה, כיוון שזאת עונת קטיף ההדרים".

נציגי הבנקים ביקשו מהאוצר לערוב לאשראי. הם קיבלו את דעת כונס הנכסים, כי המפעל בריא ביסודו וכאשר יופעל יוכל להחזיר את חובו לבנקים. הבנקים תבעו מהאוצר להשתתף בהפסדים, אם יהיו כאלה. הם יקבלו את דעת כונס הנכסים, שאם המפעל יעבוד יימצאו לו קונים.

נציג האוצר התנגד להסדר המוצע. הפגישה עם ועדת העבודה בכנסת נסתיימה בלא תוצאות.

חיים מרגלית

להעביר את בל"ל לשליטת המדינה

מרדכי בר־און, שהודיע על פרישתו הקרובה מהכנסת, מציע להפוך את בנק לאומי לבנק ממלכתי, כלומר לשנות את שיטת הבעלות ופיקוח הציבורי על הבנק.

במיכתב ששיגר לשר האוצר משה נסים כותב בר־און, כי הסתבכותו של בנק לאומי יחד עם בנקים אחרים בפרשת מניות הבנקים, והסערה שהתחוללה סביב משכורות בכירי הבנק והפיצויים שניתנו לארנסט יפת, חשפו מצב אבסורדי שהיה מוכר כבר קודם לכן — כי לבנק אין למעשה כל פיקוח ציבורי ראוי לשמו. „העובדה שמר רולצין הוא נגיד הבנק מדברת בעד עצמה, שהרי אין הצדקה יש לכך שנגיד הבנק החשוב ביותר במדינה יהיה ראש מוסד שאין לו נגיעה רצינית בשאלות כלכליות ומוניטאריות של המדינה", כותב בר־און.

הוא מציע להעביר חוק שיימנה את ממשלת ישראל ליורשת החוקית של סמכויות „אוצר ההתיישבות היהודית" ובכך יהפוך את בנק לאומי לחברה ממשלתית שתעמוד בפיקוח ישיר של האוצר. בר־און מרגיש, כי אין בכך הלאמה של רכוש פרטי, אלא הסדר מצב הקיים כבר בפועל, שכן מדובר בבנק שהוא נכס של כלל הציבור.

אודי נחשון

גולדנברג נזכר:

קיבלתי רק 138 אלף דולר

באחרונה הבהיר עורך־דין אמנון גולדנברג, שייצג את היו"ר לשעבר של בנק לאומי ארנסט יפת לפני ועדת בייסקי, כי שכר טרחתו עבור הייצוג הזה הסתכם ב־138 אלף דולר בלבד.

בשנה האחרונה פורסם מספר פעמים, כי שכר טרחתו של גולדנברג הגיע למיליון דולר, ורואה החשבון שמחה שנקר, המנהל מלחמת־יחיד מקלקלי בבנק לאומי, חזר ונקב בסכום זה בכל פניותיו לרשויות השונות. בעקבות התכתבותו של שנקר עם חה"כ דוד ליבאי, יו"ר הוועדה לביקורת המדינה, פנה גולדנברג לליבאי וביקש להבהיר, כי שכר טרחתו הסתכם רק ב־138 אלף דולר.

בתחילת השבוע שיגר שנקר לגולדנברג מכתב התנצלות. עם זאת, הוא ממשיך לטעון כי על חבר מועצת מנהלים בגוף ציבורי (גולדנברג הוא חבר בדירקטוריון בל"ל) להיות מנוע מלייצג את אותו גוף בשכר, ולכן הגיש נגד גולדנברג תלונה לוועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין.

אודי נחשון

גביש:

היציבות איננה מטרה

היציבות השוררת במשק מאז יולי 1985 איננה מטרה — קובע ישעיהו גביש, מנכ"ל „כור", בשיחה עם כתב „על המשמר". הוא מרגיש, כי המטרה צריכה להיות צמיחה, וצמיחה תיתכן אם הייצור יגדל, במיוחד הייצור המכוון ליצוא.

„הממשלה נדבקה לאלמנט היציבות ודיכוי האינפלציה ואינה עושה את הצעדים הדרושים לעידוד היצוא", אומר גביש. לדבריו, עידוד היצוא יכול להתבצע על־ידי פיחות, הקטנת עלויות העבודה, שתאפשר הגדלת כושר התחרות של היצרנים בשוק העולמי. הוא מזכיר, כי לפני שנה נעזרו התעשיינים בשחיקת שכר העובדים.

על סיכומי 1986 אין גביש מוכן להתנבא. הוא צופה שיפור המכירות לעומת 1985. לפני שנה היו מכירות „כור" 1.9 מיליארד, מזה יותר מ־600 מיליון יצוא. לגבי 1986 יש מספר גורמים ברורים, כמו עלייה גדולה במכירות בשוק המקומי. לדבריו, במחצית הראשונה של 1986 נמשך חלום התכנית הכלכלית של הממשלה: השכר נשחק, המחירים הוקפאו, והאינפלציה ירדה בצורה ממשית. לדולר נקבע שער של 1.5 ש"ח, היציבות נשמרה והציבור גילה התאפקות. במחצית השנייה של 1986 נמשכה היציבות, האינפלציה היתה נמוכה, הדולר נשאר באותו מקום — 1.5 ש"ח — אבל הציבור החל לקנות, כאשר הוא משתמש לשם כך גם בכספי החיסכון. הממשלה לא הציעה כל תכנית אטרקטיבית לחיסכון ולכן החלו רכישות של מוצרים בני־קיימא ומוצרים אחרים, וחברות „כור" נהנות מתנואות בשוק המקומי.

גביש, מחכה לשיפור מצב „כור" גם מהגדלת היצוא של „תדיראן". הירידה במכירות „תדיראן" לפני שנה השפיעו בשיעור ניכר על מכירות הקונצרן והוא מלא תקווה ש„סולתם" תקבל את ההזמנה מארה"ב שהיא כל־כך מחכה לה. לדבריו, התוצאות הטובות יותר מקורן בתהליכי ההתייעלות שבוצעו במפעלים ב־1986 וכן בגיוס 100 מיליון דולר ע"י הנפקת אגרות־חוב בארה"ב. 100 מיליון דולר אלה, טוען גביש, אפשרו ל„כור" להחליף חובות קצרי־מועד בריבית גבוהה בחובות ארוכי מועד בריבית נוחה.

חיים מרגלית

מן הגלריה הכלכלית

עיסקה סיבובית

מסתבר שבכל זאת אפשר ללמד משהו את האמריקנים. הידע שאנו יכולים לשווק להם הוא מהי עיסקה סיבובית.

כידוע, מאז מיכאל צור ו„החברה לישראל" הצטברה כאן מיומנות ברמה עולמית בתחום זה. התמונה המצטיירת היא, שישראל שלחה נשק לאיראן על־פי בקשת האמריקנים. התמורה לנשק הועברה לחשבון בנק בשווייץ, ומשם לידי הקונטראס הלוחמים בממשלת ניקרגואה.

אולם כאן מתעוררת השאלה — מי שילם לישראל עבור הנשק.

על־פי הידיעות, תמורת הנשק ששלחה ישראל לאיראן היא קיבלה נשק אמריקני דומה ממחסני הצבא האמריקני באירופה. השאלה הנוספת המתעוררת היא, מי שילם את הוצאות ההובלה מישראל לאיראן ומאירופה לישראל.

כפי שמסתמן בעיתונות, האיראנים שילמו חלק מהתמורה בצורת בארטר — משלוח של פיסטוק חלבי שהגיע לשוקי הארץ. השאלה היא, איך מגיעה התמורה של הפיסטוק חלבי שנמכר בכיכר דיזנגוף ב־10 ש"ח הק"ג, לחשבון בשווייץ ומשם לידי הקונטראס.

ובהזדמנות זו גם סיסמת פרסומת למשווקי הפיסטוקים: קנה פיסטוק והילחם בסנדיניסטים.

לתת ביד אחת ולקחת בשנייה

מוזרה ביותר היא הצעתו של נגיד בנק ישראל, הכורכת את הוזלת ריבית החח"ד בייקור האשראי המכוון. אשראי מכוון זה מיועד בעיקרו ליצוא ואינו ניתן בתנאים מסובסדים, להיפך — בתנאים היקרים במקצת מהנהוג כיום בשוק העולמי, ליבור + 2%. כלומר, ייקור האשראי ליצוא הוא ייקור עלויות היצוא ופגיעה בכושר התחרות של המשק. מה הטעם לחתור, מצד אחד, להוזלת עלות העבודה, כאשר מצד שני מייקרים את עלות ההון?

לפיכך יש להוריד את הריבית על האשראי המקומי, ללא כל תלות בריבית על האשראי ליצוא. הורדת הריבית תאפשר לשוק ההון להתחרות על הכסף החופשי באמצעות הנפקות של מניות וגיוס ישיר של השקעות.

מוזילים את הרכב ואף אחד לא קם

המכוניות הפרטיות הגדולות יוזלו החל מ־1 בינואר. צעד זה נעשה ונתמך בידי אותם אנשים הזועקים יום־יום כי היבוא גדל, ועדיין זכורות זעקותיהם כאשר הוזל יבוא מסוג זה בימי ארידור, בשיעורים דומים.

ההסכמים עם השוק המשותף וארה"ב אינם מחייבים להוזיל את המכוניות. הם מחייבים להקטין מכס, הניתן לקיזוז באמצעות מס קנייה. מס קנייה, כידוע, מוטל על יבוא ועל תוצרת מקומית גם יחד, בעוד המכס מוטל על יבוא בלבד. ההסכם נועד למנוע אפליה לטובה של הייצור המקומי. מאחר שבארץ כידוע אין ייצור מקומי של מכוניות, ניתן להמיר את מלוא הטבות המכס בהעלאה מקבילה של מסי קנייה.

אין כל הצדקה להוזיל את מרכיב המס על מכוניות מיובאות, כאשר על הפרק עומדת רפורמה במיסוי ההכנסות, ובמיוחד הורדת מסים על העבודה.

אם מקטינים מסים על הצריכה, בתקציב מתוח, קשה יהיה באותה עת גם לבצע רפורמה במיסוי ההכנסה.

במקום פטור נוסף — מיסוי לכל

קשה לראות גם סיבה מיוחדת לתת פטור ממסים על רווחי הון של המניה ב„אגד". חבר „אגד" יכול לשלם מס על רווחי הון ריאליים ממנייתו לאחר ניכוי הרווח האינפלציוני המדומה. אם לא ישלם מס על רווחיו ההוניים, הוא יצטרך לשלם מס גבוה יותר על הכנסותיו מעבודה.

הסיבה היחידה העשויה להצדיק מתן פטור למניות חברי „אגד" וחברי קואופרטיבים בכלל, היא שהן אינן נסחרות ואינן יכולות להיסחר בבורסה. וכידוע, רווחי הון ממניות הרשומות בבורסה פטורות ממס אף בהחזקה לתקופות קצרות. אולם הדרך לביטול האפליה היא באמצעות הטלת מיסוי מתאים על רווחי ההון בבורסה, ולא ע"י מתן פטורים נוספים לרווחי הון. אם הפטור הזה יינתן לקואופרטיבים, קשה יהיה למנוע את הרחבת הפטור גם על רווחיהם של בעלי עסקים נוספים.

צבי טימור

ועדת שטראוס ממליצה:

הטבות מס לעצמאים וחברות והכבדה על השכירים במיסוי רכב צמוד

הוועדה הציבורית לבדיקת היבטי מס הנוגע של השימוש ברכב, בראשות רואה החשבון ישראל שטראוס, הגישה את המלצותיה לשר האוצר משה נסים. אם יתקבלו ההמלצות, יוכבד המס על השכירים ולעומתם עצמאים וחברות יזכו בהקלות.

הוועדה ממליצה לקבוע סכומים מתוקנים, על־פי ההוצאות הריאליות, ביחס לשווי השימוש ברכב צמוד על־ידי עובדים שכירים. לגבי רכב שגילו עד חמש שנים יגדלו סכומי הזקיפה (שווי שירותיו של הרכב הצמוד) בשיעורים שבין 4 ל־40 אחוזים. התוספת מתקרבת ל־40 אחוז בדגמי 1801־2000 סמ"ק. במכוניות קטנות יותר יעמדו הסכומים המתוקנים על 190־820 ש"ח לחודש, לפי גודל המכונית.

לגבי רכב שגילו מעל חמש שנים תחול הפחתה גדולה של הזקיפה הנוכחית, פרט לדגמים בעלי נפח מנוע מעל 1,800 סמ"ק.

עידכון סכומי האחזקה יתבסס על מדדי המחירים ואחזקת כלי רכב שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. כן ממליצה הוועדה כי עיתוי העדכון יהיה בעת תשלום תוספת יוקר או עידכון מדרגות המס.

גובה הזקיפה לכלי רכב צמודים מסחריים יהיה אחיד לכל סוגי הרכב, והוועדה ממליצה להעמידו על 86 ש"ח לחודש. מומלץ, שלגבי רכב פרטי הצמוד לעובדי המדינה תשלם המדינה את המס על 50 אחוז מהזקיפה, בגלל הקילומטרז' הגבוה שעושים עובדים אלה.

החלק השני בהמלצות הוועדה עוסק בניכוי הוצאות להחזקת רכב על־ידי עצמאים וחברות. מומלץ לבטל את הצורך ביומני רכב וברישום קילומטרז' בכל אחד לחודש. במקום זאת ינוכו היקף ההוצאות לדלק ולתחזוקה על הצהרה שתינתן רק פעם בשנה, על סמך המונה במכונית.

לגבי מכוניות פרטיות מוצע להתיר לניכוי את כל ההוצאות המשתנות המתייחסות לפעילות העסקית המתבטאת בקילומטראז' העולה על 9,000 ק"מ בשנה. כן מוצע להתיר לניכוי 50 אחוז מההוצאות הקבועות, שאינן מותרות כיום לניכוי. עוסקים שאין להם משרד והמנהלים את פעילותם מביתם, כמו סוכני ביטוח או רופאי ילדים, יוכלו לנכות לפחות 35 אחוז מההוצאות, גם כאשר הקילומטרז' שלהם אינו גבוה, בשל העדר נסיעות לעבודה.

לגבי ההוצאות הקבועות יזכו עצמאים וחברות בהקלה נוספת. מספר הקילומטרים המזכה ניכוי חלק מההוצאות הקבועות לצרכי מס יופחת מ־36 אלף ל־24 אלף ק"מ בשנה.

לוועדה הוגשו 52 תזכירים מכל מגזרי המשק. חבריה — הכלכלן יעקב אשר, מנכ"ל בנק „טפחות", רו"ח חיים בן דוד, עו"ד משה דרוקר ורו"ח ישראל שטראוס — ציינו שההסתדרות וחברת העובדים נמנעו מלהתייחס לנושא, למרות שהוא נוגע לעשרות אלפי שכירים ולאלפי כלי רכב של מפעלי חברת העובדים, בעוד כל ארגוני המעסיקים העיקריים וארגונים רבים של עצמאים הגישו לוועדה הצעות ותזכירים.

אודי נחשון

חברות הדלק תובעות מהמדינה עשרות מיליוני דולרים

חברות הדלק הגישו תביעה נגד מינהל הדלק המייצג את המדינה, בנושא הקפאת המחירים בענף הדלק, מסר לכתב „על המשמר" עמיר מקוב, מנכ"ל חברת „סונול". התביעה נוגעת בפירוש להסכם בדבר מבנה מחירי הדלק שנחתם בין הממשלה והחברות. את התביעה הגישו חברת „דלק" באמצעות עו"ד ישראל קנטור, וחברת „סונול" באמצעות עו"ד מישאל חשין. נציגי „פז" לא שותפו בתביעה, בהיותם חברה ממשלתית, אם כי עוה"ד נפתלי ליפשיץ, המייצג את „פז" מודע לתביעה.

לכתבנו נמסר, כי מדובר בתביעה אזרחית, העוסקת בפירושים טכניים של סעיפים שונים בהסכם על מבנה המחיר, שלדעת החברות הממשלה לא היתה רשאית להקפיא אותם. הסכום נאמד בעשרות מיליוני דולרים. טרם הוגש כתב הגנה מטעם המדינה.

ח.מ.

● בנק לאומי ובנק דיסקונט הודיעו אתמול על פתיחת מבצע להשלמת ההפקדות לקרן ההשתלמות ק.ה.ל. לשם ניצול הטבות המס יעמידו הבנקים האלה הלוואה עד סכום של 2,160 ש"ח לעובד, בריבית „פריים" + 18 אחוז לשנה, להחזר ב־10 תשלומים חודשיים. בנק הפועלים כבר הודיע על מתן הלוואות למבקשים להשלים את הפקדותיהם בקופות גמל וקרנות השתלמות. הבנק יעמיד את ההלוואה בריבית זהה („פריים" + 18 אחוז לשנה) להחזר ב־10 תשלומים חודשיים.

● משפחת קליר ממשיכה להשתלט על מניות „ארגמן", באחרונה רכשה חבילת מניות מבל"ל השקעות. לאור רכישות אלה חייבה הבורסה את משפחת קליר, אם אחזקותיה יגיעו ל־66 אחוז מכלל זכויות ההצבעה, לבצע הצעת רכש לציבור המחזיק במניות „ארגמן".

● התאחדות התעשיינים דורשת מהאוצר להסיר את העיכובים ביישום התוכנית החדשה על הטבות המוצר, שתוזיל את הפוליסה ליצואנים לארה"ב, ולהעמיד לשם כך ערבות מדינה לתוכנית זו כנדרש. כבר לפני למעלה משנה פנתה ההתאחדות לחברה הממשלתית לביטוח סיכוני סחר־חוץ בבקשה להוציא פוליסה שתהיה זולה מהפוליסות הקיימות בשוק, משום שמרבית היצואנים בישראל ישתמשו בשירותי חברה זו.

● חברות „הפועלים" („הדקי", מקבוצת בנק הפועלים), יאפשרו לרכוש תעודות השתתפות בשש קרנות נאמנות שבניהולן בהנחה של 50 אחוז משיעור התוספת. ההנחה תחול על הקרנות הבאות: „יבול", „מגל", „ארז", „סנונית", „חוחית" ו„זמיר", במשך כל חודש דצמבר.

העורך הכלכלי: צבי טימור

מרחב תכנון מקומי
כפר־סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
בדבר בקשה להקלה ושימוש חורג
הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה להתיר על חלקה/ות לכל בגוש 6441 רחוב רוטשילד מס' 48 הקלה/הקלות כלהלן: תוספת 3.15% לאחוזי הבניה המותרים בבנין מסחרי 634 מ"ר במקום 620 מ"ר.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל. ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
יצחק ולד, יו"ר
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה כפר־סבא

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% ברחוב שרשרת מס' 10 גוש 6628 חלקה 72.
תיק בנין 010־1/954
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה
הודעה לפי סעיף 148 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן החוק):
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להתר בניה בגוש 7654 חלקה 370 מבוקשת הקלה בקו בנין צדדי דהינו 2.8 מ' במקום 3 מ' המותרים לפי תוכנית רע/1/71.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולפוביץ, יושב ראש
הועדה לתכנון ובניה

עירית אשדוד
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעת פרסום/שימוש חורג/ עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, נתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית, בקשה /להתרת שמוש חורג / מתכנית מפורטת מס' 3/101/02 תיק בניה 56/34
שם המבקש רנטל ארט אשדוד מהות הבקשה: התרת שמוש חורג ממגורים למעבדה לצלומי קירניים בחלקה 1 בגוש 2071 ברחוב רוטרין 54/4 אשדוד
כל המעונין יוכל לעיין בבקשה ובתכניות המצורפות אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשדוד, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור /שמוש חורג/ רשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.
א. אזולאי, יו"ר
הועדה המקומית
לתכנון ולבניה, אשדוד

מרחב תכנון מקומי
השומרון
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוגשה בקשה לחלוקת חלקה 27 בגוש 10101 בפרדס־חנה. שבאישורה יש משום הקלה לעניין המירווחים הצדדיים. המרווח המותר בתכנית ש/139 הוא 4 מ' והמרווח המבוקש בין 3 ל־2 מ'.
התנגדות מנומקת בכתב, יש להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לועדה המקומית השומרון (ת"ד 58 זכרון־יעקב 30900).
יו"ר הועדה המקומית השומרון
תאריך פר בית תשמ"ו 22/6/86

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04-640775
הודעה על־פי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: מר ברוכי יגאל — לאשר בדיעבד סגירת קומת עמודים ברח' רניה מספר 26 חלקה 161 בגוש 12263 הדר־הכרמל.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה של 2.3 מ"ר מעל למותר.
2. תוספת קומה מעל למותר עקב סגירת קומת עמודים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה', בין השעות: 08.00–11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
איתמר יונובין
מהנדס העיר

עירית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה ע"י שמעון שטסביץ, כתובתו רחוב הורדים 24, כפר שמריהו בקשה להעיר את הקרקע שבמקום: שם הישוב — כפר שמריהו, רחוב הורדים מספר 24 גוש 6666 חלקה 667 ומהותה הקלה/לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה/תאור הוויינו: בקשה להעברת 3.7% מקומה א' לקומת קרקע ללא תוספת אחוזי בניה בסה"כ.
כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
אלי לנדאו,
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבנית מרחב הרצליה

חוק התכנון והבניה — תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי המרכז
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, המרכז, הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מפורטת מס' במ/1434" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: העברת חלק מחלקה 120 משטח ציבורי פתוח לאזור מגורים ב', קביעת קו בנין לבנינים קיימים עפ"י התשריט וקביעת שטח למבנה עזר קיים 16.47 מ"ר עפ"י תשריט.
ואלה השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 3632 חלקה 88 מחלקה 120 רחוב הגרקיס, באר יעקב.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה. ועליה לכלול מידע המכנות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר התום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דוד שיש, יו"ר
הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
תאריך 16 באוקטובר 1986
18.9.86

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה להעברת אחוזים מקומה לקומה הקלה בקו בנין צדדי 10% וקו בנין אחורי והקלה למרפסות מוכה עפ"י תכנית „מ" ברחוב אחד העם מס' 59 גוש 6136 חלקה 194/2. תיק בנין 059—3/011. בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה
08.00 טלוטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 קשת ועגו — אור החיים וכו 08.40 כלי טרות — ביניים 09.00 ארץ מולדת — אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה (כ) 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב) — המצבים השונים של החומר 10.00 שעת כושר 10.10 אנגלית ה' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 אנגלית ו' 11.15 ערבית מדוברת (ע"ה) — טריק פי (אל) סחרא 11.30 אנגלית ח' 12.00 מדעי הטבע על־יסודי — וירוסים 12.25 אנגלית ט' 13.00 היסטוריה על־יסודי־עשרה — הרפורמציה — מאה מתקוממת 13.30 סרות — משפט הירושה 14.00 טלוטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.15 קשר משפחתי (ש.ח.) 15.00 טאו טאו — נסיכי הנחליליות והדרקון 15.25 רחוב סומסום — לרקוד 16.00 זהו זה 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר 17.30 „מקרון 1" — סדרה של מדע בדיוני „סיפור אהבה" 17.55 „ג'יין אייר" — הפרק השלישי: כסי — האומנת של ג'יין — באה לפנימיה ומספרת לג'יין כי דודה, חיפש אותה בבית הדודה. אך עזב והפליג למרחקים. ג'יין עוזבת את הפנימיה. אל אחוזת ת'ורנפילד, ללמד את בתו של מר רוצ'סטר. רוצ'סטר, איש קשוח, נוקשה ומוזר 18.20 סרט מצויר 18.25 פסוקו של מקום — מבט אל בנישמן 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 „שבועון טלוויזיה" (ערבית) 19.00 „מפגש" — תכנית דיון בענייני השעה (ערבית) 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 מבט ספורט 20.45 לקראת שידור 21.00 מבט לחדשות 21.30 „אנתרופולוגיה במבחן" — סרט תעודה בעקבות מחקרה של האנתרופולוגית מרגרט מיד על פפואה — גיניאה החדשה. הסרט מציג ויכוח על שיטות המחקר האנתרופולוגי. יש הטוענים, שהאינפורמציה שקיבלה הגב' מיד לא הייתה מדויקת, שלא נועצה בתושבים והיתה משוחדת מראש ברעיונות. אחרים מרגישים מנוצלים. החוקרים — הבונים לעצמם קריירה על חשבון הנחקרים, בלא תמורה. באוניברסיטה של פפואה — גיניאה החדשה נלמד מדע האנתרופולוגיה על־פי מחקרים שעשו חוקרים מן המערב. יש הדורשים כיום לשלב אנתרופולוגיה „תוצרת בית" עם „תוצרת חוץ" 22.30 „ראול ואלנברג". הפרק השלישי: אשת שר החוץ ההונגרי מסייעת לוואלנברג. מאמציה מביאים להפסקה זמנית של המשלוחים והגירוש. אייכמן אינו מוותר, גם כאשר טנקים רוסיים מתקרבים לבודפשט 23.15 „גלריה" — תכנית העוסקת באמנות בארץ ובעולם 23.55 פסוקו של יום חדשות.

רדיו
קול המוסיקה
07.09 „בהאזנה נינוחה" [illegible]

רשת א'
[illegible]

(ש.ח.) 15.30 „קתדרא" — בימת רדיו. ד"ר שמעון לוי — „הבטים פואטיים ודרמטיים בטכסט מסוף המאה הי"ז" (ש.ח.) 15.53 „ספר חדש" — סקירה 16.05 „ארץ לא נודעת" 17.10 רגע של עברית 17.12 „מגישים שיר" 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — „צרפתית למתקדמים" שיעור מס' 56 18.30 „שירים לעולם" 22.05 „לכל אדם כוכב" — עם האסטרולוג אילן מקר — מזל „קשת"

רשת ב'
07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „עושים עניין" עם שלום קיטל ובני גזית 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 „כל צבעי הרשת" 11.30 „סע לשלום" — עם גדעון הוד 12.10 „אלף־אלף" ב„בית" — עם אהוד מנור 13.00 א"ו — „בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.06 „בת צחוק" — הוו והומור 16.05 „רגעי קסם" 16.05 „שירים ושעורים" 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" 18.06 שירים עבריים 18.45 היום בספורט 19.00 „היום הזה" 20.05 „שרשים" — שבועון לענייני פולקלור ועדות 23.05 „מסביב לעולם בשעה קלה" 23.05 „בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי

גלי צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת — פסיכולוגיה של החלומות. אופיים האמיתי של החלומות מרצה: פרופ' צבי גיורא 06.30 „מוקדים עיר" 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי 09.05 בוקר טוב ישראל 09.05 „אילה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 „הפסקת 10" 11.05 „בכון לעכשיו" — עם דן שילון 13.05 „אחר אחר" — פזמונים ישראליים 14.05 „דו רה יומי" — עם דובי לנץ ודני קרסל 15.05 „פגישה יומית" — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.54 „באופן מילולי" — פינתו של אבשלום קור 17.00 ערב טוב ישראל 18.05 שעה קלה על כלכלה 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה 19.05 פזמונים לכולכם 20.05 „עד משדר" — מגזין לענייני צבא וביטחון (ש.ח.) 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת. פסיכולוגיה של החלומות. אופיים האמיתי של החלומות. מרצה: פרופ' צבי גיורא 23.05 על הדבש ועל העוקץ 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראלים 23.55 „שיחת חצות" — עם פרופ' רות גביזון מהפקולטה למשפטים באונ' העברית 00.05 ציפורי לילה — עם אלי ישראלי 03.05 לא רוצים לישון

רשת ג'
07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה, כבר תשעה עם אבי אתגר 10.05 שבעים מי יודע 11.05 שעה תמימה — עם מלאכי חוקיה 12.05 רק מוסיקה 13.05 רק בימי חול 14.05 סומך חור 15.05 חדש, חדיש ומחודש — עם שוש עטרי 16.05 הצגה יומית 18.06 קול בו — שבועון טוס 20.05 לי ולך — שיר וברכה 21.05 מוטע רוק 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע
תל־אביב
אורלי: צביטה בלב 5, 7.15, 9.30
בית לסין: מלחמה ואהבה 23.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
גת: אהבה מכושפת 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: יומן נעורים 7.00, 9.30
דקל: צרות גדולות בצ'ינה טאון 5, 7.15, 9.30
דרייב אין:
עיר ללא רחמים 5.45, 7.45, 9.45
הוד: שבט רב המערות 5, 7.15, 9.30
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור חדש: ירח דבש מכושף
פאר: שתי אצבעות מצידון 5, 7.30, 9.30
סינמה 1: תרגיל לבלשית מתחילה 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: ניצוץ החיים 5, 7.15, 9.30
פאריס: עוברת אורח 12, 2, 7.15, 9.30
מנהטן 23.30
רבינזון:
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 5, 7.30, 9.50
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 5, 7.25, 9.45
חן 3: צבע ארגמן 5, 7.40, 9.45
חן 4: רונה פלור 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: רומן של אתמול בלילה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: איש הצנח 5, 7.15, 9.30
תכלת: ראובן ראובן 4.30, 7.15, 9.30

רמת־גן
אואזיס: שובו של הנוסע השמיני 4, 6.40, 9.30
לילי: חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
ארמון: טוראית בנג'מין 5, 7.30, 9.45
רבינזון:
גן 1: היחסן מבברלי הילס 5, 7.20, 9.40
גן 2: נשיקת אשת העכביש 7.20, 9.40
גן 3: שלושה רווקים ותינוק 5, 7.30, 9.40
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: שבט רב המערות 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: הפיראטים 4.30, 7, 9.16
בית אגרון:
גליפולי 17.30
קרמר נגד קרמר 19.30
דיווה 21.30
ארתור 24.00
בנייני האומה: מונה ליזה 7.00, 9.00
כפיר: חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: אהבה מכושפת 4.30, 7, 9.15
מיטשל: בעקבות הכדך 7.00, 9.00
סמדר: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.30
חבירה: שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.15
אוריון
אור 1: שובו של הנוסע השמיני 4, 6.30, 9
אור 3: צרות גדולות בצ'ינה טאון 4.30, 7.00, 9.00
עדן: איש הצנח 4.30, 7.00, 9.00

חיפה
ארמון: איש הצנח 4, 6.30, 9.00
אורה: שבט רב המערות 4.30, 7.00, 9.15
חן: שובו של הנוסע השמיני 4.30, 7, 9.15
עצמון 1: אהבה בשחקים 7.00, 9.15
עצמון 2: מונה ליזה 4.45, 7.15, 9.30
פאר: כולם נפלו על הראש
קרן אור המחודש: עוברת אורח 4.30, 7.00, 9.15
רון: נסיעה נעימה 4.30, 7.00, 9.15
אמפיר: ירח דבש מכושף 4, 6.30, 9.00
אורלי: זכרונות אהבה מפירנצה 6.45, 9.15

נתניה
שרון: תעלול קטלני 5, 7, 9.15
סטודיו: שכרון חושים 5, 7, 9.15

חולון
מגדל: צביטה בלב 5, 7.15, 9.10
מגדל: הצבע ארגמן 6.00, 9.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: אהבה בשחקים 5.00, 7.15, 9.30
מלון מגדל דניאל:
הטרמפיסט 19.15, 21.30

באר־שבע
חן: אהבה בשחקים 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.10
היכל 2: אהבה בשחקים 5, 7.15, 9.30
היכל 3: הצבע ארגמן 5, 7.15, 9.36

עפולה
מופתרון: נסיעה נעימה 8.10

רעננה
אורות: יפה בחורור 4.30, 7, 9.00

גבעתיים
הדר: הטוב הרע והלא נורא 5.00, 7.15, 9.30

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: יחיד נגד עולם 5, 7.15, 9.40

תיאטרון
הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 27.11
חדוד וניה: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 27.11 בשעה 20.30
„קידוש"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים
מוזר — חביבה רייק 20.
חולון
מכבי — שנקר 35.
ירושלים
מוריה — דרך בית לחם 82.
נתניה
תרופה — הרצל 2.
פתח־תקוה
כפר־גנים — לוחמי הגיטו 6.
רמת־גן
הרסה — כצנלסון 151.
תל־אביב
כס — פרישמן 66;
מוזר — מוזר 3.
חיפה
חניתה — חניתה 22, נ"ש.
רעננה — כפר־סבא
אבנר גלעד — וייצמן 34, כ"ס.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
ביקור חולים — ילדים; שערי צדק — פנימית, נשים; הדסה ע"כ — כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יסתור מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה ת"א — 226027 (24 שעות), חיפה — 04-229488 (11.00–20.00), נהריה — 04-920014 (11.00–20.00).
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' — טל. 282782.
„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-281680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשרותים שלך החסה לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב תבפן 26, קומה ב', טל' 533566. פתוחה מדי יום בימים, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות מתאם טלפוני בלבד.
ירושלים מגנר שער 3 (ליד המשביר) קומה א' טל: 294869, 03-285832.
מרכז סיוע לקורבנות אונס לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-52432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111
ער"ן ילדים ונוער — טל' 261115
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111
ער"ן נתניה — טל' 053-35816
סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. [illegible]

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100, אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'–ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'–ה': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 16.00
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 16.80, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום חג בלבד.

בחקלאות
בעריכת יוסף גלילי

ראייה צלולה על מאזן מים מדולדל

מאת מיכה אפרתי

מצוקת המים מחייבת אותנו לשידוד מערכות אמיתי, שייעשה ללא היסטריה ולא יפגע ברקמות ובמערכות עדינות, שהן חיוניות עבור המדינה.

בהיות חברינו הנפגעים העיקריים מהגרעונות במשק המים אנו, נציגי החקלאות וההתיישבות, נושאים באחריות לעתידנו ולדאגה למשק מים תקין בעתיד. עם זאת, יש להדגיש, כי הסכמנו לקיצוץ ב־200 מיליון ממ"ע בשנה זו, למרות הפגיעה החמורה והכבדה בהכנסות החקלאים. יש לראות בקיצוץ זה כקצה גבול היכולת שמסוגלת החקלאות לשאת. מאחר ועיקר הנטל של צמצום והעברת המים, יתבטא בהעברת מים שפירים מהחקלאות לסקטור העירוני, ועם את העברת מי־קולחין מהסקטור העירוני לחקלאי, יש להטיל את עומס עלות הפיתוח והסילוק על מייצרי מי הקולחין.

על הממשלה להקציב מיידית 330 מיליון דולר לפיתוח מקורות מים חדשים עד 1990, אשר יוסיפו בארבע השנים הקרובות 270 מיליון ממ"ע מים, שאינם זמינים כיום. וכ־270 מיליון דולר נוספים להשלמת שלב 2000. מן הראוי לזכור, כי רוב ההשקעות לשלב 90' הן בבחינת מחיקת סיגור של אי־ביצוע הנדרש מתוכנית החומש הקודמת.

עובדות ונתונים
בתקופה שבין 1985־78 פיתחה החקלאות וההתיישבות 57 ישובים חדשים; כאשר התוצר החקלאי עלה מ־1,840 מיליון דולר ל־2,255 מיליון דולר בתקופה מקבילה. כל זה נעשה באמצעות 80 מלמ"ק, מתוכם רק כ־11 מלמ"ק ראויים לשתייה.

כאותה תקופה גדלה הצריכה התעשייתית והעירונית בכ־70 מלמ"ק - כולה על חשבון מים ראויים לשתיה.

נתונים אלו סותרים את הטענות הנשמעות על גידול בתצרוכת המים של המגזר החקלאי, על חשבון ניצול יתר של המקורות.

לעומת זאת, מצביעים הנתונים על שמירת המדיניות הנקוטה (מאז שנות ה־70), המחייבת הקפאת התצרוכה החקלאית במים שפירים, כל זאת - מבלי לגרוע ממנה דרישות פיתוח, הרחבה ותוספת משימות של יחידות התיישבותיות חדשות.

במשך עשורים השנים האחרונות גדלה התפוקה הריאלית על ענפי השדה. מכל מ"ק מים בשיעור של 4.5 אחוז בכל שנה - דבר שהוא ללא תקדים בחקלאות אחרת בעולם או בסקטורים אחרים במשק הישראלי. השגיות זו בוצעה בעיקרה על־ידי סדרה רחבה ועניפה של פרוייקטים של יעול וחיסכון במים, אשר בתחילה קיבלו את תמיכת המדינה, ובעת האחרונה נעשים, בעיקרם, יותר ויותר על־ידי הסקטור החקלאי, בכוחותיו המוגבלים ובהון רב.

כנגד המאמצים וההישגים הנ"ל, של סקטור החקלאות וההתישבות, מדהימה העובדה עד כמה לא עמדו הסקטורים האחרים — ובתוכם המדינה, ביעדים ובתכניות שנקבעו על־ידם: מתוך 600 מיליון דולר שיועדו לפיתוח, השבחה והמרת מים, (ראה תוכנית החומש לחקלאות 1979־85) הושקעו למטרה זו 135 מ' דולר בלבד המהווים פחות מ־23 אחוז מהנדרש. כל זה כאשר פוטנציאל של מעל 250 ממ"ק (ובהם בעיקר קולחין) עדיין ממשיכים להיות מטרד אקולוגי ותברואתי שחלקו זורם לים.

מתוך נתוני מקורות לשנה האחרונה עד ספטמבר מסתבר, כי בעוד שהחקלאות, אשר מקור פרנסתה על המים — קיצצה את תצרוכתה בשיעור של 17.5 אחוזים, קיצצו הסקטורים האחרים את תצרוכתם בשיעור של כ־3.5 אחוז בלבד.

עובדות אלו הינן תמוהות וחמורות עוד יותר, נוכח האצבע המאשימה של גורמים שונים, וביניהם אלו השותפים בהחלטות שהוצגו לעיל — אותם מגנים הללו לחקלאות ולהתיישבות, ביניהם קבוצה משמעותית של מומחים הסבורים, כי קיצוץ הינו תחליף למדיניות. מאחר והנושא יקר לנו לא ניגרר לפולמוס ונתווה כללים ועקרונות למדיניות משק המים.

ללבן עקרונות
לקראת הצגת עיקרי הפעולות הנדרשות לחומש והעשור הקרובים, יש ללבן את עקרונות מדיניות פיתוח משק המים לטווח ארוך:

חייבת להתקיים סימטריה ועקביות מלאים בהגדרת חשיבות ורחיפות הנושא, מול המאמצים והמשאבים הדרושים לפתרונם.

יש לשאוף לרמת הוגנות נאותה בין הסקטורים השונים בנשיאה בנטל ובעומס, אשר יגזרו מהצורך לפתור את בעיית המים.

יש להמשיך לפתח ולעודד את השילוב המוצלח בין טיפול וניצול שפכים, אשר הוכח כפתרון יעיל — הן השקעות והן באנרגיה יקרים.

במקרים בהם מתקיים קיצוץ מים — המהווה קיצוץ משמעותי בהכנסה — יש לפעול לפי נורמות, תקדימים ורמת הוגנות המקובלים במדינה — במילים אחרות לפצות את הניזוקים. תוך מגמה להשאירם בכלל הניתן במעגל הייצור וההתיישבות.

בתוך מהלכי התכנון והפיתוח יש להדק ולחזק את הדיאלוג והקשר בין התכנון, הביצוע וההתארגנות של הסקטור החקלאי — התיישבותי במשולב עם משק ומפעלי המים — המהווה תנאי כל יעבור למימוש תכניות פיתוח יעילות ומציאותיות.

בתוך מהלך פיתוח המים, יש לשאוף להתאמת איכותם לייעדים ולשימושים השונים ולהורדת עלות הולכתם, באמצעות פיתוח מפעלים מקומיים המורידים מעומס הובלת המוביל הארצי.

עת לעשייה
על המדינה וקברניטיה, באמצעות הרשויות המוסמכות, חלה חובה לבצע לאלתר תכנון אסטרטגי משולב ומתעדכן של משק המים, במשולב עם תכנון החקלאות וההתיישבות, והסקטורים האחרים. על תכנון זה לתת ביטוי למשקלה הכלכלי והחברתי ותרומתה הלאומית כפי שהוסבר לעיל.

יש להתאים לאלתר את סדר הגודל של המשאבים לפיתוח, תאום, ארגון ובקרה על משק המים, לסדר העדיפות הלאומית של הנושא, ולהקציב את מלוא המשאבים המתוכננים לנושא — בלוח הזמנים הנקוב, כפי שיגזרו מהתכנון האסטרטגי והאופרטיבי.

יש לפתח לאלתר את כל אותם מקורות המים הבלתי מנוצלים של כ־270 מיליון הכוללים: מי ביוב, מי שטפונות, מים מליחים ויתרת מים מתוקים.

על תכנית הפיתוח לקחת בחשבון ולכוון לתמורות הבאות במשק החקלאי:

התאמה משולבת של גידולים ומים לפתרונות מקומיים תוך כדי מעבר לגידולים עתירי הכנסה, או לחילופין — גידולים המתאימים למים שוליים ולמי ביוב.

הרחבת מערכת ההולכה על מנת לאפשר גמישות ויכולת תגבור ויסות האספקה תוך מתן דגש מיוחד לאיוורים מועדפים.

מחקר ופיתוח לצורך הגברת חיסכון וייעול במים על־ידי החדרת שיטות השקיה מתקדמות וחדשניות להגברת התפוקה ליחידת מים.

יש להגביר היוזמות, הפעילויות והפרוייקטים לעידוד ואכיפה של יעול ושיפור רשתות המים העירוניות, לצמצום פחת (במים) תוך החדרה מתמדת של [illegible] ואמצעים טכנולוגים, תחיקתיים ומנהליים ליישום חיסכון בסקטור זה.

אין מנוס מלהשקיע משאבים מיוחדים ובסדר גודל מספיק, ובמקביל לשקוד באופן מתמיד, על פיתוח רעיונות ויוזמות — על מנת להאיץ כיווני המחקר והפיתוח השונים ביצירת ופיתוח מים ממקורות ובשיטות מתקדמות וחדשניות — כולל התפלה ודומיה — על מנת לפרוץ את המגבלה, שהיא מהכבדות והמעיקות ביותר לפיתוח המדינה — מגבלת המים.

כמו כן יש להגביר בצורה משמעותית את המשאבים הניתנים לפיתוח יכולת לגדל ולהפיק תוצרת חקלאית למיניה ממים מליחים ממי ים ומכל מקור מים קיים ועתידי באיכויות שונות.

הנתונים והמספרים סופקו על־ידי המחלקה הכלכלית של המרכז החקלאי.

כותב המאמר הוא יו"ר ועדת המשק במרכז החקלאי.

מבוקשים — גידולים חדשים

מאת דוד אור

החיפוש אחר גידולים חדשים זכה להתעניינות מוגברת בחודשים האחרונים. הסיבות לכך נעוצות בירידה ברווחיות של גידולי השדה למיניהם, בתוצאה מעודפים מצטברים אצל הארצות היצרניות והיצואניות הגדולות בעולם וירידת המחירים המתלוות להם.

סיבות נוספות הן הקיצוצים במיכסות המים, הדוחפים לאינטנסיפיקציה ופריצת המצב של התלות בגידול אחד או בשניים, איתם קם ונופל המשק החקלאי הגדול, גם מטעמים מקצועיים.

החיטה בחורף והכותנה בקיץ היוו ומהווים את עיקר השטח הזרוע במשק הגדול ואת כלל המשטח הזרוע במדינה. מבחינה זו אין להם בשום אופן תחליף בעתיד הנראה לעין.

החיפוש אחר גידולים תחליפיים אינו אופייני רק לנו. בעולם המפותח דנים, חוקרים ומתעניינים בזה לא פחות מאשר אצלנו — ללא הואיל. כולם רוצים לשמור, מסיבות כלליות ואקולוגיות, על האוכלוסיה החקלאית המצומצמת, שמספקת מזון, ועל השטחים המעובדים והירוקים. בישראל מיתווסף לכך נימוק פוליטי־לאומי. ההצעות בעולם המפותח מתחלקות בעיקר לשתיים: יעור כלכלי חילופי לשטחים נרחבים על־ידי הפיכתם לשטחי־נופש או יער מסחרי וכו', או שימוש תעשייתי של הגידולים כחומר־גלם למוצרים בהרכב הדלק. ירידת מחירי הנפט עצרו את מאמצי המחקר בכיוון זה. נוסף לכך, קיימות תוכניות לעידוד אי־זריעה על־ידי תמיכה כספית מאסיבית. המשותף לכל הארצות הללו הוא התמיכה במחירי התוצרת, כדי להבטיח את החקלאים בפני הצורך לנטוש את הקרקע. מצב זה נכון לשנים הקרובות, אם כי ייתכנו תנודות, כתוצאה מאי־יכולת כלכלית של המדינות להמשיך בתקציבי תמיכה כה גדולים או מאסונות טבע וכו'.

חיטה — בינתיים ללא תחליף

נקווה שהוועדות למיניהן, שעליהן הוטל לחפש גידולים חדשים, יצליחו במשימתן. זו מלאכה שתערוך שנים ודורשת פיתוח שיטות עיבוד ואסיף המתאימות לאופי החקלאי הישראלי המתקדם, ואת בהנחה שאין הכוונה לייצר ולייצא במחיר של ויתור על עקרונות של עבודה עצמית או על־ידי העסקת עבודה זולה.

בינתיים עלינו לטפח את הקיים, שבו טמון פוטנציאל גדול, התלוי במחקר, בהדרכה, ברמה גבוהה של העובדים ובקביעותם, זו החוית העיקרית.

כתוצאה מירידת מחירים וקצוצי המים, גדל שטחי החמניות, החימצה, קטניות אחרות וגידולי־שמן, עם זאת, ההיקפים מצומצמים ביחס לצמצום שטח הכותנה והשוק הוא השוק המקומי. בעונה האחרונה אורגן הטיפול בגידולים אלו יותר מאשר בעבר, אבל עדיין מצויים משקים שמתוך תשבתו לטווח קצר מעדיפים לפעול בנפרד.

ארגון עובדי הפלחה יזום תיאום בין המגדלים, במידה שהן יגלו עניין ומחוייבות לכך, באופן כזה נוכל לווסת כמויות ולנהל מו"מ על מחירים, כדי להפוך את הגידולים הללו ליציבים ולא נתונים לתנודות חדות מעונה לעונה.

הצלחת המעולה תלויה ברצון המגדלים.

הכותב הוא — מזכיר ארגון מגדלי הפלחה.

קורץ
דיזל גנרטורים „קורץ"
למאור וכח
לתעשיה ● חקלאות ● ובנין
החברה המובילה בהתיישבות הקיבוצית ובארץ כולה
נציגים בלעדיים בישראל של
ROLLS ROYCE דיזל גנרטורים בגדלים עד K.V.A. 1500
ייעץ, שרות, ומלאי חלקי חילוף
לחברת „קורץ" צוות טכנאים מומחים, הנכון לקריאת הלקוח. ברשותנו מלאי גדול של חלפים וחלקים מקוריים. עם לקוחות החברה נמנים מוסדות רבים, כגון: מע"צ, תה"ל, מקורות, משהב"ט, דאר־ישראל, קיבוצים ומושבים רבים.
קורץ ובניו בע"מ
יהוד. אזור התעשיה (ע"י אמריקאר)
טלפונים: 03-363612 ● 03-359759 ● 03-350047

[illegible]
תיקוני טרקטורים מלגזות ומכוניות
GM CLARK Ford
אשקלון, אזור התעשיה.
טל' 051-23811 ● 051-24431

מנוסה בע"מ MENUSSE
המשור למגדלי הבננות
נוח לשימוש
ניתן להשחזה חוזרת
להשיג בחנות המפעל — מנוסה בע"מ
רח' קיבוץ גלויות 24 ת"א, בנין מרכזים
טלפונים: 03-820079, 03-810942

בחקלאות

נשירות
יוסף גלילי

כעץ אחד — לשיווק הדרים, פרות ופרחים

מאת נטע קוטף

לאחר שנים של התלבטויות, היסוסים, חילוקי דעות לגבי היצוא החקלאי ונוהלי השיווק והגיעו המוסדות הנוגעים בדבר, בראשם משרד החקלאות, למסקנה שיש לאחד את הפונקציות, של גופים שונים תחת קורת גג אחת, שתרכז את היצוא.

למסקנה זו הגיע שר החקלאות אריק נחמקין, כאשר אמר במסיבת עיתונאים: „חברת אגרקסקו ליצוא ושיווק פירות וירקות והמועצה ליצוא פרי הדר, הפועלים כיום בנפרד, יאוחדו איחוד מלא לגוף רשמי, שירכז את כל פעולות היצוא והשיווק של ההדרים, הפירות, הירקות והפרחים מישראל לשוקי העולם. נחמקין גם טען כי „השיווק המפוצל, כפי שהוא כיום, הוא אסון". בעוד שהאיחוד יאפשר „ביטול כפילויות בנתיבי היצוא והשיווק", יגביר את היעילות ויבטיח הספקת התוצרת בזמן לייעדים השונים.

ראשי אגרקסקו והמועצה לשיווק פרי הדר, אמוץ עמיעד וראובן אילנר, הם בעצה אחת עם שר החקלאות עוברה המבטיחה יישום הלכה למעשה מגמה חיובית זאת.

עליה תלולה

לפי האומדנים של ראשי אגרקסקו והמועצה לשיווק פרי הדר צפוי הייצוא החקלאי הטרי, בעונה הבאה 1986/87, לגדול ב־10 אחוז ולהגיע ל־250 אלף טונות בתמורה של — 250 מיליון דולר, לעומת ייצוא של 215 אלף טונות בתמורה של 220 מיליון דולר אשתקד.

הגידול ביצוא נובע בעיקר מעליה תלולה ביבול האבוקדו (ליצוא) וגם בגידול של ירקות. בענף הפירות צפוי יצוא של למעלה מ־100 אלף טונות לעומת 65 אלף טונות בעונה שחלפה; צפוי יצוא של 86 אלף טונות אבוקדו לעומת 53 אלף טונות בעונת 1985/86 — דהיינו גידול בשיעור של למעלה מ־60 אחוזים אומרים את התמורה

היחידה למבדקי איכות במסוף אגרקסקו באשדוד

המועצה לשיווק פרי הדר ישנן תוצאות מעשיות בתחום הלוגיסטיקה. כבר בתחילת העונה

בענף הפירות בלמעלה מ־100 מיליון דולר פו"ב; בענף הירקות מתוכנן יצוא של כ־114 טונות (30 סוגי ירקות) בתמורה של כ־50 מיליון הכמות זהה לזו של אשתקד ואולי אף תקטן. הסיבות: מכסות מים מוקטנות, מחסור באשראי ובטחונות (אצל הארגונים האזוריים).

בענף הפרחים תייצא אגרסקו כ־800 מיליון פרחים בכ־70 מיליון דולר פו"ב: אשתקד זכה הענף לעונה הטובה ביותר, וזאת לאחר שהיה שרוי במשך שנים במשבר עמוק. המהפך בשערי המטבעות. התארגנות יעילה וצירוף מזג אוויר טוב בארץ זיכו את המגדלים, בעונה שחלפה בתוספת של 30 מיליון דולר. בענף צמחי הבית וחומרי ריבוי, מצפים בשנה הבאה בעיקר בשוק האמריקני לתמורה של כ־15 מיליון דולר; בענף היצוא הכללי — הכולל תמרים, בננות, כבד אווז, דגים ומוצרים ביולוגיים יסתכם ביצוא בכ־20 מיליון דולר פו"ב.

לוגיסטיקה יעילה

במסגרת התוכניות לשיתוף עם מנצלת אגרקסקו פיניון (שטח פנוי, באוניות של המועצה להובלת אבוקדו לאירופה. במקביל כאשר האוניות של אגרקסקו מפליגות באוקטובר המועצה ניצלה שטח פנוי להובלת פרי הדר. בשנתיים האחרונות נחסכו מעל למיליון דולר על־ידי שתי המערכות.

מתחילת דצמבר תפעיל אגרקסקו, יחד עם המועצה לשיווק פרי הדר, אוניה שתפליג ישירות לאנגליה. הדלק הוזל, התובלה היבשתית התייקרה, הפלגה ישירה לאנגליה תחסוך מ־80 עד 100 דולר לטונה ותאפשר להגיע עם כמויות גדולות של תוצרת לקראת חג המולד. נוסף לכך אמר חיים קלה, דובר אגרקסקו, תפעיל החברה 4 אוניות קירור מאשדוד למרסיי עם 2 הפלגות בשבוע, ואילו ק.א.ל. תפעיל מדי יום מטוסי ג'מבו 747 מנמל התעופה בן גוריון למסוף אגרקסקו בקלן, ובאמצעות „אל־על" ליעדים אחרים באירופה ובארה"ב. 50 אלף טונות יוטסו באוויר וכ־200 אלף טונות תוצרת חקלאית בדרך הים. התקציב הכולל של התובלה יסתכם בסביבות 65־70 מיליון דולר.

חלוץ וינאי

מאת יוסף גלילי

15 שנה פעלה חברה פרטית בשם „אלקטריק" בווינה היא קנתה פרי הדר מהמועצה לשיווק פרי הדר בישראל ושיווקה אותו בשוק האוסטרי. „בור" רכשה את החברה ושיווקה פרי הדר תמורת עמלה שקיבלה מהמועצה לשיווק פרי הדר.

החל מה־1 באוקטובר 1986 נרכשה „אלקטריק" על־ידי אגרסקו והמועצה לשיווק פרי הדר על בסיס של 50 אחוז כל אחת. בקל משה, חבר מושב נהלל, שמנהל את הסניף המשותף בווינה, שהוא הסניף הראשון המשמש דגם להעמקת השותפות בין אגרסקו למועצה לשיווק פרי הדר בדרך לניהול הייצוא החקלאי ברשות אחת מאוחדת, אומר „חשיבות האיחוד ויתרונותיו איננו בחסכון כלכה, אלא בכך שהסניף מסוגל לספק לקואופרטיבים הגדולים כגון „קונסום", בעל 2000 חנויות באוסטריה, מיגוון תוצרת חקלאית מישראל". כן סיפר כי בעצומו של משא ומתן לסיכום עיסקה בשוק הוינאי לרכישת כל מיגוון הייצוא החקלאי מישראל.

„חוטפים את הסוויטי"

להדגמת הישגי הסניף בווינה ציין כי בנושא אגרקסקו — ייצוא פירות וירקות — גדל השיווק מאחד לחמש; מבחינת המועצה לשיווק פרי הדר העונה שנגמרה הסתכמה ב־30 אחוז יותר לעומת קודמתה. בעונת 1965/66 שווקה תוצרת ב־200 מיליון שילינג, שהם 16 מיליון דולר. בפרחים היתה עליה ב־40 אחוז ב־1985/86 לעומת אשתקד.

האוסטרים חוטפים את „הסוויטי" מן הידיים. הפומלו מבוקש והלימונים קיבלו מחיר טוב. נמכרו 8500 תיבות פרי לא גדול ולא ממויין. הבעיה היא — לקבל פרי מן הארץ בכל ימות השנה.

הפרי מישראל נתקל בתחרות עם הפרי מקפריסין, טורקיה ויוון פער המחירים נע מ־110־100 שילינג ל־70־60 שילינג. עם זאת לפרי שלנו יש ביקוש העיקר, כאמור שיעמדו בהספקת ההזמנות. „כאשר המחיר בארץ, בשוק המקומי הוא טוב, לא עומדים בהתחייבויות משלוחי הירקות והפירות" מוסיף בקל.

ניחוח תבלין

לפני שנה שווקו תבלינים בווינה לפי קרטון של ק"ג בשבוע, ואילו השבוע של ראשית נובמבר שווקו 200 קרטונים של תבלינים: בזיליקום, מנטה, זעתר, אורגנו, פטרמינס — לפי 100 שילינג הקרטון.

משה בקל מעריך שאפשר „לנגוס נפח שוק" באוסטריה, שיתרום את חלקו לייצוא החקלאי מישראל וזאת בתנאי של אמינות בהספקה ורציפות, שמירה על איכות התוצרת וכן להיות בתמונה בכל הנוגע לפרסום והסברה. חזקה על האיש שגישתו נכונה ומדודה. משה בקל התנסה בפעילות כלכלית עוד בהיותו גזבר במושב נהלל: מנהל אגף הירקות במרכז „תנובה" וכן כמנהל „צפונית". חברה לבקר אותה הקים. לפני וינה פעל שנתיים בסקנדינביה. שם הקים נציגות לשיווק הדרים.

דן זיו
מוצרי שינוע בע"מ
מיסבים ● שרשראות ● גלגלי שרשרת
● גלגלי רצועה ● מנועים חשמליים
● מנועי גיר ● מקשרים גמישים ●
מצמדי שרשרת ● גלגלי ברוקמה
תל־אביב, דרך פ"ת 60 ★ טל. 382078־9, 379522

אַל־אוֹר - היריעה החומה לחיפוי של פוליאון

היריעה השקופה והיריעה השחורה ביריעה אחת.

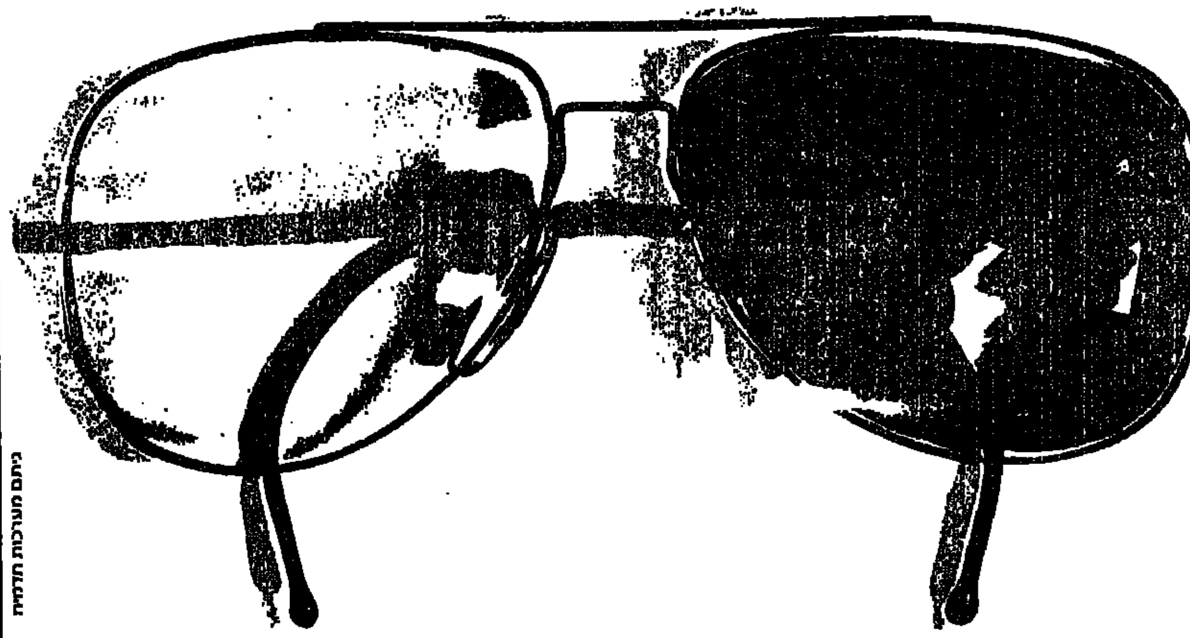
ניתם מערכות תדמית

הפיתוח האחרון מבית פוליאון - היריעה החומה
אַל־אוֹר - הדור החדש ביריעות לחיפוי.

אל־אור יריעה המונעת מעבר אור בתחום הפוטוסינטזה (400-700 ננומטר) וכתוצאה מכך נמנעת התפתחות עשביה תחת היריעה - כמו ביריעה השחורה. שימוש באל־אור חוסך בקוטלי עשבים (הרבצידים) ובימי עבודה לעישוב.

אל־אור יריעה המאפשרת העברת אור לחימום הקרקע, בדומה ליריעה השקופה. היריעה החומה פועלת גם כיריעה טרמית - המונעת בריחת קרינה חוזרת בתחום האינפרא־אדום ומביאה לשעות חום רבות יותר תחת היריעה.

אל־אור היריעה החומה של פוליאון - פיתוח חסר תקדים ביריעות חיפוי לחקלאות. יריעות אל־אור נוסו בהצלחה באזורי הארץ השונים ובחוות הנסיונות של פוליאון ברקאי. לחיפוי מושלם בגידולי פרחים, ירקות וגידולי מטע - אל־אור, כל היתרונות תחת יריעה אחת.

שיטת פוליאון - הפוליאתילן לשרות החקלאי
פוליאון ברקאי. קיבוץ ברקאי 37860. ד.נ. מנשה, טלפון 063-78585/79641
פוליאון ברקאי

שיווק ע"י מוצרי תכן: תל־אביב - רח' הארבעה 12, טל' 03-263267; חיפה - רח' גדל 11, חוף שמן, טל' 04-674283/4; באר־שבע - רח' קק"ל 39, טל' 057-39123; ירושלים - אזור התעשיה תלפיות, טל' 02-718211/4. כמו כן ניתן להזמין סחורה באמצעות ארגוני הקניות הגדולים. גלילים בודדים ניתן לקנות במחסני תכן ובמפעל, בימים א'־ה', בשעות 15.00-13.00.

בחקלאות

מצבת הגשמים כולל נובמבר

מאגר שיקמה (ליד קיבוץ זיקים, בדרום) עלה על גדותיו — 3 שנים עמד יבש

מאת י.גולן

הגשמים שירדו עד כה היו גשמי ברכה ובמובן מסויים אפילו גשמי הצלה, שכן „מקורות" היתה כבר „יבשה" וסיימה בקושי את הקיץ האחרון — אומר דובר מקורות, מרדכי יעקובוביץ.

הכמויות שירדו מתחילת העונה הן מעל ומעבר למצופה וכממוצע ארצי עברו כבר את ה־50 אחוזים מכלל הכמות השנתית. באיזורים מסויימים כגון עקרון 80 אחוז; אחוז בקיבוץ חפץ חיים מעל 100 אחוז; חצור־אשדוד בדרום כ־100 אחוז, עזה 95 אחוז — מהכמות הרב־שנתית הממוצעת.

בעקבות הגשמים הפסיקו החקלאים את השקיית השדות, דבר שחסך להם הוצאות, ולמדינה מים. כמו כן „מקורות" הפסיקה לשאוב מים מבארות ועל־ידי כך מנעה המשך ההתדרדרות במצב של מאגרי מי התהום. במקביל עלה מפלס הכנרת ב־30 ס"מ, שהם תוספת של יותר מ־50 מיליון ממ"ע מים. עם זאת עדיין חסרים בכנרת כ־2.5 מטר, כדי להגיע למפלס האופטימלי. מכל המאגרים המלאכותיים התמלא ועלה על גדותיו מאגר שיקמה, ליד קבוץ זיקים בדרום, וכן יתמלאו בחלקם מספר מאגרים נוספים באזורים שונים. משק המים משווע לגשמים רבים, ומכיוון שכל החורף עוד לפנינו, יש להניח שיחול שיפור נוסף במצב.

יש לזכור, כי הגרעון ההידרולוגי הוא כה גדול, שיידרשו 5־6 שנים גשומות במיוחד, מעל ומעבר לממוצע רב־שנתי, כדי לצמצם עד למינימום את הגרעון ההידרולוגי, שהצטבר במשך שנים רבות.

בעקבות הגשמים, הורה מנכ"ל „מקורות", יחזקאל זכאי, על הפסקת השאיבה במוביל הארצי, לצורך ביצוע עבודות שיפוצים שיימשכו עד סוף דצמבר. במסגרת שיפוצים אלה ניקתה „מקורות" את מאגר אשכול בבקעת בית נטופה והוציאה ממנה 80 טון דגים מסוג כסיף, שגרמו לנקיונם של המים במאגר.

„מקורות" מבצעת, במסגרת פיתוח מקורות מים נוספים, שלושה מיפעלים גדולים: מיפעל „שפדן" ומיפעל „שפכי גוש דן", שנועד להוליך שפכים מטוהרים לנגב הצפוני. החברה מקווה להשלים את המיפעל עד סוף 1987 בהשקעה של 80 מיליון דולר; הוחל בבנייתו של מיפעל „גליל תחתון", באזור הנחשב „לנגב של הגליל". במקביל הולך ונבנה מפעל הערכה בדרום הארץ.

מהפכת הדרים סינית

מחוז שונאן; שהוא איזור הדרי בהונאן אשר במרכז סין, הופך לשטח גידול הדרים חשוב, תודות להכנסת טכניקה חדשה המקצרת את הזמן העובר בין נטיעת העץ לניבתו ומגדילה את היבול היחסי ליחידת שטח.

במשך 4 השנים, מ־1982 עד 1984, יבול ההדרים במחוז שונאן עלה מ־750 טונות ל־7,500 טונות.

את הטכניקה החדשה פיתח חוקר בשם ליו קינגמינג, והיא נתבצעת בשלושה שלבים:

הראשון: גידול עצי הכנה. משתמשים כאן בתלת־עלה מציטרוס או פונצירוס בני שנה, הגדלים בדרום סין, ופריים המר־חמוץ משמש ברפואה המסורתית.

השני: נוטעים את עצי הכנה בצפיפות של עד 10,000 עצים בדונם, בשטח המתוכנן לנטיעת הפרדס. לאחר שגדלו 2־3 ענפים, העץ מוכן להרכבה.

השלישי: בחלקו העליון של עץ הכנה מרכיבים רכב שנלקח מזני הדר משובחים. כעבור זמן קוטמים את העץ המורכב, כדי שיפתח צמרת רחבה ונמוכה.

לניבה שופעת מגיעים שנה־שנתיים מההרכבה. תוך 5־7 שנים. כאשר העצים הגדלים מפריעים האחד לאחר, עוקרים חלק מהם ונוטעים אותם במקום אחר. בשני הפרדסים יתקבל יבול שופע. בשיטות המסורתיות היו דרושות לפחות חמש שנים מנטיעת שתיל מורכב שנקנה במשתלה ועד הניבה. ואילו בשיטה זו די ב־2 שנים. השיטה החדשה מקטינה את עלות הנטיעה עד 20 אחוז. חווק הכנה מעניק גם הבכרת פרי.

קטיף הקלמנטינות בפרדס במחוז הונאן

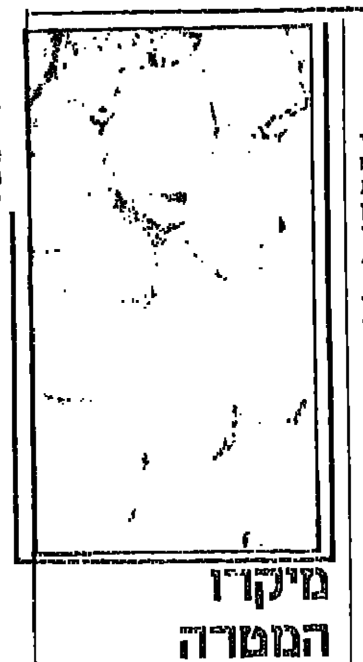

מיקרו המטרה

יצא לאור ספר בנושא מיקרו המטרה — ראשון מסוגו בעולם.

„רן ממטירים" הפיקה ספר ראשון מסוגו הכתוב בשפה האנגלית ומתאר את שיטת ההשקייה בהתזה על כל סוגיה, הנחיות לתכנון, תמצית וניסויים, ויסות ועוד. כמו כן כולל הספר פרטים על סינון צנרת פ.א. להוריקת חומרים דרך מערכת ההשקייה.

הספר נכתב על־ידי מר שלמה ארמוני וכלל טבלאות השוואה, דיאגרמות ונתונים על מבחר האביזרים. כדי להקל על הקוראים — הודפס הספר בצבע בתוספת מידות בסטנדרט אמריקני.

הצבר מבוקש

משקים קיבוציים שונים, בעיקר בגליל העליון, הנגב ובעמקים, החלו להתעניין לגבי אפשרות הגידול המאורגן והמתוכנן של פרי הצבר, לאחר שמשלוחים נסיוניים בקיץ האחרון לאירופה, הוכיחו עד כמה נלהבים שם לפרי העסיסי הגדל בישראל.

עד כה גדל הצבר בצורה לא מבוקרת, ניטע בשולי פרדסים ושדות ופריו נאסף בעונה על־ידי ילדים ונמכר בדוכנים ארעיים.

ארגון מגדלי הפירות מעורר, לכן, את המשקים הקיבוציים והחקלאיים המעוניינים בטיפוח גידולי הצבר. ובמיוחד את הזן שטופח לאחר שורה של נסיונות והמכונה „עופר". יתרונו של צבר זה, שהוא דל קוצים ועסיסי ועבורו, כך מסתבר, מוכנים באירופה לשלם גם מחיר טוב במיוחד.

מלבד זאת החלו המשקים הללו להתעניין באפשרות של גידול נרחב של עצי התאנה, לאחר שגם בארץ קיים ביקוש רב לפרי זה, שחסרונו ניכר. גם לקראת ט"ו בשבט ויבואנים נאלצים להשקיע אמצעים לייבאו ממדינות ים תיכוניות אחרות, בעיקר מיוון ותורכיה.

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO LTD.
מפיצי
CATERPILLAR
בישראל
קטרפילר
דיזל גנרטורים
עם אובלי התנעה אוטומטית מלאה.
CATERPILLAR Standby Electric Set
הספקים: 1600־40 קילווט
2000־52 קילוולט־אמפר
לתעשיה, מפעלים, בתי מלון, בתי חולים, בתים רב קומתיים.
משרד ראשי: אזור תעשיה חו"ש, חולון, רח' החרש 8, טל 807722
סניף צפון: קרית ביאליק, אזור התעשיה, ת.ד. 1010, רח' החרושת פינת רח' התעשיה טל' 761477
סניף באר שבע - אזור תעשיה עמק שרה, ת.ד. 104, טל. 73810(057)

יצהר
תעשיות (2000) בע"מ
מפעל: איזור התעשיה "עד־הלום" טל. 52889־055
משרדים: תל־אביב, רח' נחלת יצחק 52 טל. 252444־03
יצרנים של כוספאות מכל הסוגים למשק החקלאי ותערובות למשק החי
ליצהר מגוון רחב של: תכשירי נקיון, יופי, שמני מאכל.
לרשותך מבחר חומרי נקוי (סדרת נס) אבקות כביסה שלגית וביונס. סבונים מעולים ממ. קרמים (יד־חן, אבוקדו וכו') משחות שיניים (סולודוכס - סוליפס) משחות ותכשירי גילוח ממ. שמפונים ממ. ארוסלים סופר פנן, שמנים סויה, חריע, זית, כותנה, חמניות, תירס, אל־שמן.

שמרלינג בע"מ דיזל גנרטורים
החברה האמינה ביותר בישראל במתן שרות בכל חלקי הארץ
דיזל גנרטורים לעבודה ממושכת ולשעות חרום
מנועי דיזל לחקלאות, רתכות
גנרטורים המופעלים ע"י טרקטור P.T.O
GEC DORMAN MARKON AC generators LISTER PETTER
יפו, שבטי ישראל 61, טלקס 35843, טלפון: 822879־03, 831238־03

40 שנה ליחיעם

ממשלט קדמי — למשק חקלאי ותעשייתי מתקדם

מאת יהודה צור

40 שנה חלפו מאז שחברי שלושה גרעינים של השוה"צ מהארץ ומהונגריה התיישבו על גבעה בגליל המערבי, בין

שרידי המבצר הצלבני מהמאה הי"12 החולש על כביש עתיק בין עכו, תרשיחא ותבנין. מבצר ג'ידין שימש מקום מגורים ראשוני לחברי הגרעין, שעלו על הקרקע ב־27 בנובמבר 1946 ושימשו משלט קדמי של ההתיישבות היהודית בגליל המערבי והנקודה הרחוקה ביותר באיזור בטחוני רגיש. שנה מאוחרת יותר קבעה החלטת האו"ם את גבולות המדינה העברית והתברר שהגליל המערבי כולו והקיבוץ החדש נמצא מחוץ לתחומי המדינה.

וזמן קצר לפני העליה על הקרקע, בחודש יוני 46, פוצצו לוחמי הפלמ"ח, במסגרת המאבק נגד השלטון הבריטי, את כל הגשרים המקשרים את הארץ עם הארצות השכנות. בפיצוץ הגשר על נחל אכזיב נהרגו 14 אנשי פלמ"ח. ביניהם מפקדם יחיעם וייץ ועל שמו נקרא הקיבוץ שעלה להתיישבות באזור חודשים ספורים לאחר־מכן. לאחר החלטת נובמבר 48 של עצרת האומות המאוחדות היו חודשיים של שקט ביחיעם, עד להתקפה הראשונה על הישוב החדש בינואר 48'. גדוד מצבא ההצלה של קאווקג'י תקף את יחיעם, אך מגיניו הדפו אותם.

מחיר דמים

ב־28 במארס עלתה שיירה ליחיעם, שהיה במצור, ונתקלה במארב בכפר כברי. המשוריין הראשון פרץ את המחסום והגיע ליחיעם. כשבו מפקד השיירה הרוג והנהג הפצוע, בודדים הצליחו להימלט, אך 47 איש נהרגו במקום, באירוע שהפך מקרב לטבח. מעתה היה הקיבוץ במצור וללא הספקה סדירה. המצור נמשך חודשים, כאשר ההספקה הגיעה בהצנחה ממטוסים קלים. מצב המים הוחמר גם הוא והם קוצבו ל־4 ספלי מי שתיה ביום. רק עם הכרזת העצמאות ב־14 במאי, נפרץ המצור על הגליל המערבי, במבצע בן עמי, ע"ש מפקד הגדוד שפיקד על שיירת יחיעם. כשבוע לאחר־מכן נפתחה הדרך ליחיעם, והקיבוץ „הצטרף" למדינת ישראל שהוקמה בינתיים. החל ממועד זה ועד למבצע „חירם" בסוף אוקטובר, עבר הגבול של מדינת ישראל החדשה לא הרחק מיחיעם והקיבוץ הוסיף להיות בקו החזית, שגבה גם מחיר דמים. רק עם סיום המבצע, תמה מלחמת השחרור באזור והגליל כולו משוחרר. החלו ימי השלום, הבנייה, הקמת המשק ועיבוד האדמה. הקיבוץ, התחיל להקים מבנים ליד המבצר השוכן בגובה 400 מטר מעל פני הים והמשקיף על חוף המרהיב של הגליל המערבי, עד לנמל חיפה, התלבט בבעיות פרנסה. הקיבוץ, אשר משבצת הקרקע שלו משתרעת על 3600 דונם, התקשה להתגבר על תנאי השטח, המעמידים בפני חברי הקיבוץ אתגרים קשים. שנות החמישים והשישים היו שנים של חיפוש דרך משקית, תוך נסיון לגדל שורה של גידולים שמתקשים להיקלט באדמה הסלעית של הגליל המערבי. רק בסוף שנות השישים, עם הקמתו של מפעל „מעדני עוף יחיעם", נפתחה הדרך לעידן התעשייתי, המהווה גם פתרון כלכלי המספק פרנסה לקיבוץ.

היום, 40 שנה לאחר הקמת הקיבוץ, מתגוררים בו 600 נפש, מהם 330 חברים והורים, 180 ילדים והיתר חיילים וזמניים. ביחיעם יוצאי ארצות רבות. גרעינים ישראליים, ותיקים מהונגריה, גרעין צרפתי, גרעינים ממרכז אמריקה, קובה, קולומביה, מקסיקו, ונצואלה, יארגנטינה וברזיל. גם מניו־זילנד הרחוקה הגיעו עולים לקיבוץ. גרעינים מחברות נוער שהגיעו לקיבוץ במשך עשרות שנים נקלטו בהצלחה במקום.

תבעיה נצחית

אך גם היום, 40 שנה אחרי העליה על הקרקע לא תמו הבעיות. ברצונו להמשיך לגדול ולהתפתח. „למעט קבוצת סלע", הראשונה מבני הקיבוץ, ש־75 אחוז מבניה נקלטו, חלק גדול מבני הקבוצות הבאות עזבו והותירו חלל ריק שקשה למלאו. היום מגמת העזיבה הולכת ומתמתנת ובקבוצות האחרונות קיימת מגמה גדולה יותר של השארות במקום", אומר אמנון באופטימיות זהירה. „אין ליחיעם פתרון בדוק כדי לפתור את בעיית קליטת הבנים והקליטה בכלל. אם

היה לנו 'פטנט' למניעת עזיבות, היינו מתעשרים ממכירתו לכמה קיבוצים", אומר אלי הררי.

המצב הדמוגרפי במקום מדאיג את מזכירי הקיבוץ: „קיבוץ יחיעם מורכב משליש של ותיקים בגילאי ה־60, שליש נוסף מבני 30־40 ושליש של בני 30־20. נוצר חלל של שכבה שלמה בגילאי 55־40 שאיננה קיימת ביחיעם. מדובר על השלמות שלא נקלטו, גם מגרעינים ישראליים וגם מגרעינים מחוץ לארץ. הדבר פוגע קשות במבנה המשקי והחברתי של הקיבוץ. במקביל למצב הזה, אנו מתמודדים עם הצורך למצוא את האנשים שישאו בנטל התפקידים המשקיים ובמקומות העבודה והתפקודים".

אלי הררי, מזכיר הקיבוץ, סבור, שהבעיה המעסיקה וכנראה תמשיך להעסיק את יחיעם דומה לזאת המטרידה את מנוחתם של כלל הקיבוצים בארץ. „זו הבעיה הנצחית של חוסר אנשים. קודם־כל אנו מתלבטים בבעיה הקשה של קליטת הבנים, גם אם ייתכן שאנחנו במצב טוב יותר מהממוצע, כאשר 55% מבני הקיבוץ נקלטים. המגמה הזאת מתחזקת דווקא במחזורים האחרונים, אך אין די בכך".

אמנון ברעם, המזכיר הצעיר, סבור כמו חברו המבוגר יותר, שהקליטה בכלל וקליטת הבנים בפרט, היא האתגר החשוב ביותר שעומד היום בפני הקיבוץ, אם

40 שנה ליחיעם

בת־שבע הררי (אין קשר משפחתי ביניהם) סבורה, שהבעיה הדמוגרפית היא רק פן אחד של הבעיות המטרידות את חברות יחיעם. לדעתה חסרים מקומות עבודה אשר המצאותם היתה פותרת את בעיות העזיבה בעיקר של צעירות הקיבוץ. „יחיעם יכול להציע בעיקר עיסוק בתחומי החינוך, המטבח והשירותים לצעירות וגם למבוגרות יותר. מעבר לזה אין שום דבר. בעתיד הקרוב הבעיה תלך ותחריף, כי בחורות צעירות לא תרצינה בכלל לעבוד באותם ענפים. אינני סבורה שמשאת נפשה של צעירה וגם לא של חברה מבוגרת יותר היא לעבוד כל ימי חייה במטבח".

אתגרים וקידום

יוסף נצר, מרכז המפעל, סבור, שדעתה של בת־שבע רחוקה מאד מלשקף את המציאות. „עוד היום אנחנו יכולים להציע במפעל מקומות עבודה מושכים, בעלי אתגרים וסיכויי קידום. חסרות לנו חברות שיכולות להשתלב כלבורנטיות, טכנאיות מזון, מפעילות מחשבים, הנהלת חשבונות ועוד שורה ארוכה של תפקידים. הבעיה היא שאין מועמדות המעוניינות למלא תפקידים אלה".

אלי הררי סבור כי כדי להבטיח את קיומו חייב המשק הקיבוצי להתגבר מדי יום על בעיות מסובכות ועליו להכנס בצעדים נמרצים לעידן הטכנולוגי ההולך ומתפתח. היחידים המסוגלים לענות לאתגר הזה הם בני השכבות הצעירות.

חברי יחיעם הצליחו לפתח במרוצת השנים משק חקלאי ותעשייתי לדוגמה, הוכחה להצלחות ולהערכתם של בעלי מקצוע שונים. למרות הקשיים הטופוגרפיים הצליחו חברי הענפים החקלאיים לפתח מטע אבוקדו בן 650 דונם, הנחשב לאחד המצטיינים בארץ, 350 דונמים של בננות שזכו להערכה של מומחים באיזור ומחוצה לו, ולולים מבוקרים העומדים ברמה הממוצעת הארצית ואף מעבר לכך.

„מעדני יחיעם"

לצד המפעל הגדול „מעדני יחיעם" הוקם לפני שלוש שנים מפעל נוסף, „מילרם", לייצור חלקי מתכת למשקפיים, עם מחלקה לציפוי ומחלקה נוספת למכבשים. זהו מפעל מתפתח שמגמתו למצוא נתיבים ליצוא. הוא נועד לספק תעסוקה לצעירים ולמבוגרים. „מעדני יחיעם", שנוסד בסוף שנות השישים, מייצר מוצרי בשר שונים. מעסיק 70 עובדים חברי קיבוץ וחמישה שכירים והמחזור הכספי שלו מגיע ל־5 מיליון דולר בשנה. המפעל ממוקם במבנים מודרניים המשתרעים על שטח של 2500 מ"ר. בשנה האחרונה הותקן במקום ציוד בעל רמה טכנולוגית גבוהה שאין טוב יותר ממנו בשום מפעל בחוץ־לארץ, מציין מנהל המפעל יוסף נצר. „כל הייצור הוא ממוחשב במערכת עצמאית, ומבוצע כולו בלי שידי אדם יגעו במוצר בשלבי הכנתו השונים. הייצור נעשה תחת פיקוח וטרינרי צמוד. במקום עובדים שני מהנדסים וטכנאי מזון וקיימת מעבדה לבקרת האיכות. בתקופה האחרונה נפרצה הדרך ליצוא, הן לאירופה והן לארה"ב, לאחר שקיבלנו את כל האישורים מהרשויות הנוגעות בדבר בארה"ב.

„היינו מאד זהירים, לא הסתכנו כאשר שררה בארץ אווירה של כסף קל, אך הדבר לא מנע מאיתנו חובות כבדים, שרובם נובעים מהשקעות יצרניות, אומר שאול חפא, מרכז המשק, כתוצאה מכך שורר עד היום מחסור של מבני ציבור. „את חדר האוכל בנינו בשנות ה־60 והמועדון קיים עוד משנות ה־50, עם כל ההשלכות הכרוכות בכך", אומר ירון גביש.

השתתפות פעילה

החגיגות לציון מלאות 40 שנה לקיבוץ יחיעם נועדו להימשך שנה שלימה, כאשר המטרה היא לחזק ולדרבן את המבנה החברתי והתרבותי של הקיבוץ, אומרת בת־שבע הררי. חברי יחיעם נטלו חלק פעיל בכמה אירועים, כאשר ההשתתפות האקטיבית של החברים מגיעה לעיתים עד לשני שלישים מהאוכלוסיה כולה. חברים, אשר מסיבות שונות לא השתתפו עד כה בהכנת ארוע תרבותי כלשהו, נרתמים עתה במרץ להכנת פעולות ואירועים, הן בהשתתפות פעילה על הבמה והן מאחורי הקלעים, בהכנות אפורות, אך לא פחות חשובות, מציינים חברי הקיבוץ.

השבוע תתקיים החגיגה הגדולה שתציין מלאות 40 שנה לעליית חברי הקיבוץ על קרקע ישובם. אמנון ברעם מבקש להדגיש, כי בכסדנאות שהתקיימו בקיבוץ, במסגרת האירועים לציון שנת ה־40, כלטה גישתם החיובית של רוב המשתתפים כלפי קיבוצם. „כמובן עם כל הסייגים והבעיות. אך הרגש הוא על הקשר ההדוק עם המקום, גם הקשר הפיזי, לנוף, לסביבה, למבצר, המשקיף על הגליל המערבי והים התיכון. הצלחנו לגבש קיבוץ גם מבחינה כלכלית וגם מבחינה חברתית ואני מקווה שנצליח לשקף זאת במציאות, בעשרות השנים הקרובות".

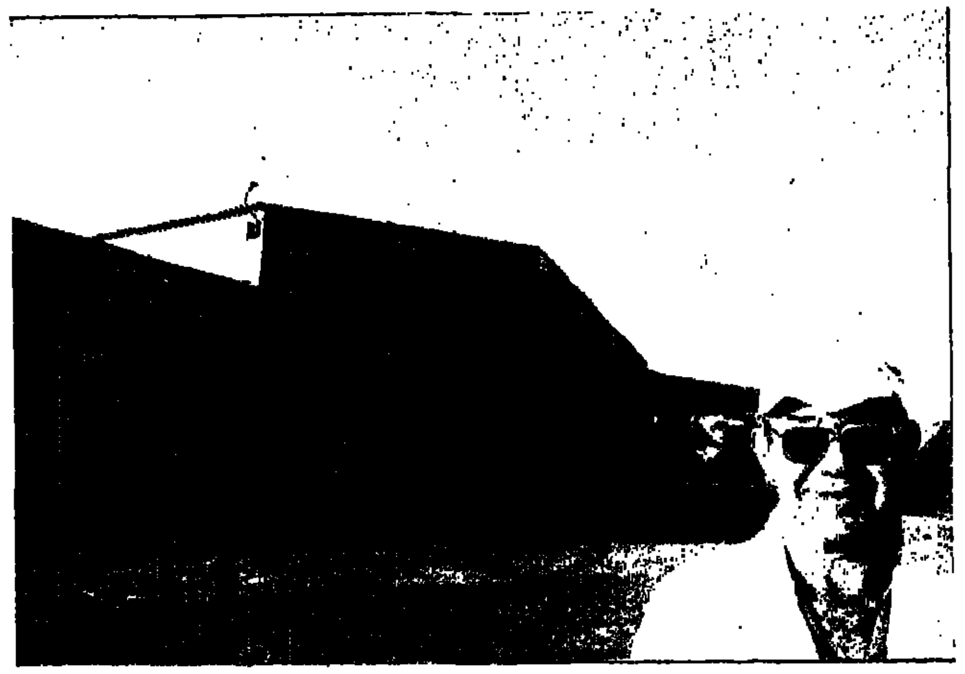

לקיבוץ יחיעם ולמפעל מילרם
בחגכם
מיטב הברכות והאיחולים להמשך והתעצמות

מיטב התהליכים והציוד לתהליכי גימור המתכת
קשת רחבה של פעילויות בתחום גימור המתכת הכוללת ייעוץ,
אספקת חומרים ותהליכים, ציוד וחומרי גלם לתעשיית גימור המתכת

אמזה בע"מ AMZA LTD.
חולון, אזור התעשיה
רח' הסתת 13
טל' 806281-2-3

לקיבוץ יחיעם ולמעדני יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודכם
שאו ברכה
להמשך הצלחה, שגשוג ופיתוח
✦
„ירדן" — חברה ליצוא מזון בע"מ
תל־אביב, רח' השמונאים 107, טל' 253463

לקיבוץ יחיעם ומפעלו
בחגכם ה־40
ברכות לבביות
להמשך פורה ומשגשג
✦
פיוניר לתוויות ומדבקות (1982) בע"מ
תל־אביב, שביל המפעל 4
טל' 820811 — 810452

לקיבוץ יחיעם
ביום חג ה־40 לייסודך
שא ברכה נאמנה
יוגבי הגליל בע"מ
ההנהלה והעובדים

לקיבוץ יחיעם
בחג ה־40 שנה
ברכות לבביות ממפעלי מילואות
מילואות
חברה לפיתוח משקי מפרץ חיפה בע"מ
דואר נע אשרת 25201

לקיבוץ יחיעם
ביום חגו
מיטב הברכות
✦
כאמל רפיק דואהרי
סוכן ב"ח לתעשיית פלסטיק. תפן קיבוץ נחשולים
נצרת. ת.ד. 115. טלפון: 063-90482 063-90813

לקיבוץ יחיעם
שכננו ושותפנו למוסד
בחג ה־40
שלוחה ברכה חמה
קיבוץ שמרת

לחברי קיבוץ יחיעם
ברכת שכנים חמה
בחגכם הארבעים
עלו והצליחו
חברי קיבוץ עברון

לקיבוץ יחיעם
בחגו ה־40
שלוחה ברכת שכנים חמה
קיבוץ כפר־מסריק

לקיבוץ יחיעם
ביום חגו
שלוחה ברכתנו הנאמנה להמשך דרך פורה
✦
„פלסטניר"
יצרני אריזות פלסטיות
קיבוץ ניר־אליהו

לקיבוץ יחיעם
החוגג 40 שנות התיישבות
שלוחה ברכה נאמנה
להמשך דרך פורה ומשגשג
קיבוץ עין־המפרץ

לקיבוץ יחיעם
בחגו
שלוחה ברכת שכנים חמה
✦
קיבוץ געתון

40 שנה ליחיעם

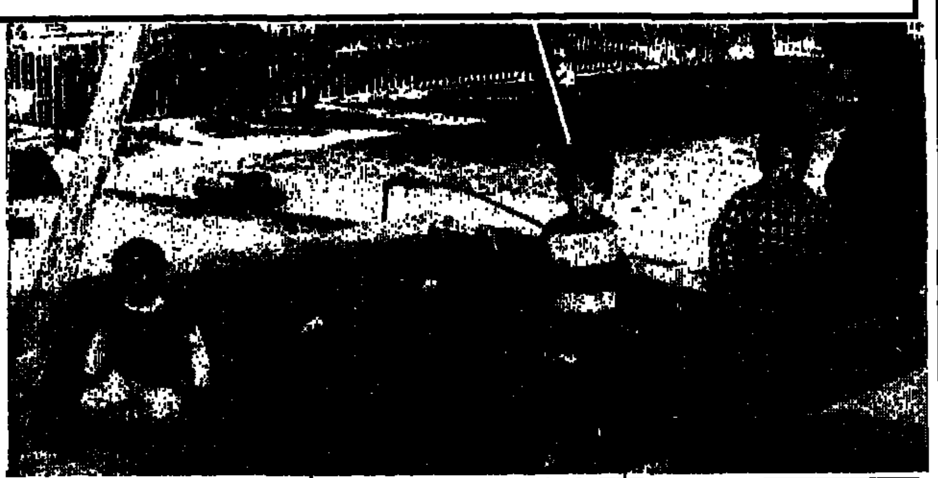

דור ההמשך — המצב טוב מהממוצע, 55% מבני הקיבוץ נקלטים

לקיבוץ יחיעם ולמעדני יחיעם
במלאת 40 שנה ליסודכם
שאו ברכה
להמשך שגשוג והתפתחות
✦
קו־אופ. „צרכן" חיפה

לקיבוץ יחיעם ולמעדני עוף יחיעם
ליובל 40 - כה לחי
„דפנה" וויסמן את לביא בע"מ

לקיבוץ יחיעם
בחגו
מיטב הברכות
ישראל פרימר בע"מ
הספקה סיטונאית: כלי בית • סידקית • מכשירי כתיבה • כל סוגי מברשות • מבחר מגוון של מתנות • CONTACT • אקדח להדפסת מחירים • NOR אקדח להדפסת מחירים
רח' הנמל 81, חיפה, טל. 662074 — 668630

לקיבוץ יחיעם ומפעלו
בחגכם ה־40 – שפע ברכות ואיחולים
טהר בע"מ
TOHAR LTD. FOOD MANUFACTURERS
יצרני חומר עזר לתעשיית המזון
ניר־צבי, איזור התעשיה, ת.ד. 10016, תל־אביב
טלפונים: 08-221502, 08-228356

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודו
ברכות ואיחולים להמשך הצלחתו
האלד יוסף (1985) — לשיווק בע"מ
כימיקלים, תבלינים וחומרי עזר תזונתיים
לתעשיית הבשר והמאפה
יצור • יבוא • ושיווק
חיפה • רח' חשבון 3 • טל. 522083

לקיבוץ יחיעם בחגו
שלוחות מיטב הברכות
קולמן מערכות חום
יצרני תנורי הסקה ומים חמים, דודי קיטור, מחליפי חום, מיכלים תנרת למים דלק וקיטור. תכנון, ייצור, הרכבה ושרות.
חיפה, רח' אלנבי 9, טלפון: 04-666389

לחברי קיבוץ יחיעם
בחגכם ה־40
מיטב הברכות והאיחולים
ביחוד לחברי גרעין צעיר יחיעם
ד. בורלא ושות'
שרות להשבחת מים
טל' 052-21094 • 052-456627
ספקי ציוד, שרות כימיקלים
לריכוך • סינון • דמינרליזציה • בריכת השחיה • דודי הקיטור • ומגדלי הקירור

ריגן ושריו הבכירים

(סוף מעמוד ראשון)

רייגן מינה אתמול צוות בראשות הסנטור לשעבר ג'ון טאואר, כדי לחקור את שערוריית משלוחי הנשק לאיראן המוצעת את המימשל שלו ושר־המשפטים ארווין מיז אמר, כי ייתכן שיותר אנשים היו מעורבים בהעברת כספים למורדים הימניים של ניקאראגואה.

בהודעה בכתב מסר רייגן, כי בוועדה המיוחדת בראשות טאואר, מראשי הצוות האמריקני המטפל במו"מ לפיקוח על הנשק, משתתפים שר החוץ לשעבר אדמונד מאסקי וגנרל חיל האוויר בדימוס ברנט סקאוקרופט, שכיהן כיועץ לבטחון לאומי של הנשיא פורד.

מעורבים נוספים

זמן קצר לפני ההודעה של הבית הלבן, אמר מיז בראיון בטלוויזיה: „נראה כי היו אנשים נוספים מעורבים בפרשה זו, ואנו בודקים זאת עכשיו".

אולם, כאשר נתבקש להגיב על שמועות שנפוצו בוושינגטון, כי המבצע לא יכול היה להתנהל בלי הסכמה רמת־דרג, אמר מיז כי לא מצא הוכחות לכך. „בדקנו היטב זה", אמר. „האנשים בצמרת הבית הלבן, לדוגמא הנשיא, סגן הנשיא ושרים אחרים של הקבינט, ראש הסגל דון רגן — הם לא היו מעורבים".

ראש הסגל רגן אמר אמש, כי על הטיית הכספים למורדים של ניקאראגואה, לא דיווחו לו. „האם נשיא הבנק יודע אם קופאי בבנק רושם רישומים כוזבים בספרי הנהלת החשבונות? לא", אמר בראיון בטלוויזיה: „זוהי התפתחות מתמשכת, והמועצה לבטחון לאומי איננה מדווחת לי".

אתמול הודיע הנשיא, ועדה חוקרת המיוחדת תנהל חקירה מקיפה על התפקיד והנהלים בעתיד של סגל מועצת הבטחון הלאומית — בפיתוח, בתיאום, בפיקוח ובניהול של מדיניות חוץ ומדיניות בטחון לאומית. „במיוחד, בקשתי, מהוועדה לבדוק את התפקיד של אנשי הסגל של מועצת הבטחון הלאומי, במעולות מיבצעיות, מיוחד במשימות דיפלומטיות, צבאיות ומודיעיניות רגישות ביותר".

מזכיר המדינה שולץ, אשר התנגד לעיסקות הנשק החשאיות עם טהראן, התחייב אמש לתמוך תמיכה מליאה במדיניות האיראנית של הנשיא רייגן, והצהיר כי יפעל למען הצלחתה של מדיניות זו.

שולץ אמר את דבריו שעות אחדות לאחר פירסום ההודעה על חילופי הגברי במועצה לבטחון לאומי, והגילוי כי חלק מן הכסף ששילמה איראן תמורת אספקת הנשק האמריקני, הועבר למורדי ניקאראגואה.

בהצהרתו הבהיר מר שולץ, כי הוא מתכוון להישאר בממשל, לאחר שהובטח לו כי ניהול המדיניות האמריקנית כלפי איראן יוחזר לידי משרד החוץ.

„אני חושב כי הנשיא מפגין מנהיגות מזהירה", אמר שולץ. „יש לנו מדיניות חוץ חזקה, המשרתת את האינטרסים של ארה"ב. אני גאה להיות חלק ממאמציו של הנשיא בכיוון זה, כולל מה שאנחנו מנסים לעשות במזרח התיכון".

הקונטראס: לא יודעים

אחד המנהיגים הראשיים של המורדים הנאבקים נגד הממשלה הסנדיניסטית בניקאראגואה, אלפונסו רובלו, טען אתמול בתוקף, כי לא ידוע לו דבר על סכומי כסף של עשרה עד שלושים מיליון דולר, שהועברו כביכול מרווחי עיסקת הנשק האיראנית לידי מורדי ניקאראגואה.

רובלו אמר, כי הוא „הופתע לחלוטין" מגילוייהם של הנשיא רייגן ושר המשפטים אדווין מיז, כי כספים מרווחי עיסקות הנשק החשאיות עם איראן הורמו לחשבונות בנק של הקונטראס בשוויץ.

הוא ציין עם זאת, כי אפשר שהכספים הגיעו אל הקונטראס בשדה הקרב, בלי שהמנהיגות ידעה בדיוק מה מקורם.

רובלו הודה עם זאת, בתשובה לשאלות כתבים, כי הסיוע האמריקני למורדים התחדש ב־24 באוקטובר השנה, הדבר מתפרש כרמז, כי אפשר, שהמורדים קיבלו כסף בלי ידיעתו, וכי הוא האמין שמדובר בתרומות פרטיות של אוהדים.

(עי"ה, עיצב)

„הקאובוי" של הבית הלבן

מאת חנה איש הורוביץ
כתבת „על המשמר" בארה"ב

מיהו לייטנט קולונל אוליבר נורת, איש המטה־דין שהגיח לאחרונה מאלמוניותו והפך להיות הדמות המרוכזת ביותר בארה"ב?

הניו־יורק פוסט מפרסם פרטים על אישיותו. נורת הוא איש הצי ששרת בתפקיד סגן מנהל המועצה לבטחון לאומי היה אחראי על נושאים צבאיים־פוליטיים, ושימש כאיש הקשר המרכזי בין ממשלת ארצות הברית לבין „הקונטרס". הוא ועוזריו היו אחראים למספר מבצעים נועזים ונחשבו ל„קאובויס" של הבית הלבן. נאמנותו המוחלטת היתה נתונה לרונלד רייגן, ראש צוות הבית הלבן. הוא נחשב לאיש חרוץ ומסור מאוד לעבודתו. היום יש מי שחושבים שהוא פושע.

נורת הוא בן 43, בוגר האקדמיה של חיל הים באנאפוליס, גיבור מלחמה שזכה בשני [illegible] לכבות ארגמן ובכוכב כסף.

מספרים שהיה מעורב בניסיון הכושל בהצלת בני הערובה האמריקניים מאיראן, בתקופת הנשיא קרטר וכי פעם נפצע בעת שליחות רגישה ביותר בלאוס. היה מעורב בתיכנון הפלישה האמריקנית לגרנדה ב־83, בחיפוש אחר הטרוריסטים שחטפו את מטוס טי.וו.אי. ובהכנת המפות לקראת הפצצת מפקדתו של קדאפי ע"י ארה"ב. נורת וצוותו היו האנשים שתכננו את חטיפת המטוס שבו טסו חוטפי „האקילה לאורו" ממצרים לאיטליה.

הנשיא רייגן חיבק את נורת והיה מאזין בהנאה לסיפורים על מעלליו.

„סקנדל"; „משבר"

(סוף מעמוד ראשון)

עם הודעתם של מנהיגי מורדי „הקונטרס", כי הם כלל לא קיבלו לידיהם את הרווחים שנבעו מעסקות הנשק.

האם הועבר הכסף למבצעים נוסח יוג'ין הסנפוס, שמטוסו הופל מעל שמי ניקרגואה והוא נידון למאסר שם? ומי בעצם טיפל בחשבונות המסתוריים בשוויץ?

סתירה לכאורה

ה„ניו־יורק טיימס" מצביע על סתירה לכאורה בין דברי ממשלת ישראל, כי הכספים ששילמו האיראנים הועברו במישרין ע"י האיראנים לחשבונות שנפתחו, בהתאם להוראותיהם של האמריקנים, לבין הגירסה שהשמיע אדווין מיז התובע הכללי האמריקני כי נציגים ישראליים טיפלו בחשבונות האלה ביחד עם אנשי ה„קונטרס". הנרי קיסנג'ר בניו־יורק לעיתונאים: „יש צורך דחוף לשפר את המשמעת ואת שיתוף הפעולה בקרב מבצעי מדיניות החוץ. האדמיניסטרציה סמכה באופן מוגזם על תדמיתו של הנשיא. צריך להזדרז בהוצאת מסקנות ובסילוק האשמים".

הנשיא מתנודד

„הנשיאות מתנודדת" אומר סנטור דניאל מוינהן. עם זאת מדגישים פרשנים כי ההשוואה בין ארוע זה לבין פרשת ווטרגייט היא מגוזמת. בווטרגייט פעל נשיא לטובת עצמו, תוך הפרת חוק. זה לא מה שקרה כאן, אבל המצב חמור, ולדעת משקיפים עוד צפויה שרשרת של גילויים שתזעזע את המימשל.

התובע הכללי אדווין מיז מוזהר. כמו פרשנים רבים אחרים כי מדיניות החוץ האמריקנית במרכז־אמריקה ובמזרח התיכון — תיפגע, לנשיא ולעוזריו קשה לתפקד במצב הנוכחי.

נורת — שעיר לעזאזל

איש קהילת המודיעין האמריקנית המתראיין ברשת הסי.אן.אן. טוען, שהיועץ למועצה לבטחון לאומי איננו הנגן וכי לייטננט קולונל אוליבר נורת, נשפט ע"י התקשורת עוד לפני שהדברים נבחנו כדרוש. לדבריו, המועצה ואנשיה היו הקורבן הנוח ביותר. בראיונות בטלוויזיה מדגישים חברי קונגרס, כי לא ייתכן שאיש בצמרת ממשל לא ידע על המתרחש. „אי־אפשר סתם כך לקחת 2000 טילי טאו, מבלי שאיש יהיה על כך".

מי שיקר למי

סנטור פטריק ליהי אומר כי פקידים שיקרו לקונגרס וכי חובתם לברר מי שיקר לנשיא ולקונגרס והפר את החוק. לדבריו הוסיף, כי ניהול מדיניות חוץ ע"י אדמירלים ללא פיקוח וללא בקרה, היא אסון. סנטור דניאל מוינהן אומר בזעם: „6 שנים משקרים לנו בעניין המדיניות בדרום אמריקה ו־3 שנים משקרים בעניין המדיניות במזרח התיכון. צריך לבצע עוד פיטורין".

ישראל — מזרח או מערב

מפגש ספרותי מוסיקלי תחת הכותרת „ישראל מזרח או מערב" התקיים אמש במכון היהודי־ערבי של ההסתדרות בבית בייל בהשתתפות סופרים, מוסיקאים ומאזינים יהודים וערבים.

הסופר היהודי סמי מיכאל, [illegible] לאולם, כשפתח בנושא האם תרבות ישראל היא מזרחית או מערבית הוא השיב: „זוהי שאלה שהוכרעה בישראל, בידי הציונות שהיא יצירה מערבית — התעשייה, הטכנולוגיה, הטלוויזיה והקולנוע כולם כלים מערביים".

סאלם ג'ובראן הסופר הערבי אמר: „יש פה ניסיון לעטוף את הציונות באיזו איצטלה רומנטית ואני רואה בכך ביזוי המזרח. הכתיבה בשפה הערבית היא לא רק כתיבה בשפה אחרת, אלא ביטוי של תרבות שלמה. המערב אימץ לו רכיבים מהמזרח, הוא לא „התמזרח" אלא עשה עיסקת חבילה.

„הדילמה של העולם המזרחי היא להסתגל לעולם המערבי בלי לאבד את המקוריות".

ציפי פליישר הנושה עם צוות אמנים יהודים וערבים את החלק המוזיקלי של הערב שכלל בהרגמת קטעי מוסיקה מערבית מתקופות שונות וקטעי מוסיקה מזרחית; לסיום הושמע מחזור שירים של משוררים לבנונים וסוריים. פליישר ניסתה להדגיש את נקודות הדמיון והשוני בין המוסיקה המזרחית והמערבית.

גרמניה עשויה לגרש 3 דיפלומטים סורים

מערב גרמניה עשויה להחליט על גירושם של שלושה דיפלומטים משגרירות סוריה בבון, לאחר שבית משפט במערב ברלין, גזר מאסר ממושך לשני טרוריסטים [illegible]

„בונפיות הרדיו" הודיעה כי השירותים החשאיים והמורדים היו מעורבים בפיצוץ במועדון בברלין — נודע אתמול בלילה ממקור מוסמך.

40 שנה ליחיעם

לקיבוץ יחיעם ולמעדני יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודכם
ברכות ואיחולים
להמשך שגשוג והצלחה בעתיד
✦
פרה מזון
יעקב זזון
קרית־טבעון, אזור תעשיה, טלפון: 04-935137

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודו
מיטב הברכות
להמשך הצלחה והתרחבות
●
אחים חדד
קבלנים לניקוי לולים ורפתות
טורעאן, טל' 067-22673, טל' 067-67331

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודו
ברכות ואיחולים
להמשך הצלחה והרחבה
●
מרכז השן בע"מ
קרית־ביאליק, שד' בן־גוריון 63/5, טל' 714499

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודו
איחולים להמשך שגשוג והתפתחות
כהן משה
סוכנות „להבות"
אספקת ציוד ושרות לכיבוי אש בגליל המערבי
נהריה, לוחמי הגטאות 51, טל' 924880, 929698

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודו
ברכות ואיחולים להמשך והצלחה בעתיד
קרלוס ורשבסקי בע"מ
חיפה, שדרות בן־גוריון 38–36
טל' 531162/3, ת.ד. 9092
מיקוד 35023
WELLA
מפיץ בלעדי למוצרי „ולה" לאיזור הצפון

לקיבוץ יחיעם ולמפעל מילדם
במלאת 40 שנה לייסודכם
ברכות ואיחולים
להמשך הצלחה, הרחבה ופיתוח
פישמן הנדסה בע"מ
אזור התעשיה, קרית ביאליק, טל' 04-705650

לקיבוץ יחיעם
החוגג 40 שנות התנחלות
מיטב הברכות
●
ש.י.א. צייגר
אופטומטריסטים
מכון לאופטיקה ואופטומטריה
נהריה, שד' הגעתון 36, טלפון 04-920246

לקיבוץ יחיעם
החוגג 40 שנות התנחלות
קבל את מיטב ברכותי
פוטו נהריה Photo Nahariya
דר ד. לזר DR DOV LAZAR
חנות הצילום הותיקה ביותר בגליל המערבי (נוסדה ב־1950)
נהריה Nahariya 22401
שד' הגעתון Gaaton Ave. 20
טל. Tel. 04-920257

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודו
ברכות ואיחולים להמשך הצלחתו
האלד יוסף (1985) — לשיווק בע"מ
כימיקלים, תבלינים וחומרי עזר תזונתיים
לתעשיית הבשר והמאפה
יצור • יבוא • ושיווק
חיפה • רח' חשבון 3 • טל. 522083

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודו
ברכות ואיחולים
להמשך התפתחות, שגשוג והרחבה
●
בית מרקחת נהריה
משפחת פרידמן
נהריה, שד' געתון 20, טל. 920070

לקיבוץ יחיעם
ביום חג ה־40 לייסודו
מיטב האיחולים
להמשך הצלחה בעתיד
מוסך
בולוס עבדאללה את בולוס ניקולא
כפר יסיף, טל. 04-961201

לקיבוץ יחיעם
ביום חג ה־40 לייסודו
ברכות ואיחולי הצלחה
אלקטרו „סקס"
בהנהלת דדואן
שירות חשמל לכל סוגי רכב טרקטורים וציוד כבד
יבואן מצברי האגן
נהריה, איזור תעשיה דרום,
טלפונים: 927376 — מעון: 962904
מצברי האגן

לקיבוץ יחיעם
ביום חג ה־40 לייסודו
ברכות ואיחולי הצלחה
✤
נוף את **קנופף**
שרות, ציוד ואספקה למספרות
חיפה, רח' אחד העם 12, טל' 663750

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודך
שא ברכה
להמשך הצלחה בעתיד
רמית בע"מ
חברה לשיווק והספקת חומרי חשמל לתעשיה, חקלאות, בנין ולבית
נהריה, רחוב לוחמי הגטאות 12, ת.ד. 1063
טל' 04-926363, מיקוד 22446, טל' 920153

לקיבוץ יחיעם
ביום חג ה־40 לייסודו
מיטב ברכותינו
פורמייקה „הרשקוביץ"
עץ לבן ★ אורן ★ דיקטים ★ סיבית ★ פרזולים למטבח ★ חיתוך עץ ודיקטים לפי הזמנה
נהריה, רח' לוחמי הגטאות, ליד חברת החשמל, טל' 923364
רח' החרושת 34/3, אזור התעשיה קרית ביאליק, טל' 731211
סוכנות מכירה של:

לקיבוץ יחיעם
במלאת 40 שנה לייסודך
שא ברכה
להמשך שגשוג והתפתחות
קיש קרור
שד' ההסתדרות צק פוסט
ת.ד. 2647, חיפה 32960, טל' 722619, 725890

לקיבוץ יחיעם
החוגג 40 שנות התיישבות
מיטב הברכות
א.א.א. הדברות וחיטוי
שרותי ריסוס והדברות נגד כל סוגי המזיקים. שרותי ריסוס והדברות נגד עשבים
● סניף הקריות: מול אולמי סביניה קרן היסוד 64, קרית־ביאליק, טל' 04-713697
● סניף טבעון: רמז 14, קרית־טבעון, טל' 04-935336

לקיבוץ יחיעם
ברכותינו הנאמנות
ביום חגכם
✦
ב.ב.ר. שיווק (1979) בע"מ
ציוד למטבחים מכונות לתעשיית המזון
ת"א, רח' שלום עליכם 35, טל' 2-200451

ברצלונה ברבע גמר אופ"א

ניצחה בגרמניה את באייר אורדינגן 0:2 * גם אינטר מילאנו בדרך לרבע הגמר לאחר נצחון חוץ (0:1) על דוקלה פראג.

מאת חיים שר
מיוחד ל"על המשמר"

שני שערים בתוך שתי דקות (77, 79) העניקו אמש לברצלונה נצחון חוץ על באייר אורדינגן במשחק הראשון בשלב שמינית גמר גביע אופ"א.

ברקה ה־30 למשחק נפצע הבלם הבין־לאומי של אורדינגן, ארנט עובדה שנוצלה על ידי ברצלונה. זו שלטה במשחק ללא עוררין וכבשה את שני השערים מרגלי רוברטו פרנאנדז (77) ומרק יוז (79). 30 אלף צופים יצאו מאוכזבים בתום המשחק.

שער בדקה ה־18 שכבש החלוץ האיטלקי הבין־לאומי, אלסנדרו אלטובלי, בבעיטת יעף נפלאה, העניק נצחון חוץ לאינטר מילאנו על דוקלה פראג — 0:1. לאחר השער המוקדם התגוננו האיטלקים ברוב שלבי המשחק, אם כי מדי פעם יצאו להתקפות נגד. הצ'כים תקפו בלא הרף, אולם ההגנה האיטלקית עמדה בפרץ, כששוער זנגה נאלץ מדי פעם לזנק לעבר כדורים מסוכנים ששוגרו על־ידי ביטנגר.

התוצאות בשמינית הגמר באופ"א

- בגרמניה: ברצלונה — באייר אורדינגן 0:2 (0:0).
- בצ'כיה: אינטר מילאנו — דוקלה פראג 0:1 (0:1).
- בבריה"מ: ספארטאק מוסקבה — סוואורובסקי טירול 0:1 (0:1).
- בסקוטלנד: דנדי יונייטד — היידוק ספליט 0:2 (0:1).
- באיטליה: טורינו — בוורן 1:2 (0:0).
- בבלגיה: גטבנרג — גנט 0:1 (0:0).
- בהולנד: חרונינגן — ויקטוריה גימארש 0:1 (0:1).
- בסקוטלנד: ריינג'רס גלאזגו — בורוסיה מינשנגלדבאך 1:1 (1:1).

גריגה, קורצ'יק, לוהובי ואורבאן.

בסימפרופול שעל שפת הים השחור גילתה קבוצת ספארטאק מוסקבה עליונות בולטת על טירול האוסטרית ואולם היא ניצלה עליונות זו לכיבוש שער אחד בלבד מרגלי הבין־לאומי, אנדריי רודאקוב בדקה ה־22.

בהולנד ניצחה חרונינגן המקומית את ויקטוריה גימארש מפורטוגל 0:1. שער הנצחון נכבש כבר בדקה החמישית מרגלי דהיקוק. 18,500 צופים חזו במשחק.

דנדי יונייטד הסקוטית ניצחה בביתה את היידוק ספליט מיוגוסלביה 0:2. אלן מאקינלי (28) וג'ון קלארק (47) כבשו את השערים.

בגלאזגו, סקוטלנד, סיימה ריינג'רס גלאזגו בתיקו 1:1 את משחקה עם בורוסיה מינשנגלדבאך. איאן דוראנט הבקיע לריינג'רס בדקה ה־14 ואולם אובה ראן מבורוסיה מינשנגלדבאך השווה דקה אחת לפני סיום המחצית הראשונה. 43 אלף צופים חזו במשחק.

טורינו האיטלקית הכניעה במגרשה את בוורן הבלגית 1:2. קומי (47) ופאולו רוסי (57) העניקו יתרון מבטיח לטורינו ואולם 7 דקות לפני הסיום הקטין דייויד פרקלו הבלגי והעניק בכך סיכוי משמעותי לקבוצתו במשחק הגומלין שיערך בעוד שבועיים. 35 אלף צופים חזו במשחק.

בנצחון חוץ השיגה גטבורג השבדית לאחר משחקה בבלגיה מול גנט. השבדים ניצחו 0:1 וברור שגם הם בדרך לרבע גמר גביע אופ"א בו זכו ב־1982.

צ'לסי — ווסטהאם 1:2

במפגש לונדוני, ניצחה צ'לסי את ווסטהאם 1:2, במסגרת "משחקי החברות" המיוחדים, המתרגים בתהליך לגביע אירופה. לאחר הנצחון היוקרתי, ניצל ג'ון הולינס זמנית מהדחתו כמנהל צ'לסי, התופסת את המקום הלפני־אחרון בטבלת הליגה האנגלית.

מיחל ברנאדו מברצלונה (משמאל) נאבק על הכדור מול שני שחקני באייר אורדינגן דיטמאר קלינגר ושטפן קונץ במשחק אמש בקרפלד, מגרשה של באייר אורדינגן, במשחק הראשון בשמינית גמר גביע אופ"א (תצלום: איי.פי.)

במחזור השמיני: נצחון בכורה למכבי פ"ת

כדוריד

מאת יוסי חכם

קבוצת הכדוריד של מכבי פתח־תקוה השיגה אמש את נצחון הבכורה שלה העונה כאשר גברה על אס"א תל־אביב 20:27.

במשחק שנערך ביהוד הובילו כדורידני מכבי פתח־תקוה 10:12 במחצית ועד לסיום הגדילו את יתרונם. המשחק היה במסגרת המחזור השמיני בליגה הלאומית.

● באולם האוניברסיטה ברמת אביב ניצחה קבוצת הפועל רמת גן את הפועל רחובות 18:19 לאחר 8:11 במחצית. המשחק היה נוקשה ובמהלכו הומיצה כל קבוצה 3 כדורי 7 מטר. שערים להפועל רמת גן: סומך 3, פרוכטר 3, גרא 3, ספרן 3, ולינגר 3, אלימוסינוס 3 וזרמונסקי 1. שערים להפועל רחובות: עופר דורוכיץ 4, אדרי 3, יורם כהן 3, ולצר 2, מוריץ 2, רון 1, אדלר 1, טיקוצנסקי 1 ורבינוביץ 1. שפטו זבצקי ונוטמן לעיני 100 צופים.

● באולם בית ספר בן גוריון בנתניה הביסה קבוצת מכבי ראשון לציון את מכבי נתניה 12:21 לאחר 6:8 במחצית למכבי נתניה! כתבנו דוד בכור מדווח ששוער נתניה גיל טרייסר עצר במחצית הראשונה שלוש מכות 7 מטר. שערים למכבי ראשון לציון: בשן 5, צרפתי 4, אוסלנדר 4, מנורשביץ 3, כנען 2, יוסיפוביץ 1, דרוקר 1 ופופקו 1. שערים למכבי נתניה: דוראי 4, ברק 4, פפקוביץ 2, סלומון 1 ובכר 1. שפטו זינגר ובוקר לעיני 150 צופים.

● באולם הי"א במכון וינגייט ניצחה קבוצת מכבי הארזים רמת גן, במשחק חוץ, את אליצור הרצליה 16:19 לאחר 8:9 במחצית להרצליה. שערים להארזים: שמש 8, אלינב 4, מועלם 3, בני גוזן 2, בן עמי 1, ויעקבי 1. שערים לאליצור־הרצליה:

טבלה
(לאחר המחזור השמיני)

.1	הפ. ראשל"צ	188—153	16
.2	מכבי ראשל"צ	188—120	16
.3	הפועל פ"ת	176—143	11
.4	הפועל ר"ג	161—138	10
.5	הארזים ר"ג	172—150	10
.6	מכבי נתניה	156—148	10
.7	מכבי רחובות	154—157	9
.8	אל' הרצליה	134—162	5
.9	הפועל רחובות	115—154	5
.10	מכבי פ"ת	159—202	3
.11	אס"א ת"א*	140—171	2
.12	הפ. נופיים	147—198	2

* חסר משחק

המשחק בין אס"א תל־אביב לי הפועל רמת־גן יושלם ביום ראשון.

פריקמן 7, פינזילבר 3, ליבה 3, מנדיל 2 ומלס 1. שפטו פלם וברנרדוני.

● בהיכל הספורט העירוני בראשון לציון, גברה המוליכה הלאומית קבוצת הפועל ראשון לציון על הפועל נופיים 24:27 לאחר 11:13 במחצית. כתבנו יאיר ביטון מדווח שאת השערים להפועל ראשון לציון כבשו ורד 7, דיין 4, אקרמן 4, קושניר 4, רפאלי 3, ליאור בן הרוש 3 ואבידן 2. שערים להפועל נופיים: הרבון 6, יצחקי 5, ועריה 4, אלון כהן 4, זיפרט 4 והרמל 1. שפטו יעקובוביץ וגוטליב לעיני 400 צופים.

● בהיכל הספורט העירוני ברחובות הפתיעה קבוצת מכבי רחובות בנצחון על הפועל פתח־תקוה 16:18 לאחר 7:8 במחצית. כתבנו תמיר הושי מדווח שאת השערים למכבי רחובות כבשו: איתי וין 5, בלדר 4, גולדפישר 3, גלבוע 2, רובינשטיין 2, מרינה 1 ווינקור 1. שערים להפועל פתח תקוה: שיפי 8, חלוותה 2, אמיר 2, טננבאום 1, זלבינגר 1 וגולדבלט 1. שפטו הרמן ופוקס.

אליצור נתניה תנסה לשחזר הפליי־אוף נגד מכבי ת"א

הערב – סיום הסיבוב הראשון בכדורסל

כדורסל

קבוצת אליצור נתניה תנסה לשחזר הערב ב־8.30 בהיכל־הספורט ביד־אליהו את משחקי הפליי־אוף נגד מכבי ת"א, בעונה שעברה (104:97, 105:106), בשתארח את האלופה במחזור ה־11, האחרון בסיבוב הראשון, בליגה הלאומית בכדורסל.

הפסדה של אליצור נתניה, ביום שני להפועל ת"א (103:95), היקהה במידה רבה את עוקצו של המאבק הערב. אם ברצון אליצור נתניה להתמודד בשוויון־כוחות עם מכבי ת"א העריפה, תצטרך לגלות משחק־שיא. אחרת תזכה מכבי ת"א שוב בנצחון קל. מיקי ברקוביץ וחבריו יעלו הערב בפייבוריטים.

● מאבק מעניין יהיה בהיכל־הספורט ברוממה (8), כשמכבי חיפה תארח את השנייה בטבלה, הפועל חולון. על־אף פער המיקום יתקשו החולונים לנצח קבוצה חיפנית בעלת פוטנציאל, שלא נוצל תמיד. חולון חייבת להיזהר מהפתעה.

● התחתית שוב גועשת. קבוצת הפועל איתן גבת, מתחת לקו־האדום, תשחק באולמה עם הפועל חיפה, המקדימה אותה בנקודה (8). גבת מסוגלת לנצל את ביתיותה ולנצח את החיפנים, שטרם שיכנעו.

● מאבק מלהיב ייערך באולם ביתור (8), בין קבוצות הפועל רמת־גן וביתי"ר ת"א. הרמת־גנים, שהשתפרו מאוד במחזורים האחרונים, לא יקלו על יריביהם, במשחקם חל רפיון וניכרת ירידה. נצחון הפועל רמת־גן לא יפתיע אבל בית"ר ת"א מודעת לכך שהפסד עלול לסחוף אותה לעבר התחתית.

● קבוצת מכבי רמת־גן תבוא לאולם כאוסישקין עם יומרות להפתיע את הפועל ת"א (8). ספק אם תצליח בכך. הפועל ת"א נמצאת במוראל גבוה אחרי נצחונותיה האחרונים, וכוראי שתשאף לזכות, ואולי לעלות למקום הגבוה בטבלה.

● כדורסלני הפועל הגליל העליון יארחו את הפועל ירושלים באולם בכפר־גלעדי (8). קשה להניח ששחקני הבירה יוכלו לעצור את יריביהם הגבוהים באולמם.

הטבלה הלאומית
(אחרי עשרה מחזורים)

.1	מכבי ת"א	1091—793	20
.2	הפועל חולון	920—838	18
.3	הגליל־העליון	935—878	17
.4	אליצי נתניה	983—960	17
.5	הפועל ת"א	857—829	16
.6	מכבי חיפה	911—899	16
.7	בית"ר ת"א	857—933	15
.8	מכבי ר"ג	856—937	14
.9	הפועל י"ם	904—942	13
.10	הפועל חיפה	843—912	13
.11	הפועל גבת	832—939	12
.12	הפועל ר"ג	860—1011	12

צסק"א נוצחה

בפתיחת משחקי הסיבוב השני בליגת הכדורסל בברית המועצות נוצחה צסק"א מוסקבה בידי קבוצת ווסי־ריגה 94:92.

הכדורסלן הבולט במגרש היה הבין־לאומי של ווסי־ריגה, וולטרס, שקלע 44 נקודות.

נצחונות לבוסטון, וושינגטון, אטלנטה וניו־יורק ניקס

במשחקי ליגת האנ.בי.איי בכדורסל גברה קבוצת הבוסטון על פילדלפיה 100:102. צ'ארלס ברקלי קלע שתי קליעות עונשין בסיום שהעניקו לקבוצתו את הנצחון.

וושינגטון בולטס ניצחה את פורטלנד 99:111 כשמוזס מלון קלע 32 נקודות.

אטלנטה הכניעה את לוס־אנג'לס לייקרס 107:113. דומיניק וילקינס שקלע 26 נקודות, קלט 11 כדורים חוזרים.

הניו־יורק ניקס ניצחו את יוסטון 93:102 במשחק נפצע אלג'ון מיוסטון.

ניתוח למלך

מרקו ואן באסטן בן 22, חלוצה של אייאקס אמסטרדם ונבחרת הולנד, שהחודש הוענק לו "נעל הזהב" בעבור מירב השערים שהבקיע בעונה שעברה בליגה אירופה, יאושפז ב־15 בדצמבר ויעבור ניתוח בקרסול.

משחקי הליגה בהולנד ייצאו לחופשת התורף יום לאחר מכן, ויחודשו בחודש פברואר. ואן באסטן שייעדר לפחות ששה שבועות, לא יפסיד ככל הנראה הרבה, אלא רק את המפגש נגד קפריסין, במסגרת אליפות אירופה, ב־21 בדצמבר.

עוד צ'כית ערקה לארה"ב

עוד טניסאית צ'כית עקה לארה"ב. זוהי אנדראה הוליקובה בת ה־20, אשר הודיעה להוריה כי החליטה להישאר בארה"ב. ידיעה זו פורסמה ביומון הצ'כוסלובקי הקומוניסטית "מראבה".

הוליקובה היא בתו של מנג הוקי קרח בעבר, יארוסלאב הוליק.

יש היתרי עבודה לעוד טכנאים בטלוויזיה

בעקבות כך ייתכן שכבר בשבת תשוב הטלוויזיה לצלם במשחקי הליגה הלאומית

שר העבודה והרווחה משה קצב, הודיע אתמול לסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, כי הוא נענה לבקשתו ומאשר היתרי עבודה להעסקת חמישה טכנאים נוספים בשבת, כדי לאפשר את חידוש שידור משחקי הכדורגל בטלוויזיה.

שר החינוך פנה בעניין זה לשר העבודה בסוף השבוע שעבר. יצחק נבון טען, עפ"י נתונים שנמסרו לו מרשות השידור, כי כל עוד לא יאשר משרד העבודה והרווחה העסקת עוד מספר טכנאים לא תוכל הטלוויזיה לצלם את משחקי הכדורגל. שר החינוך ביקש מהשר קצב לרון בדחיפות בפנייתו כדי למנוע עגמת נפש רבה מהמוני אוהדי הכדורגל בארץ.

אתמול הודיע, כאמור, השר קצב לשר נבון כי הוא מאשר הוספת עוד חמישה טכנאים לעבודה באופן זמני עד שהנושא כולו ייבדק וייקבע באופן סופי.

מייד עם קבלת מכתבו של השר קצב דיווח מנהל לשכת החינוך, גילעד נבו, על התפתחות זו למנכ"ל רשות השידור וליו"ר ההתאחדות לכדורגל. דובר משרד החינוך, ישראל כהן, הביע תקווה כי הדבר יאפשר חידוש שידורי הספורט בטלוויזיה כבר בסוף שבוע זה וכן יכסיה את המשך המישדר "שירים ושערים" ברדיו.

ז'וסימאר בילה עם נערה ואחר־כך בתחנת משטרה

כוכב הכדורגל הברזילאי, ז'וסימאר מריירה בן ה־25, נעצר על ידי שוטר, לאחר שתקף והלם בקריזון נערה בריו.

דובר המשטרה אמר, כי הנערה האשימה את ז'וסימאר, על שסרב לשלם לה 2000 קרוזיידוס (140 דולר) לאחר שסוכם ביניהם על בילוי לילי.

ז'וסימאר נלקח לתחנת המשטרה שם השיב על כמה שאלות ואחר־כך שוחרר בערבות סימלית של עשרה קרוזיידו (70 סנט).

ז'וסימאר, שהצטיין במונדיאל במכסיקו, שם הבקיע שערים נגד צפון אירלנד ופולין, אמר בראיון טלוויזיוני, כי הנערה ניסתה לנצל את הפופולריות שלו.

בקר — מקנרו 1:2

טניס

אלוף וימבלדון, בוריס בקר בן ה־19 ממערב־גרמניה, ניצח את אלוף וימבלדון בעבר הלא־רחוק, האמריקני ג'ון מקנרו 3:6, 7:6, 7:5 המשחק נערך כמסגרת תחרויות ההזמנה באטלנטה בהשתתפות שמונה טניסאים בכירים ונמשך שעתיים וארבע דקות.

איוואן לנדל ניצח במפגש כל־צ'כי, את מילוסלאב מציר, 6:4, 6:3, תוך שעה וחצי.

סכום הפרסים ב"טורניר הכוכבים", חצי מיליון דולר. לבקר ולנדל זו היתה הופעה מחודשת, לאחר שנעדרו כמה שבועות טובים בשל מחלה ופציעה ולשניהם מהווה טורניר זה, הכנה טובה לקראת משחקי ה"גראנד מאסטרס" שיחלו בעוד שבוע בניו־יורק.

אנדרס גומז מאקוודור, שאף הוא ברשימת שמונת הטניסאים ב"מאסטרס" פתח את הופעותיו באליפות דרום־אמריקה בריו, בנצחון על השחקן המקומי אצ'ולי 7:5, 6:4.

נאור לגמר המאסטרס

מאת יצחק אשל

הישראלי עמית נאור העפיל אתמול לגמר תחרויות הטניס הבין־לאומית במסגרת המאסטרס לאחר שניצח בחצי הגמר את הגרמני מורינג 1:6, 3:6, 6:3.

בחצי הגמר השני ניצח הגרמני ברנדאו את האיטלקי טיננגלי 7:5, 4:6, 6:4.

בגמר ביום שישי, אחר הצהריים, יתמודדו נאור מול ברנדאו.

היום אחר הצהריים יתקיים גמר הזוגות, רוברט וקילי מאנגליה גברו אתמול על מורינג וברנדאו מגרמניה 4:6, 6:1. בחצי הגמר השני ניצחו יוסטינגר משוויץ ולואיס מנדז־וילגר את עמית נאור מישראל והיל מארצות הברית 7:6, 5:7, 7:6.

גביע דייויס בחסות "אופל"

תחרויות גביע דייויס בטניס, יזכו מ"ספונסר" שהתם חוזה על שלוש שנים עם התאחדות הטניס הבין־לאומית שמושבה בלונדון. סכום המימון עשוי להיות מליון ו־43 אלף דולר.

תמיכת "אופל" תכסה את כל משחקי גביע דייויס, גביע התאחדות לנשים, גביע העולם לנוער ואליפות אירופה לאומות באולמות.

סמואל לחצי גמר טורניר חוראי חשבון

רואה החשבון מיכאל סמואל העפיל אתמול לשלב חצי הגמר באליפות הטניס לרואי החשבון המתקיימת בהדר יוסף לאחר שגבר על גדעון חורש 6:3, 6:4.

בשמינית הגמר ניצח אברהם דור את רב צהלים 7:6, 6:4. דוד אקוקה ניצח את דורון רופין 7:6, 6:3, המשתתפת משחק ... השם.

כל עיסוקי דוד כפרי

מאת אשר גולדשלגר

הועדה המקצועית של איגוד הכדורעף תצטרך לדון האם המאמן דוד כפרי יוכל להמשיך לכהן כחבר הועדה בעודו מכהן כמאמן נבחרת הנוער בכדורעף.

כפרי נכלל בהרכב הועדה המקצועית שהוקמה בתחילת העונה מאחר שלא היה פעיל כמאמן אולם לפני כחודש ומחצה נבחר לתפקיד מאמן נבחרת הנוער ובשבוע האחרון קיבל מינוי נוסף — מנהל מקצועי של קבוצת הפועל בת־ים שהיא אלופת המדינה. חברים בועדה המקצועית ביקשו לדעת האם יוכל מאמן לאומי לכהן כחבר ועדה מקצועית שהיא למעשה הגוף המבקר של הנבחרות הלאומיות והמאמנים הלאומיים. נוסף על כך נשאלה השאלה כיצד כפרי יוכל למצוא זמן לפעילות כחבר ועדה מקצועית, מאמן נבחרת הנוער ומנהל מקצועי של הפועל בת־ים?

התאחדות כדורגל איסלאמית בישראל

קבוצות כדורגל של המיגזר הערבי התאגדו תחת אירגון חדש. שם האירגון: התאחדות הכדורגל האיסלאמית. על כך מוסר השבועון "ספורט ורכב" בגיליונו החדש המופיע היום.

האירגון החדש מונה 16 קבוצות מכל רחבי הארץ, מהגליל ועד הנגב. המשחקות במסגרת ליגה (בית וחוץ) משלהם.

האחראית על אירגון זה היא האגודה האיסלאמית באום אל־פאחם. יו"ר ההתאחדות הוא שייך האשם מחאג'נה מאום אל־פאחם ולצידו צוות רחב של עוזרים.

כל שופטי המשחקים הם שופטים מוסמכים של איגוד השופטים, אשר פרשו מסיבות שונות.

להתאחדות הכדורגל האיסלאמית הערה משמעת אשר נוקטת יד קשה כלפי המורחקים. כרטיס אדום, לדוגמא, מרחיק את השחקן לצמיתות מהמשחקים.

מימון הקבוצות בא מכספם של הכדורגלנים. וגירעון מקורות מכוסה על־ידי ההתאחדות החדשה.

הקבוצות משחקות ביום שישי, מתפללות ביחד לפני המשחק ומחליפות חמישה שחקנים במהלך המשחק. השחקנים לובשים טרנינגים משום שהופעה במכנסיים קצרים אסורה לפי חוקי האיסלאם.

שלמה גליקשטיין מאחל, בראיון מיוחד, הצלחה ליורשו:

עמוס יגיע רחוק; אין כיום טניסאי שאי־אפשר לנצחו

רמת החשיבה של הטניסאים – שונה מאשר בשאר ענפי הספורט * אם עמוס מצליח זה טוב לכולם: לי, לאחרים ולענף כולו * הגובה לא יפריע לעמוס אבל הוא חייב להיות אגרסיבי יותר * גם בעתיד נשתף פעולה

מאת יצחק ויסחוף

עמוס מנסדורף, אלוף ישראל בטנים, זכה השבוע בתהילה, לאחר שניצח באליפות הפתוחה של דרום־אפריקה. חלק נכבד בהצלחתו של מנסדורף הצעיר יש לבכיר ולמבוגר, שלמה גליקשטיין.

גליקשטיין ומנסדורף שיחקו באליפות דרום־אפריקה. גליקשטיין נשר בשלב רבע הגמר, לאחר שנוצח ע"י מאט אנגר (שהפסיד בגמר למנסדורף). לגליקשטיין היתה אפשרות לשוב ארצה. אך הוא העדיף להישאר עם מנסדורף, ולסייע לו ברגעיו המכריעים.

— שלמה, האם תמיד מפרגנים בטנים אחד לשני?

גליקשטיין: מעניין, כל אחד שואל את השאלה הזו. נראה לי כי בארץ יוצא "שם רע לספורטאי המעריך את עצמו. ייתכן שתופעה זו באה מהכדורגל. אבל ההבדל בין הטניס לבין מקצועות ספורט אחרים הוא עצום. הטניס הפך למקצועני, ברמה הגבוהה ביותר. רמת החשיבה של הטניסאים היא שונה. רמת האינטליגנציה שלהם מעל ומעבר למקובל אצל ספורטאים בענפי ספורט אחרים. מספר טניסאי־הצמרת הוא לא גדול, ולכן כולנו חברים טובים הרוצים בהצלחת כולם. אם עמוס מצליח זה טוב לכולם לי, לאחרים, ולענף בכללו. גמר בלי־ישראלי

—האם ההצלחה של עמוס כיום פותחת אותך למוטיבציה גבוהה יותר?

גליקשטיין: ברור שההצלחה של עמוס הגבירה אצלי את הרצון להתעלות. היה לי חוסר מזל כשנפצעתי במשחק נגד מאט אנגר. אלמלא הפציעה הייתי מגיע רחוק. אני ועמוס דיברנו על אפשרות של גמר כל־ישראלי ביוהנסבורג.

— עמוס עדיין חייל בחודש פברואר הוא משתחרר; מה צפוי לו?

גליקשטיין: הצבא נתן לעמוס את הכל. הוא קיבל מעל־ומעבר. עמוס שיחק טניס כאוות־נפשו. גם בארץ וגם בחו"ל. השחרור מהצבא יאפשר לו גם בתקופות־הביניים להישאר בחו"ל ולעשות כרצונו. לאחר השחרור יוכל עמוס לפעול ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, ואני מאמין שיעבור על נקודות שצריך לשפר. אני יודע שעמוס רוצה לעשות דברים שבמסגרת הצבא היה לו קשה ליישמם. השחרור מצ"הל יתן לו חופש פעולה מלא.

— מה טעון שיפור אצל עמוס?

גליקשטיין: יש עוד דברים שעמוס צריך לשפר. הוא חייב לשחק אגרסיבי יותר; צריך לשפר את משחק התנועה שלו ליד הרשת, ומכות היעף חייבות להיות חדות. גם כיום משחק עמוס ברמה גבוהה. אולם צריך להתחזק מבחינה גופנית, וככל שירגיש עצמו חזק יותר ישחק בבטחון רב יותר. הבטחון יעניק לו אמונה שהוא מסוגל לנצח יריבים חזקים מהצמרת הגבוהה של הטניס העולמי.

— מומחים הביעו בעבר את חששם מקומתו הנמוכה של עמוס, כאילו היא בעוכריו?

גליקשטיין: לדעתי, גובהו של עמוס (1.74 מטר) לא מהווה מיגבלה. משחקו מבוסס על מבנה־גופו, והוא לא נפגם בגלל עובדה זו. ייתכן ועמוס חושב כי הגובה פוגע בו, אך הוא הצליח להתאים סגנון משחק ראוי לקומתו, ולכן אין כל סיבה שעניין הגובה יהיה לו לרועץ. המבנה של עמוס קיים והוא אינו יכול לשנותו. לשמחתי, עמוס מנצל את המבנה שלו היטב.

המטרה: הצלחה בגביע־דייויס

— לאן אתה מעריך שמנסדורף יגיע בעתיד?

גליקשטיין: קשה כיום להעריך לאן יגיע. הטניס התפתח בצורה קיצונית. כיום אין שחקנים שניתן לומר שאותם אי־אפשר לנצח. כל שחקני הטניס ניתנים להכנעה. הכל תלוי בך. אם אתה מתייחס למשחק ברצינות, מתכונן היטב ועובד קשה אתה יכול להגיע רחוק. אין לי ספק כי עמוס יגיע רחוק; לאן בדיוק — קשה לומר עתה. זה תלוי ברצון, במוטיבציה, ואם ימשיך להחזיק את עצמו ברמה גבוהה — יצליח.

מה התוכניות שלכם בעתיד?

גליקשטיין: כיום אנו נמצאים בארץ בתקופה שבין שתי עונות. עמוס כנראה, בקרוב יוצא לאוסטרליה. אני אשתדל להחלים כאן, בארץ, מהפציעה שלי. בסוף חודש ינואר מתחילה העונה בארה"ב, באליפות האולמות בפילדלפיה. יש להניח ששנינו נהיה שם. לאחר־מכן, משחקי גביע־דייוויס, ואז בטוח נשתף פעולה.

— ביצד אתה מרגיש?

גליקשטיין: מאז משחקי גביע־דייוויס, כשעלינו לבית־הגמר, אני מרגיש הרבה יותר טוב על המגרש. יש לי מוטיבציה גבוהה להצליח, על־אף שאני יודע כי הדרך חזרה היא קשה. אני בטוח שאצליח לפלס את הדרך חזרה. בסך־הכל, ההצלחות של הטניס הישראלי נותנות כיף להמשיך, וזהו עובדה מרנינה.

טניסאי גליקשטיין

קרל נברסון מאליצור נתניה "רוכב" על מייק לארגי מהפועל תל־אביב משמאל נראה שרוע על הקרקע גם וילי סימס מאליצור וג'ון ויליס מהפועל תל־אביב מטמן עבור חשופטים עבירה נגד אליצור נתניה (צילם: אריה קנפר)

אברהם גרנט, מאמן הפועל פ"ת, מהמר:

בית"ר ירושלים תנצח תיקו בחיפה ובהתקווה

מאת יצחק ויסחוף

אברהם גרנט (31), מאמנה הצעיר של הפועל פ"ת, היה בשבת שעברה שותף להפתעה גדולה כאשר קבוצתו, הפועל פ"ת, הביסה בנתניה את מכבי המקומית — 0:4.

גרנט, שאימן במשך 14 שנה, קבוצות נוער ונערים בהפועל פ"ת, זכה לאימונו של המנג'ר גיורא שפיגל, והשניים עובדים בשיתוף־פעולה מלא, ומסתבר שגם פורה.

אברהם גרנט ינסה לנחש את משחקי המחזור (שניים מהם, בית"ר נתניה — הפועל לוד; בית"ר ת"א — מכבי יפו, ייערכו כבר מחר).

● מכבי יבנה — הפועל פ"ת: לקבוצתי צפוי משחק קשה ביותר. מכבי יבנה נמצאת בתחתית והיא חייבת לנצח כדי שיהיה לה סיכוי להיאבק במרכז הטבלה. הפועל פ"ת הוכיחה כי היא מסוגלת לכל, אך קשה לי להתנבא בקשר לתוצאה. אבל אם אתה לוחץ אותי;

התחזית: נצחון להפועל פ"ת.

● מכבי פ"ת — מכבי נתניה: מכבי נתניה, על־אף שספגה בשבת רביעייה, היא קבוצה טובה, המשחקת כדורגל חיובי. מכבי פ"ת תופיע בביתה.

התחזית: תיקו.

● בני־יהודה ת"א — מכבי ת"א: משחק קשה לניחוש. בני־יהודה נמצאת כיום בתנופה וטרם נוצחה. מכבי ת"א לא יכולה להרשות לעצמה כשלון נוסף.

התחזית: תיקו.

● מכבי חיפה — הפועל ת"א: עוד משחק קשה לניחוש. מכבי חיפה ביתית. הפועל ת"א החלה לעלות על דרך־המלך. המשחק יהווה "הצהרת כוונות" של שתי הקבוצות, שלפי דעתי יהיו כהמשך הליגה בצמרת הגבוהה.

התחזית: תיקו.

● בית"ר ירושלים — הפועל כפר־סבא: קבוצת בית"ר ירושלים השואפת לזכות השנה בתואר האליפות לא יכולה להרשות לעצמה הפסד נוסף לאחר שנוצחה בשבת בבאר־שבע. הפועל כפר־סבא הוכיחה כי היא קבוצה עם פוטנציאל, אך בשבת ישארו נקודות אצל בית"ר ירושלים.

התחזית: נצחון לבית"ר ירושלים.

● שמשון ת"א — הפועל באר־שבע: לדעתי, המשחק הזה יהיה הטוב של השבת. שתי הקבוצות צברו הישגים נאים בשבתות האחרונות. בלומפילד לא מהווה מגרש ביתי לשמשון, ולכן הנקודות יהיו של דרור בר־נור.

התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

● בית"ר ת"א — מכבי יפו: משחק מעניין. לבית"ר ת"א רצון להתמקם במרכז הטבלה. יפו חייבת להיחלץ מהתחתית. מכבי יפו קבוצה טובה, ואני מהמר עליה.

התחזית: נצחון למכבי יפו.

● בית"ר נתניה — הפועל לוד: שתי העולות החדשות נמצאות מתחת לקו־האדום. על־אף שהמשחק ייערך בנתניה אני צופה נצחון להפועל לוד.

התחזית: נצחון להפועל לוד.

מניות נתניה בירידה

הערב מבחן לאטרקטיביות של אליצור, שכשלה מול הפועל ת"א * מכבי ת"א – טנא של נצחונות * נאיביות של הגליל עלתה ביוקר * בתחתית – הכל עדיין פתוח

מאת ישראל פז

"הסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורסל יסתיים הערב. זמן רב לא יישאר לקבוצות כדי להיערך לסיבוב השני. כבר בתחילת השבוע הבא יתחדש המירוץ. הלוואי שיהיו לנו מחזורי ליגה רבים. כמו ביום שני, במחזור ה־10. קרבות צמרת מעניינים. מאבקי תחתית חשובים מבעד למסך־המתח היה לעתים גם כדורסל משובח.

המסקנה מהמחזור ה־10, ולקראת המחזור המסיים הערב, היא שבצמרת אין חדש לגבי שלוש הראשונות, ששתיים מהן — הפועל חולון והפועל הגליל־העליון — התמודדו ביניהן (חולון ניצחה 80:88). מעליהן ניצבת, כאילו משקיפה "מעולם אחר", מכבי ת"א. עם טנא של עשרה נצחונות רצופים. הפועל ת"א עשתה צעד נוסף כלפי מעלה כשגברה באולמה, לראשונה מאז שוחר כוכבה של אליצור נתניה, על יריבתה (95:103).

בתחתית ניצחו אמנם שתי המארחות (הפועל חיפה את הפועל רמת־גן 92:94, והפועל ירושלים את הפועל איתן גבת 90:100). אולם אין זה עדיין סוף פסוק. אגב, גם מכבי רמת־גן נקלעה למאבקי־התחתית כשנוצחה 21 שניות לסיום, באולמה, ע"י מכבי חיפה (89:88).

הערב יהיה שוב קרב־צמרת כשאליצור נתניה תארח בהיכל־הספורט ביד־אליהו את מכבי ת"א. בעונה שעברה ניהלו הנתיינתים מאבקים דרמטיים בגמר הפליי־אוף עם האלופה אולם העונה, כך נראה לי, חלה נסיגת־מה בהתלהבות אליצור נתניה. היא אינה, בינתיים, אותה קבוצה אטרקטיבית, כמו אשתקד.

גם הערב יהיה קרב־תחתית כשהפועל איתן גבת תארח את הפועל חיפה. המארחים וראי יודעים שהפסד־בית במאבק־תחתית פירושו שקיעה נוספת. הפועל רמת־גן, ששוב חזרה לסגור את הטבלה, תעשה מאמץ עליון באולמה לגבור על בית"ר ת"א. קבוצת התחתית של הפועל ירושלים תסע, ללא סיכויים, לגליל־העליון, בעוד שמכבי רמת־גן תתארח אצל הפועל ת"א. מכבי חיפה תנסה להפתיע את הפועל חולון.

מישגים בחילופים

ראיתי כיום שני את דו־קרב הצמרת בין קבוצות הפועל חולון והפועל הגליל־העליון. אין ספק, חולון היתה ראוייה לנצחונה. היא ניצלה היטב את ביתיותה. יותר מזה, הפועל הגליל־העליון היתה נאיבית מכדי לנצח, ברגעים מכריעים. כאשר התקרבה ליריבתה והכדור היה בידי שחקניה, עשו אלה את מירב המישגים, וכך, במקום להפוך את הקערה־על־פיה, איפשרה הגליל לחולון ל"ברוח" מדי פעם וליצור יתרון מוראלי.

המשחק לא היה על רמה גבוהה אבל היו מבצעי־כדורסל מצויינים. אחד הגורמים לנצחון החולוני במחצית השנייה היה קני בניסטר, שנכנס בכוח. רב לסל ולשחקני הגליל לא היה מענה. אותו בניסטר כמעט שלא נראה כמגרש במחצית הראשונה והיטיב לעשות מאמנו, מולי קצורין. כאשר הושיבו על הספסל.

את העבודה היעילה ביותר בקבוצה החולונית עשה ג'יימס טרי. נוסף לקליעות טובות ניטרל את המסוכן שבשחקני הגליל, קרטיס ברי, שהפתיע בחולשתו במחצית השנייה.

חולון גילתה משחק שוטף ויעיל. היא היתה מדוייקת יותר בהתקפה, בעוד שכמה שחקני־מפתח בגליל לא התעלו. כך לא הצליח שמואל ויסמן לנווט את חבריו וגם ארז חון, עד למחצית השנייה. לא תרם הרבה. אבל כאשר חון נכנס לקצב־של־קליעות מצא, משום־מה, מאמנו את הרגע הבלתי־מתאים להחליפו.

לעתים הדהימו שני המאמנים בחילופים בלתי הגיונים, לדעתי. גם מולי קצורין וגם אריה מליניאק לא "קראו" תמיד נכונה את מהלך המשחק. מאמן נבחן בראיית מהלכים קדימה תוך כדי ניצול מישגים אצל היריב.

אבל אינני יכול לנקוט רק בשלילה כלפי שני המאמנים. היו גם מקרים שנהגו בתבונה. כך, למשל, היתה החלפתו של ויסמן בבן־עטר, בשלהי המחצית הראשונה, מוצלחת, וגם הכנסתו של עופר יעקובי בחולון היתה במקום.

דבר אחד לא הבנתי בסיום המשחק. כאשר הגליל, בפיגור של 12 נקודות, היתה צריכה ללכת על כל הקופה, הוחלף כדר ליף ארבע דקות לסיום, והוא וויסמן הוחזרו למגרש דקה ו־59 שניות לגמר.

הפועל ת"א – טעם לליגה

כשחזרתי מהמשחק בחולון אמרו לי עמיתי ששבו ממשחקה־נצחון של הפועל ת"א על אליצור נתניה (95:103) הספרתו:

מה הספרתי? באולם הפועל ת"א התנהל קרב משובח, עם מהפכים והרבה מתח. ואכן, נצחון הפועל ת"א מפתיע במידה רבה מול כוכבי אליצור נתניה. הסתבר שוב שהפועל ת"א היא הנותנת טעם לליגה. קבוצה שהספירה נגד קבוצות תחתית כהפועל חיפה (80:66) והפועל איתן גבת (80:78) הצליחה לנצח לאחר־מכן את מכבי חיפה, ברוממה (81:88), ואת אליצור נתניה. לזה קוראים חוסר יציבות.

מה שברור כיום מעל לכל ספק שעם חיים זלוטיקמן היתה העונה הפועל ת"א יכולה להיות במיטבה. אבל מה לעשות, צריך גם מזל.

שוב היתה תרומת הכדורסלנים הישראלים במחזור ה־10 דלה למדי — 783 נקודות. הזרים קלעו 479 נקודות, והמתאזרחים — 268.

הבזקים / אליהו עמיאל

לכדורסלן:
לבר־המזל אפילו תרגול יטיל ביצה.

למאמן:
התוכנית במלחמה היא לא לתביא את תאוויג עי ליאוש

לשופט:
הכעס יועץ מסוכן

שחקני ה"דראפט" הפתיעו בפתיחת ליגת האנ.בי.איי

מאת שלמה גלזר

העונה רק בראשיתה, וכבר מופתעים כל מומחי הכדורסל המלווים את ליגת האנ.בי.איי. בניגוד לתחזיות, השוגות מתפתח ה"דראפט", שנחשב לפני תחילת המשחקים לחלש במיוחד, לאיכותי ביותר.

עד כמה שגו המומחים תעיד העובדה שפילדלפיה, שלה היתה זכות הבחירה הראשונה, מכבללת, ותחרה על זכות זו לקליבלנד, עבור שחקנה המצויין רוי היינסון, במרכז נערכו עיסקות חסרות תקדים בין הקבוצות כתוצאה מהערכת מצב שהמכללות לא יביאו לעונה את חידושים.

המציאות מוכיחה את ההפך: לא פחות משמונה "רוקים" הם שחקני חמישיית הראשונה בקבוצותיהם, ואחרים משחקים דקות רבות — הוכחה.

גדולים לעשות קליבלנד ופיניקס, להן חמישה "טירונים" שחוק לשחקנים חדשים שהצטרפו לליגה.

בקליבלנד משחקים שלושה "רוקים" בחמישייה הפותחת: בראד דוהרטי (2.16), עם 4.9 ריבאונד בממוצע למשחק, הנאריר רון הרפר (1.98) עם 22 נקודות בממוצע למשחק, והבולט מבין כל ה"טירונים" ... (2.03) בפיליאדלפיה, ... מ... (2.04) ...

[illegible]

גם ביוון לא הולך לאלופה

האלופה היוונית פאנאתינאיקוס, נוצחה שוב בליגה היוונית במחזור השמיני על ידי ... 1:0.

אולימפיאקוס מוליכה עם 12 נקודות, לאחר שניצחה את אופי 1:2 ומקדימה בנקודה את מאאוק סאלוניקי, שסיימה בתיקו 1:1 עם קלאמאריה.

הפלשתינים מוכנים לסגת לאור האיום שג'ומבלאט יצטרף ל„אמל"

ערפאת קורא להפסיק הקרבות ומאשים את סוריה בליבויים ■ פליטים ממגדושה זורמים לרצועת־הבטחון ומתכוונים להשאר עד שוך הקרבות ■ לפחות 130 נהרגו עד עתה בקרבות

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

וסוכנויות הידיעות

עשרות משפחות מהעיירה מגדושה נמלטו בימים האחרונים לאזור רצועת הבטחון, מפחד הקרבות המתחוללים שם בין אש"ף ל„אמל". מדובר במשפחות שלהן קרובים בישובים שבתוך רצועת הבטחון.

על־פי אישור מיוחד שנתן גנרל לאחד, התאפשר למשפחות הפליטים, שהגיעו ברכביהם, לעבור את המחסומים ולהתארח אצל קרוביהם.

הפליטים סיפרו, שבמקום מתנהלים זה ימים רבים קרבות קשים ועשרות. גופות מוטלות ברחובות, כאשר איש לא דואג לסלקן. הם סיפרו, שבמקום אין שרותי רפואה ואיש לא דואג למצועים.

עוד סיפרו הפליטים, שקיים מחסור חמור במזון ובמצרכים בסיסיים ואפילו מים לשתיה קשה להשיג. הפליטים מתכוונים להשאר ברצועת הבטחון עד שיפסקו הקרבות בישובם.

ג'ונבלט מאיים להצטרף

מנהיג הדרוזים בלבנון, ואליד ג'ונבלאט, שב איים אתמול לצרף את לוחמיו למאבק נגד המחבלים הפלשתיניים, „מלחמת המחנות" בלבנון.

ג'ונבלאט השמיע את האיום בזמן שהלוחמים הפלשתיניים ואנשי מיליציית אמל המשיכו לנהל מאבק מר על השליטה בכפר מגדושה, אשר עבר פעמיים מיד ליד, ועל מחנות הפליטים ליד ביירות.

„אנחנו מקווים שהפלשתינים לא יאלצו אותנו להתערב באורח צבאי", אמר ג'ונבלאט, בעוד הקרבות ממשיכים להשתולל בדרום. „אנחנו מוכנים להילחם שכם אחד עם אנשי אמל נגד הפלשתינים, אם יתרחבו הקרבות".

ג'ונבלאט והמרינאים הפרו־סוריים בלבנון גינו את פעולת הפלשתינים, אשר השתלטו ביום ב' בקרב עקוב־מדם על הכפר הנוצרי מגדושה, התולש על מחנה הפליטים עין חילווה.

המשטרה מסרה כי לפחות 130 איש נהרגו ו־300 נפצעו בשני ימי קרבות סביב הכפר. הפלשתינים מסרו, כי 13 מאנשיהם נהרגו בקרב וכן נהרגו 85 אזרחים.

ג'ונבלאט, אשר אנשיו מחזיקים ברכס ההרים המבותר דרומית־מזרחית לביירות, מקורב לפלשתינים הפרו־סוריים, אשר חלקם מאיישים את עמדות הארטילריה בהרים שבשליטת הדרוזים.

משקיפים בביירות אמרו, כי התערבות צבאית של הדרוזים עלולה להפוך על פיו את מאזן הכוחות ולהכריע לטובת מיליציית „אמל" השיעית.

הם ציינו, כי בעבר נקט ג'ונבלאט עמדה נייטראלית במאבק בין 'אמל' לבין הפלשתינים, המתנהל זה למעלה משנה במחנות הפליטים ברחבי לבנון.

עדי ראייה בצידון מסרו, כי קרבות עזים של ארטילריה ומרגמות ממשיכים להשתולל במגדושה, נאחזים ואנשי 'אמל' בעמדותיהם בשוליו המזרחיים של הכפר.

מקורות פלשתיניים בביירות מסרו, כי לוחמי 'אמל' פתחו בהתקפה על המתנה בורג' אל־בראג'נה, הנתון תחת אש ארטילריה כבדה, הדי ירויות נשמעו גם ממחנה שאתילה הסמוך.

תוך שעה מעת השמעת אזהרתו של ג'ונבלאט הכריזה „חזית ההצלה הפלשתינית הלאומית", כי לוחמיה מוכנים לסגת את מגדושה. זאת בתנאי, שצבא השחרור העממי ו„הצבא הלאומי הלבנוני", יהיו מוכנים ליטול לידיהם את המוצבים שיתפנו בכפר.

ראש אש"ף יאסר ערפאת קרא אמש למנהיגי מדינות ערב להתערב על מנת להפסיק את התנכלותם של המליציות לפלשתינים בלבנון.

פירושו של דבר

תצפית על המגרש הלבנוני

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

הקרבות העקובים מדם המתנהלים בדרום־לבנון בין הפלשתינים ל„אמל" אינם תופסים כותרות שמנות בתקשורת, אולם בצה"ל ובמערכת הבטחון עוקבים בדריכות אחר הנעשה, תוך אנחת רווחה שאין צה"ל מעורב יותר במתחולל במדינה־הלא מדינה. המגמה המסתמנת בקרבות מצביעה על כך ש„אמל" מנהל למעשה מלחמה על קיומו כגורם דומיננטי בדרום לבנון. מול „אמל" מתייצבת חזית רחבה שבראשה אנשי הפת"ח של ערפאת, מתנגדיו, לוחמי „החיזבאללה" וגורמים אחרים נוספים, שאינם מוכנים לראות ב„אמל" שליט מרכזי בדרום. שאיפה זו של הפלשתינים מתגברת מיום ליום תוך חזרה והתבססות של מאות, ואולי אלפי מחבלים, במחנות הפליטים סביב צידון וביירות ולאורך קו החוף.

במלחמת לבנון והמעורבות הארוכה של צה"ל שם, נעשה ניסיון למגר את הטרור, אולם כיום ברור לכל כי פוטנציאל הטרור גדל ואולי דווקא בגלל מלחמה לבנון.

באפריל 85' פינתה ישראל את המגרש הלבנוני לסורים ולנשיא אסאד. אך גם נשיא סוריה נוכח לדעת כי לא כדאי להציב בלבנון יעדים שאינם ניתנים להשגה. ארגון „אמל" ההולך ומאבד כעת מכוחו וממאחזיו, משמש למעשה משענת פוליטית עבור סוריה, זאת כאשר „החיזבאללה" המדגיש את מרכזיות הדת האיסלמית, מהווה סכנה לסוריה ולשליטה, המצטרפים בחילוניות של מפלגת „הבעת". כל בר דעת היה מצפה שסוריה „החזקה" תנסה עתה לעצור את הפלשתינים ולהשיג הפסקת אש לטובת „אמל", אולם בדיוק כשהסורים מתחילים להתערב, מזכיר לה האיטולה חומייני חוב כספי של מיליארד וחצי דולאר ומאיים בסגירת ברז הנפט לסוריה. כזכור, כך נהג חומייני גם לפני מספר חודשים, ולפיכך מנועים הסורים כיום מ„לשחק" על המגרש הלבנוני ולהשפיע על הנעשה בביירות ובדרום. דבר מפתיע אחר (אם ניתן לדבר על הפתעות כשהמדובר בלבנון) הוא היגררות הפלאנגות והנשיא ג'ומיאל אחר המחבלים הפלשתינים. הנשיא וכוחותיו משמשים כיום נתיב השיבה המרכזי של מפקדי ולוחמי אש"ף ללבנון, והזאת תמורת סכומי כסף גבוהים. כך הם חוזרים לדרום.

המגמה המסתמנת של דחיקת „אמל" מצירים מרכזיים בלבנון והשפעה גוברת של ארגונים פלשתינאים, עלולה להיות בעוכריה של ישראל בעתיד הלא רחוק.

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

הבית הלבן וירושלים:

קשר הנשק והכסף

מאמרים, פרשנויות, דיווחים, הערכות/מאת פולס, יואל מרקוס, זאב שיף, דן מרגלית, עקיבא אלדר, צבי בראל (וואשינגטון) יואב קרני (ניו יורק)

הארכיבישוף עג'מיאן

דיוקן/נדב שרגאי

בצל האימה

שלוש משפחות ערביות ברובע המוסלמי בירושלים/אורי ניר

מי הוא מי

אח"מים מפחדים מאזרחות ישראלית/אריה לביא

מגזין/דן מרגלית • מטלוויזיה של השבוע/חדה בושס • תמוש במשקפיים/קובי ניב

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בבנין בגוש 6157 חלקה 14 חלק רח' המלך יוסף מס' 36־38 דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה 10% מקוי בנין במרווחים צדדים ו־5% עבור מעלית. על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב,

אורי עמית — ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה לתוספת לאחוזי בניה 6% ולניצול חלל הגג ברחוב חיים מס' 11 גוש 6628 חלקה 44.

תיק בנין 1/0947־011

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות לתוספת זו/היתר אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בלסקי, סגן ראש העיריה

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 (להלן: החוק) בנ/86/686

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר דוד שווץ' ואחר הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת הקלה בגוש 236 חלקה 14 ברחוב פנים מאירות בירושלים דהיינו הבלטת מרפסת ברוחב של 2.00 מ' במקום 1.50 כמותר בחוק. את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 32, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 1200־1400.

אברהם כחילה, מ"מ ראש העיר

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

שר האנרגיה משה שחל נועד אתמול באורח בלתי צפוי עם שגריר ירדן באו"ם לשעבר, חאזם נוסייבה. שר האנרגיה בא להביע תנחומים בבית משפחת אנואר נוסייבה, שאותו הכיר, במגעים שהיו ביניהם בקשר לעתידה של חברת החשמל הירושלמית. בבית האבלים יושב גם אחיו של אנואר, חאזם נוסייבה, והשר הישראלי, והדיפלומט הירדני הנכבד שוחחו ונפרדו בלחיצת ידיים.

כתב: מנחם ענברי (תצלום: רחמים ישראלי)

● משלחת סובייטית עומדת להגיע היום לקאהיר, לניהול שיחות על חובותיה הצבאיים והאזרחיים של מצרים למוסקווה — מסר אתמול שגריר בריה"מ בקאהיר, גאנדי זוראבליוב.

● סעודיה חתמה לאחרונה על חוזה עם צרפת, לציוד משמר המלך מסוג קל, כלי רכב לסיור וטילי קרקע. על החוזה חתם שר הפנים הסעודי, האמיר נאיף אבן עבדאלעזיז, במהלך ביקור בצרפת.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 26.11.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שער יציג
סל מטבעות	1			1.4883	1.5068	1.4987
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4798	1.4982	1.4908
מרק גרמני	1	0.73	0.77	0.7454	0.7547	0.7499
לירה שטרלינג	1	2.08	2.18	2.1167	2.1431	2.1289
פרנק צרפתי	1	0.22	0.23	0.2274	0.2302	0.2291
ין יפאני	100	0.89	0.94	0.9103	0.9217	0.9176
גילדר הולנדי	1	0.65	0.68	0.6586	0.6668	0.6638
פרנק שווייצרי	1	0.88	0.92	0.8957	0.9069	0.9007
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2149	0.2176	0.2161
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1963	0.1987	0.1978
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1972	0.1997	0.1986
מרק פיני	1	0.29	0.31	0.3019	0.3057	0.3042
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0676	1.0809	1.0764
דולר אוסטרלי	1	0.93	1.00	0.9622	0.9742	0.9692
ראנד דר' אפריקני	1	0.40	0.67	0.6600	0.6682	0.6652
פרנק בלגי	10	0.35	0.37	0.3585	0.3629	0.3607
שילינג אוסטרי	10	1.04	1.09	1.0575	1.0707	1.0645
לירה איטלקית	1,000	1.05	1.12	1.0757	1.0891	1.0823

בבית משפט המחוזי בירושלים תיק הצהרות מוות 184/86

בענין חוק הצהרות מוות תשל"ח־1978

בענין הצהרת מותם של הנספים המפורטים להלן:

1. פרידה נוימן, 2. אליעזר לרנר נוימן, 3. מרדכי הרש כש, 4. מאיר נוימן, 5. ישראל נוימן

המבקש: ב"כ של שרה נוימן, עו"ד קפלן יחזקאל מרח' יעבץ 2, רחובות

הודעה

להוי ידוע כי המבקש פנה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של הנספים המפורטים להלן — אשר נעלמו ומשערים שהם מתו, וכו' בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 13.1.87 שעה 9.00 אלה תיאורם של הנספים לפי הצהרת המבקש.

שם הנעדר ומקום לידתו	מקום מגורים רגיל ומקום מגורים אחרון	אזרחות	תאריך אחרון בו נראה בחיים המקום	תעסוקתו
פרידה נוימן הונגריה בעיר ספינקה	הונגריה, טרנסילווניה בעיר ספינקה	הונגרית	אושוויץ	בחקלאות
אליעזר לרנר נוימן רוסקובה	הונגריה, טרנסילווניה בעיר ספינקה	הונגרית	אושוויץ 1944	עקרת בית
מרדכי הרש כש ספינקה	הונגריה, טרנסילווניה בעיר ספינקה	הונגרית	אושוויץ 1944	סוחר גלנטריה
מאיר נוימן ספינקה	הונגריה, טרנסילווניה ספינקה	הונגרית	אושוויץ 1944	עוזר מסחרי
ישראל לרנר נוימן	הונגריה, טרנסילווניה בעיר רוסקובה	הונגרית	בחזית הרוסית 1944	עוזר מסחרי

כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל מתבקש בזה להמציאם לבית המשפט בין בכתב ובין בע"פ עד לזום הדיון לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל, וכל אדם המעונין — והרוצה להתנגד להצהרת המוות יתייצב לפני בית המשפט בעצמו או ע"י ב"כ ויעמק בתגובתו או ימסור לבית המשפט, הצהרה בשבועה שנתנה על ידו טעמי התנגדות או ימסור הודעה בפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל שבה יפרט את טעמי התנגדותו. שאם לא כן יחליט בית המשפט בטוב בעיניו.

תאריך 28.11.86

ד"ר אליהו צ. בן זמרה, ראש בית המשפט

טלקס

● **האמבולנס המיוחל הגיע לחורפיש**

לאחר המתנה של חודשים רבים הגיע השבוע אמבולנס לישוב הדרוזי חורפיש, אשר ספג לפני חודשיים פגיעה של כמה טילי קטיושה.

מנכ"ל מגן־דוד־אדום, עמוס לוריא, מסר לכתבנו, שלאחר שהוסדרו בעיות התשלום נמסר האמבולנס לישוב.

לפני חודשיים, בעת שנפלו קטיושות בישוב, הבטיחו חמישה שרי ממשלה לדאוג להימצאות אמבולנס במקום. הם שכחו רק לדאוג ל־6000 שקל לתשלום עבור הרכב למגן־דוד־אדום. רק לאחר התערבותו של מנכ"ל מגן־דוד־אדום, שדאג להסדר הכספי, הגיע האמבולנס השבוע לכפר.

יהודה צור

● **שר־ההגנה השוודי — לביקור בישראל**

שר־ההגנה של שוודיה, רוינה קרלסון, מגיע היום לביקור בן שלושה ימים בישראל כאורחו של שר־הביטחון, יצחק רבין. השניים נפגשו לפני כ־10 ימים במהלך ביקורו של רבין בסקנדינביה.

רוינה קרלסון מגיע לישראל מלבנון דרך מעבר הגבול בראש הנקרה לאחר ביקור בכוחות יוניפל. השר השוודי עורך עתה סיור במארח־התיכון ומבקר גם בסוריה ובקפריסין.

אבי בניהו

● **סדנא להפחתת משקל בגליל**

ירידה משמעותית במשקל מלווה בירידת לחץ דם חושבה בסדנה מיוחדת שמפעילה קופת־חולים במחוז הגליל.

משתתפים בסדנאות חולי יתר לחץ דם בני 35־50. אשר הטיפול התרופתי לא הועיל להם. בסדנה, שנמשכה חודשיים, העביר צוות מקצועי של קופת־חולים הדרכה להקניית הרגלי חיים נכונים והפחתת גורמי הסיכון ליתר לחץ דם. שהוא מחלה „שקטה" אך קטלנית.

יהודה צור

הסניגורית: רוצים לסגור את תיק רצח איימוס בכל מחיר

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

„המשטרה רוצה לסגור את התיק הזה בכל מחיר" — אמרה אתמול עו"ד סוזי שלו, פרקליטתו של החשוד ברצח ובאונס המתנדבת לוסי איימוס ליד קיבוץ דורות, במהלך הדיון שהתקיים בבית־המשפט המחוזי בבאר־שבע בערעורו של החשוד על מעצרו.

עו"ד שלו אמרה, כי לחשוד אין עבר פלילי ועד אתמול לא הוכהר לו בחשד לאיזו עבירה נעצר. למרות שנעצר כחשוד ברצח לוסי איימוס, נחקר גם בפרשת אונס החיילת ואונס ורצח התיירת מריאן שטקר. הוא חזר ונשאל על אקדח שנמצא ברשותו, בעוד שלפי הפרסומים נרצחה לוסי איימוס בחניקה.

עו"ד שלו אמרה, כי הנאשם לא יסכים למסדר זיהוי מבלי לדעת מי אמור להיות. אם מדובר בנהג המיכלית שנסע אחרי הרכב שאסף את לוסי איימוס, יהיה זה בלתי סביר לערוך מסדר זיהוי שמונה חודשים לאחר שנהג חולף הבחין להרף עין בחשוד. עוד אמרה, כי רכבו של החשוד שונה מהרכב שתואר על־ידי עד ראייה וכי הנאשם נתן כבר בדיקות דם וזרע, ויש לשקול אם אכן יש צורך להמשיך ולהחזיקו במעצר.

באת־כוח התביעה, עו"ד צילה קינן, אמרה, כי בידיה מידע שעדיין לא ניתן להציגו בפומבי והיא העבירה אותו לשופט יצחק שבתאי. היא הוסיפה כי החשוד ופרקליטתו מערימים על התביעה קשיים בעניין מיסדר הזיהוי. התביעה מתכוונת לערוך מיסדר חזותי רגיל, וכי לא תמיד ניתן לחקות את פרטי השטח. בכל מקרה, יתקיים מיסדר הזיהוי היום.

השופט שבתאי אמר, כי יתן החלטתו בבקשת החשוד לשחררו ממעצר ביום א' הקרוב.

עמותה לעזרת חולה נפלה קורבן ל„תורם נדבן"

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

אלפי שקלים ומטבע־חוץ הוצאו במירמה מאנשים שונים ע"י תושב קרית־ים שהציג עצמו כגנב המבקש לתרום כספים.

האיש, ראובן וייסמן בן 40, התקשר לעמותה נתניתית שאספה תרומות עבור חולה ודיבר עם־אדם בשם נחשון, שהציג עצמו כנציג העמותה. החשוד סיפר לנחשון, כי ברשותו סכום של 85 אלף דולר המופקד בידיו של רב. סכום זה, אמר החשוד, הצטבר לידיו מגניבות שונות והוא ביקש לתרום אותו לישיבה. אולם רב הישיבה לא הסכים לקבל את הכסף הגנוב.

החשוד הציע לנציג העמותה לקבל לידיו את 85 אלף הדולרים בתמורה ל־2500 דולרים אחרים, שאינם גנובים, ואותם יוכל רב הישיבה לקבל.

נציג העמותה התייעץ עם חבריו ולאחר שקיבל את הבטחת התורם כי לא יסבכו החליטו השניים להפגש בקרית־אליעזר בחיפה. בפגישת זאת הביא עימו נציג העמותה את 2500 הדולרים והחשוד נטל אותם בטענה כי הוא הולך לתת אותם לרב ולהביא את 85 אלף הדולרים שהבטיח, אולם עקבותיו נעלמו.

במקרה אחר שמייחסת המשטרה לחשוד הבטיח וייסמן לרב ישיבה נתניתי תרומה בסך 50 אלף דולר בתנאי שהרב יתן לו 3500 ש"ח במזומן ובמקרה נוסף הוציא 2000 מרקים גרמניים.

בית־משפט השלום בחיפה האריך אתמול את מעצרו ב־10 ימים.

הבורסה השיגה המשק בצמיחה

מאת אלחנן הורוביץ

במניות החופשיות היו אתמול פי 2.5 יותר עליות שערים מאשר ירידות שערים. רבים מבין המשקיעים במניות טוענים, ששוב התחדשות הצמיחה בבורסה בטרם התחדשה במשק. לעומתם יש טוענים, שהביקושים למניות גדלו משום שקשה למצוא השקעה אלטרנטיבית מתחרה במשק.

גלגלי הבורסה

ערך השוק של המניות החופשיות עלה בממוצע ב־0.99%, למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 1.3 מיליון ש"ח, שהעלה את ערך השוק שלהן ב־0.2%.

בשוק איגרות החוב הסתכמו עודפי הביקוש לצמודות למדד ב־2.7 מיליון ש"ח. בצמודות לדולר היה איזון בין הביקושים לבין ההיצעים.

הנפקת בנק ישראל של איגרות חוב מסוג „שגיא" בערך נקוב של 25 מיליון ש"ח נסתיימה אתמול בחתימת יתר. נתקבלו הזמנות בסך 35 מיליון ש"ח ואיגרות החוב נמכרו במחיר המינימום של 88% מערכן הנקוב.

סל המטבעות עלה אתמול ב־0.28% ל־1.4987, בעוד ששער היציג של הדולר ירד ב־0.15% ל־1.4908 ש"ח. הדולר לנוסעים לחו"ל ירד ל־1.7651. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.46 ל־1.47 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 205 שערים, לעומת 84 שירדו ו־94 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 26 ב־5% ויותר ו־10 ירדו ב־5% ויותר. נרשמה רק 1 „מוכרים בלבד" ללא „קונים בלבד". ב־37 ני"ע היתה הפסקת מסחר.

המחזור הסתכם בשוק המניות ב־13 מיליון ש"ח.

במניות ההסדר היתה מגמת שערים מעורבת. עלו ב־1% הפועלים שד' — 0.2; בל"ל — 10.5 אי די בי רג' — 0.4; אגוד רג' — 0.4. לעומתן ירדו ב־%: אי די בי ב' — 0.3; דיסקונט ב' — 10.4, מזרחי מ' — 0.4; מימון סחר 1 — 0.1. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.11% (כל"ל ואי די בי רג') ל־16.28% (הפועלים מ'). הפועלים ש' — 16.17%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר שררו עליות שערים (ב־%): אוה"ה — 3.9; הסטנות 0.1 — 0.8; הסטנות 0.5 — 1.1; פי בי — 1.5. לעומתן ירדה כללי מ"ד 1 ב־8.2%.

במניות החופשיות בלטה העלייה ב־10.1% ב„מר לד". ב־10% עלו: כרמל, מירב, דרעה, גולספרוסט 5, כבלים. לעומתן ירדה ורנקר אופ' ב־23.1%. ב־10% ירדו אלקו 0.1, אלקול. הסנה עלתה ב־0.6%. בשערי „רובקי" לא חל שינוי. „עסיס" ירדה ב־2.9%. „אליאנס" עלתה ב־5.2%. חיפה כימיקלים ירדה ב־2.2%. „טבע" עלתה ב־2%. ים המלח עלתה ב־0.5%. „פרוטארום" עלתה ב־7%.

בשוק איגרות החוב בלטו התנודות לשני הכיוונים עד 1% בצמודות למדד. בנסחרות במט"ח שררה יציבות. המחזור בשוק אג"ח עלה ל־7.5 מיליון ש"ח, מזה 2.7 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

במילוות קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.54% ל־1.65% והתשואות השנתיות — בין 20.15% ל־21.65%, תוך מחזור של כ־3.4 מיליון ש"ח. לסדרה אחת — ל־69 ימים — לא הוגשו מקורות.

הפועלים ניהול קרנות בנאמנות הודיעה: 1. החל ב־1.12.86 ועד 31.12.86 תימכרנה היחידות בקרנות „יבול", „ארד" ו„מגל" במחיר מופחת, 2. בתאריכים 1.12.86 — 3.2.86 תימכרנה היחידות בקרן נאמנות „גורן" במחירן היסודי (ללא תוספת שיעור תוספת). בתאריכים 4.12.86 עד 31.12.86 תימכרנה היחידות בקרן „גורן" לפי שיעור תוספה מופחתים.

מחר ב־„חותם"

מה ושם בשמואל הנביא

איפה השיקום, איפה

מאת עמידם כהן

ציונות זה מסוע בסדום

משהו מלהיב בנגב

מאת שלי יחימוביץ' ועודד ליפשיץ

*

מוזה של גאונים

ארבעה בעלים, כולם עילויים

מאת א. ב. יפה

החילוני האחרון

אחרי „קידוש", קדיש

מאת שמואל הספרי

רקלמה אמריקנה

כך מפרסמים מעבר־לים

מאת דון כחלילי

*

נשות הרוק אן־רול

לא רק מיניות

מאת עמית דוט

*

יותר ספורט, יותר כסף

איך זכתה ברצלונה

מאת יהודה צור

חותם אישי מאת דוך נרין

גשר לנין (סיפור) מאת דודו פלמה

הראקורי מאת ל.ז.ר

טורים ומדורים מאת: שלמה גלזר, עודד ליפשיץ, קובי ונזר, מיכאל הרסגור, אלי הכהן, זאב צחור, חיים מאור, יעקב רבי

בפלילים

הורשע בהתעללות מינית בבתו במשך 8 שנים

נאשם בהתעללות מינית בבתו הקטינה במשך שנים, הורשע אתמול בבית־המשפט המחוזי בחיפה, אך מתן גזר־הדין נדחה כדי לתת שהות להכנת תסקיר על־ידי קצין־מבחן.

שמו של הנאשם, בן 45, נאסר לפירסום כדי לא לחשוף את הזהות של הבת.

הנאשם, המתגורר באחד מכפרי המיעוטים באיזור חיפה, הורשע במעשים מגונים בכפייה בבתו במשך כ־8 שנים, מאז היותה בת 13. הוא הורשע על־פי הודאתו, בעקבות עיסקת טיעון שעשתה הסניגוריה עם התביעה, לפיה חזרה בה התביעה הכללית מאשמת אונס שייחסה לאב באישום המקורי.

במהלך המשפט התברר, כי הבת נישאה לפני שנה, אך שבה לבית אביה בגיל 21, בעקבות סיכסוך בינה ובין בעלה. משחזרה הביתה, שב הנאשם והתעלל בה מינית בשלושה מקרים: פעם בעת שהפתיע אותה ברפת, פעם על גג הבית ופעם בחדר השינה.

סגן פרקליט מחוז חיפה, עו"ד סילביה פריימן, טענה בבית־המשפט, כי האב עשה בבתו מעשים מגונים בכוח, תוך איומים שאם לא תיענה לו „יהרוג וישחוט אותה". (עתים)

כנופיית גונבי רכב מקצוענים נחשפה בחדרה

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

שני חשודים בגניבת עשרות כלי רכב ומכירתם ברצועת עזה נעצרו על־ידי משטרת חדרה.

בעקבות תלונות רבות על גניבת רכב שהוגשו בארבעת החודשים האחרונים בחדרה הקימה המשטרה צוות בילוש ומודיעין, שנעזר בצוותים של משמר הגבול והמשמר המזרחי, שהחלו בתצפיות ובאיסוף מידע מודיעני.

לשוטרים התברר כי מדובר בגונבי רכב מקצוענים שפעלו בשיטות מתוחכמות ואחרי שלושה שבועות של מעקבים נעצרו שני החשודים מריר אל־כלה שברצועה והמשטרה מנסה לאתר חשוד שלישי בהשתייכות לכנופייה.

החשודים נהגו לקשור רצועות חבלים אל הרכב ולגרור אותו לאורך 200 מטר אחר כך היו מתניעים את הרכב ונעלמים מן המקום. כך הצליחו להמוק מבלי לעורר את חשדם של בעלי הרכב.

הרכבים הגנובים הוסתרו בפרדסי חדרה, שם החליפו החשודים את לוחיות הזיהוי שלהם ומכרו אותם ברצועת עזה. או שהיו מפרקים אותם ומוכרים חלקים מהם, בהתאם להזמנות שקיבלו.

החשודים הודו בחקירתם כי פעלו גם באיזור כפר־סבא ונתניה.

הונו תמימים בשיטת „התייר והמתורגמן"

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ארבעה חשודים בהשתייכות לכנופיית נוכלים שפעלה ברחבי הארץ נעצרו אתמול על־ידי חוקרי מפלג ההונאות במשטרת תל־אביב.

הכנופיה פעלה בחודשים האחרונים במקומות שונים בארץ והצליחה למכור שטיחים חסרי ערך לתמימים בשיטה ישנה, שמסתבר שהיא עדיין „עובדת".

אחד מחברי הכנופיה היה מתחזה לתייר גרמני בעל רכב פרטי ואחר היה מתחזה לעובר אורח תמים. השניים היו מאתרים גבר מבוגר ושואלים אותו אם הוא יכול לתרגם את דברי התייר מגרמנית או מיידיש, שכן הם אינם מבינים איש את רעהו. בינתיים היה מגלה הנוכל השני שטיחים במכוניתו של התייר. הוא היה אומר ל„קרבן", כי אלה הם שטיחים יקרי ערך ומבקש כי יתרגם לתייר את משאלתו לרכוש אותם. תחילה היה התייר נוהג למאן למכור את ה„שטיחים היקרים", אך לבסוף היה מתרצה.

בשלב זה, היה מגלה ה„קונה", כי חסר לו סכום כסף והוא היה מבקש מן המתורגמן הלוואה כספית וכערבון היה משאיר בידיו את השטיח.

רק לאחר ש„התייר" והקונה היו מסתלקים, היה נוכח הקרבן התמים, כי בידיו שטיח חסר כל ערך.

למשטרה הגיעו מספר תלונות בעניין זה, אך היא סבורה שישנם אנשים נוספים שנפלו קרבן לתרמית זו והם חוששים או מתביישים להתלונן.

על פטירת חברתנו הנאמנה והיקרה

גוטה אליאב

משתתפים באבל

מחלקת החברות ומרכז מפ"ם

לחברנו איתן שרייבר ולמשפחה

אחר באבלך על מות אביך

ישראל שרייבר

קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)

לשושנה אלוני ומשפחתה

אתכם בצערכם במות

האב

בית גבולות